

Gemeente
ROZENDAAL

Jaarverslag en Jaarrekening 2023

Voorwoord

Voor u ligt het gecombineerde Jaarverslag en Jaarrekening voor 2023, waarin wij verslag doen en verantwoording afleggen aan de raad en onze inwoners over het voorbije jaar. Bij het opstellen van deze documenten kijken we terug op een periode waarin een groot deel van het Coalitieakkoord 2022-2026 is gerealiseerd, afgerond of in gang is gezet. Daarnaast zijn er zaken op ons pad gekomen, die we niet konden voorzien, maar waar we ons wel toe moesten verhouden en die tot nieuwe projecten en werkzaamheden hebben geleid.

Het jaar 2023 is een uitzonderlijk jaar geweest voor onze gemeente, waarin wij wederom hebben bewezen dat wij een weerbare en wendbare organisatie zijn die vele uitdagingen het hoofd kan bieden. Er zijn verdere stappen gezet in het professionaliseren van de ambtelijke organisatie, de bedrijfsvoering en werkprocessen, meer projectmatig werken en het steeds zichtbaarder maken van de dagelijkse afwegingen die er gemaakt moeten worden tussen beschikbare middelen en capaciteit.

Een uitzonderlijke en flinke uitdaging die wij tot een goed resultaat hebben weten te brengen is de realisatie van de gemeentelijke opvanglocatie voor vluchtelingen uit Oekraïne, 'De Bosrank'. Dit heeft veel gevraagd van de interne medewerkers, samen met een groep nieuwe tijdelijke collega's die werken op locatie en een enthousiaste groep vrijwilligers. We hebben hier gezamenlijk een locatie gerealiseerd waar we trots op mogen zijn.

Nieuw voor 2023 is dat het college een verklaring afgeeft over de rechtmatigheid. Het college heeft onrechtmatigheden geconstateerd vooral met betrekking tot correcte verantwoording. De betreffende bestemmingen waren al wel bekend bij de raad.

Het behaalde financiële resultaat voor 2023 bedraagt € 125.344 negatief. Dit is een resultaat waarbij het saldo van onverwachte tegenvallers en meevallers ongunstiger uitpakt dan verwacht, ondanks betere (bij)sturing en 'in control' zijn. Het zijn de "open einde regelingen" in het sociaal domein waar we nauwelijks greep op hebben in omvang en mogelijkheden tot bijsturing.

Hieronder staat een greep uit de behaalde resultaten per domein.

Bestuur, dienstverlening en interne organisatie

- 🏠 We hebben een groot aantal projecten uit de Digitale Agenda 2022-2023 uitgevoerd.
- 🏠 We hebben vervolgstappen gezet op weg naar een weerbare en wendbare organisatie, met name door het versterken van regie, interne dienstverlening en communicatie en de bedrijfsvoering.
- 🏠 We hebben verdere stappen gemaakt om 'in control' te zijn en te blijven. In lijn daarmee worden de rapportages vanuit de P&C-cyclus steeds leesbaarder en overzichtelijker.
- 🏠 We hebben het bijgestelde vergadermodel van de gemeenteraad (en -commissie) per 2023 halverwege het jaar geëvalueerd, met als voornaamste conclusie dat we met elkaar nog wat meer tijd nodig hebben om het nieuwe model op z'n merites te beoordelen.

Veiligheid

- 🏠 De gemeenteraad heeft het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2023 – 2026 vastgesteld, met in het bijzonder aandacht voor natuurbrandbeheersing en gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime
- 🏠 Er zijn stappen gezet in een verkenning van de samenvoeging van Basisteams IJsselwaarden (Doesburg, Rheden en Rozendaal) en Rivierenland-Oost (Duiven, Westervoort en Zevenaar) van de politie, om blijvend in te kunnen zetten op slagvaardige en wendbare politie-inzet in onze gemeente.

Fysiek domein

- 🏠 We hebben de noodzakelijke voorbereidingen getroffen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waaronder de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de aanpassing van diverse gemeentelijke verordeningen.
- 🏠 De ontsluiting van ons dorp met het openbaar vervoer blijft voorlopig bestaan.
- 🏠 We hebben deelgenomen aan het participatieproces van de provincie over de N785/Ringallee
- 🏠 De Petronella van Hoornstraat is gerenoveerd naar klinkerbestrating met aanvullende waterberging.

- De onkruidbestrijding is getoetst, zodat we er beter op kunnen sturen.
- Er zijn additionele middelen verkregen van derden voor de realisatie van het Masterplan Veluwezoom om daarmee de druk van gemotoriseerd verkeer op de natuur te beperken. Daarnaast is de uitvoeringsagenda uitgewerkt naar concrete plannen.

Sociaal domein

- Er is door de colleges van Rozendaal en Rheden een besluit genomen over nieuwe samenwerkingsafspraken Sociaal domein, met in het bijzonder aandacht voor de overdracht van beleidstaken van Rozendaal naar Rheden.
- We hebben samen met Rheden een Specifieke Uitkering aangevraagd voor versterking van de bibliotheek Veluwezoom, met name bibliotheek Velp. Dit betekent een stimulans voor onze bibliotheek en dus voor de mogelijkheden voor onze inwoners.
- We hebben samen met Rheden een Plan van Aanpak ingediend in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- Het budget voor renovatie van Openluchttheater De Pinkenberg ad € 75.000 kon in 2023 beschikbaar worden gesteld, nu de renovatie van start is gegaan.

Duurzaamheid en de energietransitie

We hebben de Transitievisie Warmte (2021) handen en voeten gegeven in een Buurtuitvoeringsplan Warmtetransitie in drie buurten, leidend tot concrete adviezen voor de vervolgaanpak.

Deze resultaten hadden we niet bereikt zonder de inzet van onze betrokken medewerkers en de samenwerking met uw raad. Ook de samenwerking met gemeenten in Gemeenschappelijke Regelingen is van belang gebleken. Bij diverse activiteiten zien wij een actieve participatie van inwoners. Wij zullen dit samenspel de komende jaren hard nodig hebben. De negatieve financiële resultaten over 2023 zijn vervelend, maar niet geheel onverwacht. Al jaren zien we in toenemende mate de zorgelijke positie waarin gemeenten zich bevinden door met name de openeinderegelingen in het sociaaldomein, waartoe we door het rijk verplicht zijn. De toekomst is in toenemende mate onzeker. De onzekerheid over het Gemeentefonds vormt daarbij een forse uitdaging om de kwaliteit van leven in Rozendaal op peil te houden. Hoewel wij in vergelijking met andere gemeenten nog steeds een relatief ruime reserve hebben, zien we dat deze niet onuitputtelijk is en niet de oplossing vormt voor meerjarige structurele uitdagingen. Dit betekent dat we de komende periode scherp aan de wind moeten blijven varen om een solide en toekomstbestendige toekomst voor Rozendaal te borgen.

Wij vertrouwen erop dat wij door een constructieve samenwerking met uw raad blijvend kunnen werken aan een toekomstbestendig Rozendaal.

4 juni 2024

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
Bas Pelgrum

de burgemeester,
Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
OPBOUW EN LEESWIJZER VAN DE JAARSTUKKEN 2023	5
JAARVERSLAG	5
JAARREKENING.....	6
HET JAARVERSLAG	7
PROGRAMMAVERANTWOORDING 2023	7
PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING	8
PROGRAMMA 1: VEILIGHEID	17
PROGRAMMA 2: VERKEER EN VERVOER	19
PROGRAMMA 3: ECONOMIE	22
PROGRAMMA 4: ONDERWIJS	23
PROGRAMMA 5: OPENBAAR GROEN, SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	26
PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN	29
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	34
PROGRAMMA 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	37
BIJLAGE WETTELIJKE BELEIDSINDICATOREN.....	39
PARAGRAFEN	45
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN	46
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	48
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	57
PARAGRAAF 4 FINANCIERING	59
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING	60
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN	63
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID	68
PARAGRAAF 8 WET OPEN OVERHEID	68
PARAGRAAF 9 INFORMATIEVEILIGHEID EN PRIVACY	69
PARAGRAAF 10 OPVANG VLUCHTELINGEN EN ONTHEEMDEN	73
DE JAARREKENING	76
BALANS PER 31 DECEMBER 2023	77
HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 2023	79
OVERZICHT (LOPENDE) INVESTERINGEN EN KREDIETEN.....	82
GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING PER 31 DECEMBER 2023	84
TOELICHTING OP DE BALANS.....	87
RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING 2023	93
WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)	94
SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)	96
OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	100

Opbouw en leeswijzer van de Jaarstukken 2023

Over het boekjaar 2023 geeft het college voor het eerst een verklaring af over de rechtmatigheid. Een overzicht hiervan is terug te vinden op pagina 8. Een nadere toelichting op dit overzicht is terug te vinden in de paragraaf bedrijfsvoering.

Jaarverslag

Het Jaarverslag 2023 bestaat uit twee delen:

- A. de programmaverantwoording;
- B. de paragrafen.

A. Programmaverantwoording

In de programma's wordt per beleidsonderdeel een uiteenzetting gegeven over het gevoerde beleid en is er daarnaast een analyse op de cijfermatige verschillen opgenomen. De opzet van deze jaarrekening sluit zoveel mogelijk aan op de begroting. In de opzet is aan de hand van de 3 W-vragen de relatie gelegd naar de primitieve begroting (begroting vóór wijzigingen).

Wat wilden we bereiken?

Bij de eerste W-vraag: 'wat wilden we bereiken' is de doelstelling uit de programmabegroting voor 2023 overgenomen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Bij de beantwoording van deze tweede W-vraag wordt aan de hand van de voornemens uit de begroting ingegaan op de realisatie en gevolgen. Dit is aangevuld met resultaten van projecten en activiteiten die niet waren voorzien, maar wel noodzakelijk werden gevonden.

Wat heeft het gekost?

De laatste W-vraag 'wat heeft het gekost?' wordt toegelicht op de volgende wijze:

- De gerealiseerde baten en lasten en het saldo (het resultaat) van het programma in vergelijking met de primitieve begroting en de begroting na wijziging.
- Een toelichting op de cijfermatige afwijkingen tussen de realisatie en de begroting na wijziging. Daarnaast zijn de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves per programma in de financiële tabel opgenomen. In de financiële tabellen is soms sprake van afrondingsverschillen van € 1 doordat de cijfers achter de komma niet getoond worden.

Beleidsindicatoren en verbonden partijen

Bij elk programma horen de wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren en een vermelding van de ontwikkelingen van de relevante verbonden partijen over het afgelopen jaar. De beleidsindicatoren worden in een overzichtelijke bijlage per programma beschreven. De ontwikkelingen voor de verbonden partijen worden, eveneens per programma, beschreven in de paragraaf Verbonden Partijen.

B. Paragrafen

In de paragrafen worden vanuit een dwarsverband op de programma's diverse onderwerpen, vooral op het vlak van de bedrijfsvoering, behandeld. Er zijn acht voorgeschreven paragrafen waarvan op hoofdlijnen zowel de uitkomsten als de financiële afwijkingen (waar van toepassing) nader worden toegelicht.

Jaarrekening

De jaarrekening bevat een balans en een toelichting op deze balans. Verder is er een overzicht opgenomen van de van de baten en lasten. Dit recapitulatieoverzicht bevat de totalen per programma:

- de werkelijke cijfers van 2022;
- primitieve begroting van 2023;
- de begroting na wijziging van 2023;
- de werkelijke cijfers van 2023;
- het saldo van 2023.

In de jaarrekening vindt u ook de gehanteerde grondslagen, een overzicht van “investeringen en kredieten”, een overzicht van de niet uit de balans blijkende verplichtingen en de rechtmatigheidsverantwoording.

Tot slot wordt u in de bijlage geïnformeerd over de Wet Normering Topinkomens en de ‘Single information, Single audit’ (SiSa).

Het jaarverslag

Programmaverantwoording 2023

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

Binnen dit programma geven we vorm en inhoud aan de ondersteuning van het gemeentebestuur (gemeenteraad en college van B&W). Deze ondersteuning door de organisatie is de voorwaarde om de in andere programma's beschreven maatschappelijke resultaten te boeken. Voor 2023 hebben we ons gericht op:

- Op efficiënte, transparante en democratische wijze laten functioneren van het gemeentebestuur.
- Werken aan een toekomstbestendige organisatie met een doordachte verdeling tussen 'uitbesteden, samenwerken en zelf doen' en een kostenbewuste aanpak gericht op het garanderen van de continuïteit van onze werkzaamheden.
- Een sterke verbinding tussen het gemeentebestuur, de Rozendalers en haar partners in de regio behouden en waar mogelijk versterken.
- Een open bestuursstijl, door in te zetten op (burger)participatie, het benutten van de kracht van onze lokale samenleving en door een zorgvuldige en transparante wijze van informatieverstrekking.
- Correcte, klantgerichte en in toenemende mate digitale dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven.
- Uitvoering geven aan de Digitale Agenda 2022-2023.
- De informatieveiligheid van onze data en de privacy van persoonsgegevens borgen (zie ook paragraaf 8 Informatieveiligheid en Privacy).
- Het zorgdragen voor een goed (financieel) beheer (zie ook paragraaf 5 Bedrijfsvoering).
- Grip houden op de vraag of de uitgaven rechtmatig tot stand komen, waarbij de kosten en risico's zijn afgewogen.
- Het gemeentehuis en de gemeentewerf in goede staat (onder)houden.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Bestuur & democratie

Het gaat hier veelal om de 'standaard' processen en procedures, die waarborgen dat onze bestuursorganen raad, college van B&W en de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan op efficiënte, transparante en democratische wijze functioneren. Vermeldenswaardig voor 2023 is het volgende:

- Werken met gewijzigd vergadermodel commissie en raad: in samenwerking met een werkgroep uit de gemeenteraad is in 2022 een nieuw vergadermodel voor de raad en commissie ontwikkeld. Dat nieuwe model is in 2023 in gebruik genomen en brengt onder meer een scherpere scheiding aan tussen de raadscommissie (bedoeld voor beeldvorming en opiniëring) en de raadsvergaderingen (gericht op oordeels- en besluitvorming). Daarbij is afgesproken om het nieuwe vergadermodel na een half jaar te evalueren. De voornaamste conclusie van die evaluatie was dat het nieuwe model nog onvoldoende getest en doorleefd was. Om die reden is besloten om medio 2024 het model wederom te evalueren en in 2023 geen wijzigingen aan te brengen.
- Om jongeren kennis te laten maken met onze democratie en besluitvormingsprocessen hebben we ook in 2023 de Kinderburgemeester en Jongerenraad ondersteund. Kinderburgemeester Liselore startte net voor de zomer als vierde Rozendaalse kinderburgemeester. De Jongerenraad heeft tweemaal vergaderd.
- We hebben correct en adequaat de provinciale en waterschapsverkiezingen op 15 maart georganiseerd. Aanvullend (niet verwacht en niet begroot) organiseerden we op 22 november vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer, vanwege de val van het Kabinet-Rutte IV begin juli.
- In 2023 hebben in totaal negen vergaderingen van de gemeenteraad plaatsgevonden, voorafgegaan door een commissievergadering. Ook zijn vier raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd, over thema's als het sociaal domein (samenwerking Rheden-Rozendaal) en het Buurtuitvoeringsplan (energie- en warmtetransitie).

Rechtsbescherming

De Algemene wet bestuursrecht (AWB) schrijft voor of en zo ja op welke wijze inwoners bezwaar kunnen maken tegen een besluit van de gemeente. De gemeente heeft een onafhankelijke adviescommissie voor de behandeling van bezwaarschriften.

- In 2023 heeft de commissie vier adviezen aan het gemeentebestuur uitgebracht over de afdoening van de betreffende bezwaarschriften. Tweemaal werd geadviseerd om een bezwaarschrift 'niet ontvankelijk' te

verklaren. In twee gevallen werd geadviseerd om een bezwaarschrift 'ongegrond' te verklaren. In alle gevallen is het advies door het college overgenomen.

- De AWB regelt ook het klachtrecht ten aanzien van gedragingen door/namens bestuursorganen. Rozendaal is daarvoor aangesloten bij de Ombudscommissie van de gemeente Rheden. Het jaarverslag van de Ombudscommissie vermeldt één klacht van een inwoner van Rozendaal. Indiener is door de commissie terug verwezen naar de gemeente omdat eerst het interne klachtenprocedure moet worden doorlopen voordat de toegang tot de Ombudscommissie open staat. De betreffende klacht is inmiddels intern afgehandeld.
- In 2023 heeft één beroepsprocedure plaatsgevonden over een Omgevingsvergunning. Het hoger beroep in deze zaak loopt nog.

Toekomstbestendige organisatie

Om toe te groeien naar een organisatiemodel dat op (middel)lange termijn houdbaar is, is een aanpak uitgewerkt waarin is beschreven hoe het college de komende jaren wil omgaan met ontwikkelingen in personeelsverloop en andere organisatievraagstukken. We werken niet toe naar een vastomlijnd organisatieplaatje of model ('op Rozendaal staat geen maat'), maar werken stap-voor-stap verder aan een wendbare en weerbare organisatie. Daarin leggen we drie accenten:

- versterken regie
- versterken bedrijfsvoering
- versterken dienstverlening

De aanpak is toegelicht in de raadsinformatiebrief organisatieontwikkeling van 3 oktober 2023.

De meest zichtbare resultaten in deze beweging voor 2023 zijn:

- Bestuurlijke (principe)afspraken over de samenwerking tussen Rheden en Rozendaal in het sociaal domein: we zijn nieuwe uitgangspunten overeengekomen over de financiële bijdrage voor de uitvoeringstaken en de hernieuwde afspraken over beleidstaken. De afspraken over de uitvoering van beleidstaken door Rheden voor Rozendaal (per 2024) is feitelijk een uitbreiding van de taken die Rheden voor ons uitvoert. Hierdoor zijn de beleidstaken zowel financieel als in kwantitatieve en kwalitatieve zin meer toekomstbestendig georganiseerd. Daarmee is ruimte ontstaan om de Rozendaalse kernorganisatie meer focus op regie en opdrachtgever en -nemerschap te laten aanbrengen. In relatie hiermee is ook een start gemaakt met het visiedocument sociaal domein. Deze Visie sociaal domein is in februari 2024 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.
- Diverse personeelsswisselingen en herschikking van taken: we hebben voor Rozendaalse begrippen veel personeelsswisselingen in goede banen weten te leiden. Mede als gevolg van uit- en doorstroom, maar ook door uitval/ziekteverzuim zijn er diverse wervingstrajecten geweest. Bij invulling daarvan is telkens de vastgestelde lijn uit de raadsinformatiebrief van 3 oktober (organisatieontwikkeling) als leidraad gehanteerd.
- Wijziging interne aansturing: het betreft de aanstelling van een nieuwe gemeentesecretaris en het werken vanuit teams als intern coördinatiemechanisme. Daarbij werken we onverminderd op basis van een 'platte' hiërarchische structuur, maar moedigen we samenwerking aan en streven we naar verminderde kwetsbaarheid door verbeterde vervangbaarheid.
- Inbedding en aansturing project opvang Oekraïners: ook voor de interne (kern)organisatie had de realisatie van een gemeentelijke opvanglocatie (GOO) consequenties, onder meer in taken voor Burgerzaken (inschrijvingen), het sociaal domein (i.r.t. Rheden) en financiën. Zie verder paragraaf 10.

Constructieve partner in de regio

We werken samen in de regio, omdat we als kleine gemeente als geen ander de meerwaarde ervaren van het bundelen van krachten. Of dit nu gaat om de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMRAN), Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Midden-Gelderland (MGR SDCG), of in de samenwerking met de gemeente Rheden: wij stellen ons op als een soms kritische, maar bovenal constructieve partner. Hoewel wij ambtelijk niet of nauwelijks capaciteit kunnen inzetten op regionale opgaven, leveren wij onze bestuurlijke bijdrage. Zo hebben we in 2023 de bestuurlijke inzet in het Bestuurlijk Opgaveteam 'Ontspannen regio' gecontinueerd (opgave binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen) en vertegenwoordigen we de Veiligheidsregio Gelderland-Midden in de landelijke Bestuurlijke adviescommissie voor de GHOR.

De gemeente Rozendaal neemt deel aan een aantal Verbonden Partijen. Deze worden genoemd in Paragraaf 6 in inhoudelijk in de betreffende programma's toelicht.

Open bestuursstijl

We willen de sterke verbinding die het gemeentebestuur heeft met de Rozendalers en haar partners in de regio behouden en waar mogelijk versterken. We willen onverminderd inzetten op (burger)participatie en het benutten van de kracht van onze lokale samenleving. Daar hebben we ook in 2023 op ingezet:

- 🇳🇱 **Energietransitie en duurzaamheid:** we hebben een intensief participatieproces doorlopen rond de Buurtuitvoeringsplannen warmtetransitie. Net als voorgaande jaren hebben we op het brede vlak van de energietransitie en duurzaamheid voortdurend de samenwerking met de Werkgroep Duurzaam Rozendaal opgezocht.
- 🇳🇱 **Opvang vluchtelingen:** rond de komst van de Gemeentelijke Opvanglocatie (GOO) voor Oekraïners vond een intensief participatieproces plaats met inwoners, via meerdere inloopbijeenkomsten, een druk bezochte open dag op locatie, een tijdelijke klankbordgroep rond de inrichting van de locatie en diverse bijeenkomsten met vrijwilligers die zich inzetten in en rond de locatie. Ook gedurende het jaar is sprake geweest van intensieve communicatie en interactie met direct om- en aanwonenden van GOO 'De Bosrank'. Eind 2023 is de raad geïnformeerd over de aanpak voor de heroriëntatie voor de GOO. Ook hierin speelt de inbreng van inwoners een grote rol.
- 🇳🇱 **Buurt aan Tafel:** we evalueerden in 2023 de tweede ronde Buurt aan Tafelgesprekken die we eind 2022 afrondden. Dit leidde tot de conclusie dat we voor 2024 en verder deze vorm van inwonergesprekken graag willen behouden en dat we zoeken naar een passende vorm (bijvoorbeeld meer thematisch dan op per buurt).

Als gevolg van ziekte/uitval van personeel en bijbehorende aanpassingen in de prioriteitsstelling hebben we niet alle voornemens uit de begroting op kunnen pakken:

- 🇳🇱 Het verhelderen van de kaders voor burgerparticipatie (samen met de raad) heeft in 2023 geen prioriteit gekregen.
- 🇳🇱 Het onderzoek naar de mogelijkheden voor vormen van digitale inwonersparticipatie is in 2023 niet opgepakt.

Dienstverlening en Burgerzaken

De uitvoering van taken op dienstverlening en burgerzaken is in 2023 beïnvloed door wisselingen in het personeel. Door langdurige verzuimtrajecten en de vacature voor een bestuursondersteuner heeft de continuïteit binnen de dienstverleningstaken en burgerzaketaken onder druk gestaan. Bij externe inhuur is – mede omwille van de kostenbeheersing – eerst en vooral gekeken naar de tijdelijke invulling voor de meest kwetsbare taken, veelal op het vlak van burgerzaken. Een aantal andere doelen zijn daardoor niet, of onvoldoende gerealiseerd:

- 🇳🇱 De implementatie van de nieuwe Visie op dienstverlening (2022) heeft vertraging opgelopen. Het gaat dan om bijvoorbeeld het zetten van de volgende stap in 'service aan huis', gericht sturen op servicenormen (zoals bij de Fixi-app) en het inregelen van digitale diensten.
- 🇳🇱 Ook minder zichtbare aspecten hebben op een 'waakvlam-niveau' uitwerking gekregen. Daardoor is bijvoorbeeld procesoptimalisatie van websitebeheer en het verder inregelen van het document managementsysteem achter gebleven bij de wensen.
- 🇳🇱 De implementatie van het gebruik van DigiD is helaas niet tot uitvoering gekomen door de eerder genoemde langdurige uitval. Dit maakt dat digitale diensten nog niet voor onze inwoners beschikbaar zijn.

We zijn er desondanks in geslaagd om de dienstverlening op een minimaal adequaat niveau draaiende te houden. Daarnaast hebben we de inschrijving van Oekraïense Rozendalers gerealiseerd.

Informatievoorziening en digitalisering

De raad stelde begin 2022 de programmatische ontwikkelagenda vast voor de transitie in informatievoorziening en digitalisering: de Digitale Agenda 2022-2023. In de Digitale Agenda agendeerden we de belangrijkste opgaven en projecten die we in 2022-2023 uit wilden voeren om:

- 🇳🇱 voor onze inwoners een betrouwbare overheid te zijn en blijven;
- 🇳🇱 burgers en bedrijven en de interne organisatie doelmatig en kostenbewust te bedienen;

- 🏛️ (digitale) informatievoorziening veilig en transparant te organiseren en daarmee te voldoen aan wettelijke voorschriften.

In 2023 zijn veel stappen gezet in de verdere uitvoering van deze agenda. Veel van dit werk is ‘onder de motorkap’: de inwoner merkt er niet direct iets van, maar het is wel randvoorwaardelijk om voor onze inwoners een betrouwbare, transparante en doelmatige overheid te zijn en blijven. Gedurende de afgelopen twee jaar gold de Digitale Agenda als een leidraad voor alle werkzaamheden die gedaan moesten worden. In 2023 is onder andere ingezet op:

- 🏛️ Digitaal werken en archiveren met het document managementsysteem (DMS/RMA). Het jaar 2023 is het eerste volledige jaar geweest waarin de organisatie heeft gewerkt met het DMS-systeem. Deze overstap is volgens plan verlopen.
- 🏛️ Alle bestaande contracten (voor systemen, applicaties en ondersteuning daarbij) zijn geanalyseerd op actualiteit, compleetheid en samenhang. Er zijn nieuwe contracten afgesloten met bestaande leveranciers. Daarbij is het belangrijkste resultaat dat we in staat zijn gebleken om de meeste zaken ‘cloudbased’ in te richten. We hebben de overstap gemaakt naar het werken met Office 365. Hiermee is het werken vanuit de ‘Cloud’ gerealiseerd en konden de servers worden opgeruimd. Dit zorgde voor een vereenvoudiging van onze architectuurplaat en een sterk teruggedrongen kwetsbaarheid voor de bedrijfscontinuïteit.
- 🏛️
- 🏛️ De functionele architectuurplaat, het overzicht van alle I(C)T systemen en applicaties die wij gebruiken en waar we op aangesloten zijn is in 2023 aanzienlijk vereenvoudigd. Er zijn directe koppelingen gerealiseerd waarmee de storingsgevoeligheid is beperkt.
- 🏛️ Informatiehuis op orde: we hebben in beeld wie wat voor Rozendaal doet in het i-domein en op basis van welke afspraken. We hebben noodzakelijke rollen ingericht en/of geëxpliciteerd en daarmee de aansturing van het complexe en specialistische i-domein op orde gebracht.
- 🏛️ De voorbereidingen zijn getroffen om te kunnen voldoen aan een aantal wetten met consequenties voor ons informatie(management)systeem in 2024. Het gaat hierbij om de Wet open overheid (Woo), Wet elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).
- 🏛️ Het Digitaal stelsel omgevingswet (DSO) is op tijd afgerond.
- 🏛️ Ontwikkelen digivaardigheid medewerkers: medewerkers zijn getraind in digitale (basis)vaardigheden om beter te werken met de huidige producten. Medewerkers hebben opleidingstrajecten op maat gekregen, in het bijzonder voor het gebruik van het DMS/RMA en de nieuwe werkplekomgeving.

Gedurende de afgelopen jaren is, in lijn met de bespreking van de voorstellen in de raad en de ‘second opinion’ uit januari 2022, consequent en intensief gestuurd op de uitvoering van de onderdelen van de Digitale Agenda gericht op ‘wat echt moet’, passend bij onze schaal en binnen de (budgettaire) randvoorwaarden. In de raadsinformatiebrief Digitale Agenda 2022-2023 van maart 2024 is uitgebreid terug te vinden wat de behaalde resultaten zijn in het gehele programma. Er is de afgelopen twee jaar veel werk verzet. Op alle onderdelen van de Digitale Agenda is (grote) voortgang geboekt. Op sommige onderdelen hebben we meer tijd nodig en werken we door in 2024. Daarom verzoeken wij u als onderdeel van de besluiten bij deze jaarrekening om het krediet nog een jaar door te laten lopen om de laatste punten af te kunnen ronden.

Versterken interne controle

In 2023 is er gewerkt aan een VIC-plan. De besluitvorming hiervan volgt in 2024. Dit plan zorgt ervoor dat alle grote processen in beeld komen. Bij de processen wordt dan gekeken naar de risico’s en de beheersmaatregelen om deze in te perken. In het plan is ook opgenomen wat wij aan informatie verwachten van derden (Rheden en de Connectie) op het gebied van interne controle.

Onderhoud gemeentelijk vastgoed

Om ervoor te zorgen dat we geen achterstallig onderhoud gaan oplopen hebben we in 2023 het gemeentehuis laten inspecteren door de Stichting Monumentenwacht Gelderland. Hierbij is naar voren gekomen dat er buiten het reguliere onderhoud enkele onderdelen van het gemeentehuis extra aandacht nodig hebben. In 2023 hebben we een deel van deze onderdelen laten herstellen. In 2023 hebben we ook de gebouwen op de gemeentewerf en de begraafplaats laten schilderen.

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk
Baten			
0.5 Treasury	95.500	170.500	206.332
0.61 OZB woningen	428.644	434.144	434.700
0.62 OZB niet-woningen	64.374	64.374	63.323
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen			
Gemeentefonds	3.419.214	3.505.214	3.585.404
Totale baten	4.007.732	4.174.232	4.289.758
Lasten			
0.5 Treasury	0	0	0
0.61 OZB woningen	32.685	32.685	34.427
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen			
Gemeentefonds	0	0	0
Totale lasten	32.685	32.685	34.427

De uitkering in het Gemeentefonds is het belangrijkste dekkingsmiddel voor de Rozendaals begroting. In 2023 hebben we een toename gerapporteerd in turap 2 van € 86.000. Er is echter nog een extra uitkering ontvangen van € 80.000 in de decembercirculaire. Deze is ontvangen voor de omgevingsvisie.

Overzicht overhead

We zien voor wat betreft de totale overhead een stijging ten opzichte van 2022. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn de hoge inflatie en de nieuwe Cao's voor ambtenaren en bestuurders.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Personeelslasten	1.328.552	1.270.930	57.622
Overige personeelslasten	35.425	20.320	15.105
ICT	236.097	242.921	-6.824
Huisvesting (inclusief baten)	46.345	40.908	5.437
Overige organisatiekosten	260.912	298.325	-37.413
Tractie	48.723	47.717	1.006
Totaal	1.956.054	1.921.120	34.934

De overige organisatiekosten vallen hoger uit doordat hier de kosten voor de Digitale Agenda 2022-2023 zijn verantwoord. Deze worden volgens raadsbesluit onttrokken uit de reserves.

Personeelslasten

Besteding budgetten eigen personeel en inhuur derden voor normale bedrijfsvoering

In het volgende overzicht staan de personeelsbudgetten voor de normale bedrijfsvoering (exclusief bestuur). We hanteren dit overzicht voor een afweging bij inhuur. In de tabel staan de reguliere personeelsbudgetten (gebaseerd op de bestaande formatie) en het inhuurbudget voor de structurele taken waar altijd al voor wordt ingehuurd.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Reguliere organisatie	1.147.432	1.064.552	82.880
Inhuurbudget	181.120	206.378	-25.258
Totaal	1.328.552	1.270.930	57.622

In de kostenontwikkeling reguliere inzet is terug te zien dat er vacatureruimte is ontstaan. Er is voor gekozen om een functie in het sociaal domein tijdelijk niet in te vullen. De regietaken die hiermee gemoeid zijn, zijn deels opgevangen door een externe projectleider de samenwerkingsafspraken met Rheden te laten herzien. Extra inhuur is vooral gepleegd ter vervanging van een langdurig zieke medewerker en ter vervanging van de gemeentesecretaris tot maart 2023.

In 2023 maken we gebruik van externe inhuur voor reguliere ondersteuning op in ieder geval energietransitie, privacy, informatieveiligheid, informatievoorziening, archiefbeheer en P&O. De gemeente maakt verder gedurende het hele jaar gebruik van medewerkers van Scalabor voor werkzaamheden in de buitendienst en schoonmaakdiensten. Incidentele inhuur was nodig om de samenwerkingsafspraken met Rheden op het vlak van het sociaal domein af te ronden, om de beleidscapaciteit sociaal domein (tijdelijk) te borgen en, vooral, om de taken van de gemeentesecretaris, Burgerzaken en bestuursondersteuning te continueren.

Naast de inzet van extern personeel voor onze normale bedrijfsvoering zetten we extern personeel in voor projecten, bijvoorbeeld voor de energietransitie of de opvang van ontheemde Oekraïners. De kosten daarvan worden waar mogelijk binnen het betreffende project gedekt.

Overige personeelslasten

In 2023 zijn er extra kosten gemaakt voor de arbodienst (langdurige ziektegevallen). Daar staan lagere opleidingskosten en lagere reiskostenvergoedingen tegenover.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Overige personeelslasten (reis- en verblijfkosten, opleidingskosten, etc.)	35.425	20.320	15.105

Huisvestingslasten

De huisvesting voor het gemeentelijk personeel is voldoende. De werkplekken van het personeel zijn gemoderniseerd. Er wordt op de juiste wijze aandacht geschonken aan ARBO-voorzieningen. Een deel van het gemeentehuis is langjarig verhuurd aan 't Regthuys. Die opbrengst is in onderstaande tabel verdisconteerd in de cijfers.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	46.345	40.908	5.437

De kosten vallen lager uit door lagere onderhoudskosten gemeentehuis en lagere kosten energie op de werf.

Overige kosten organisatie (o.a. facilitaire zaken)

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Overige organisatiekosten (repro, huishoudelijke zaken, postverzorging, inventaris, tijdschriften en abonnementen, algemene benodigdheden, contributies, verzekeringen etc.), per saldo	260.912	298.325	-37.413

Doordat de kosten voor de projecten DMS en Digitale Agenda 2022-2023 (€ 56.000) hier worden verantwoord wijken de kosten af van de begroting. Het budget voor organisatieontwikkeling hebben wij in 2023 niet geheel ingezet.

Tractie

De kostenplaats tractie heeft betrekking op het materiaal dat in gebruik is voor onze buitendienst.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Brandstof, onderhoud, belastingen, verzekeringen, etc. per saldo	48.723	47.717	1.006

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk
Lasten Vennootschapsbelasting	0	0	0

In 2023 is een voorschot van € 16.278 betaald. De aangifte laat zien dat een bedrag van € 0 verschuldigd is.

Onvoorzien

	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk
Programma 8	10.000	-54.073	0
Totaal onvoorzien	10.000	-54.073	0

Het begrote bedrag na wijziging is het saldo van de post onvoorzien plus de saldi van Turap 1 en 2 (€ 90.150 nadelig en 26.077 voordelig).

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	7.733	7.733
0.2 Burgerzaken	41.960	33.160	34.099	939
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	11.890	11.890	12.090	200
0.4 Overhead	29.332	29.332	35.118	5.786
0.5 Treasury	95.500	170.500	206.332	35.832
0.61 OZB woningen	428.644	434.144	434.700	556
0.62 OZB niet-woningen	64.374	64.374	63.323	-1.051
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	3.419.214	3.505.214	3.585.404	80.190
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
totaal baten	4.090.914	4.248.614	4.378.798	130.184
Lasten				
0.1 Bestuur	467.111	472.261	489.019	-16.758
0.2 Burgerzaken	69.400	74.400	75.316	-916
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	1.910.486	1.985.386	1.956.238	29.148
0.5 Treasury	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	32.685	32.685	34.427	-1.742
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	10.000	10.000	0	10.000
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
totaal lasten	2.489.682	2.574.732	2.555.000	19.732
Saldo van baten en lasten	1.601.232	1.673.882	1.823.798	149.916
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	5.022	5.022	97.425	92.403
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	6.686	6.686	6.686	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	-1.664	-1.664	90.739	92.403
Geraamd resultaat	1.599.568	1.672.218	1.914.537	242.319

Toelichting

Bij de baten zien wij een overschrijding van € 130.184. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de hogere rentebaten (meer tegen hogere rente weg kunnen zetten) en een hogere uitkering uit het Gemeentefonds.

De hogere opbrengsten uit het Gemeentefonds heeft voornamelijk te maken met een uitkering voor de omgevingswet (€ 73.095). Op dit moment verwachten wij nog geen aanvullende kosten voor de Omgevingswet en wordt dit bedrag niet gereserveerd. Wellicht dat op de langere termijn (voor 2032) dit alsnog nodig is om extra kosten te dekken.

De baten op het bestuur hebben te maken met een vrijval van de voorziening pensioen. De hogere baten bij overhead worden veroorzaakt door ontvangen ziektegeld voor ouderschapsverlof.

Bij de lasten zien we een overschrijding op bestuur van € 15.344 dit is voornamelijk ontstaan door de afschrijving van het camerasysteem voor de raadsvergaderingen (die nog niet was begroot voor 2023).

De onderschrijding op overhead wordt veroorzaakt door een veelheid aan oorzaken (o.a. lagere opleidingskosten, lagere reiskosten, hogere Arbokosten, lagere inhuurkosten financiën/IC). Voornaamste oorzaak echter zijn de kosten voor de digitale agenda en het DMS die worden onttrokken uit de reserves volgens raadsbesluiten. Dit verklaart ook de hogere onttrekking bij de mutaties reserves.

Programma 1: Veiligheid

Wat wilden we bereiken

Rozendaal is een veilige gemeente. Binnen dit programma dragen we er zorg voor om die status te behouden en werken we aan de randvoorwaarden om veilig te kunnen wonen, werken en recreëren. We hebben de wettelijke taken uit op het terrein van openbare orde en veiligheid uitgevoerd. We hebben daarbij de verbinding met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening, verkeer, volksgezondheid en milieu en het sociaal domein/zorg gezocht.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Reguliere inzet

We voeren wettelijk verplichte taken uitgevoerd en continueren de lopende inzet gecontinueerd:

- Uitvoering van wettelijk verplichte taken op het gebied van openbare orde (overlast en criminaliteit, handhaving APV etc.), drank & horeca en evenementen (vergunningverlening, voorschriften, toezicht en handhaving), brandpreventie en -repressie en activiteiten in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing. We hebben daarbij net als andere jaren samengewerkt met politie, Openbaar Ministerie en andere ketenpartners in het veiligheidsdomein, zoals de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) en onze buurgemeente Rheden.
- Participatie in diverse regionale gremia: waaronder het Veiligheidshuis (casusoverleg in de keten zorg- en veiligheid), Veilig Thuis (advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling), het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) en het DVO (Districtelijk Veiligheidsoverleg).
- Lokaal is het project buurtbemiddeling met Rheden, Doesburg en de woningcorporaties in de drie gemeenten voortgezet.
- Op het gebied van de crisisbeheersing hebben we in 2023 met de Veiligheidsregio een bestuurlijke oefening voor Rozendaal georganiseerd en hebben we wederom gebruik gemaakt van het aanbod van VGGM voor training van (een van de) functionarissen van het gemeentelijk beleidsteam (GBT).
- De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is december 2023 aangepast aan de vereisten die de nieuwe Omgevingswet met zich mee bracht.

Openbare Orde en Veiligheid

Rozendaal maakt met Rheden en Doesburg onderdeel uit van de Basiseenheid IJsselwaarden van de politie. In 2023 is besloten tot nauwere samenwerking met de Basiseenheid Rivierenland Oost, waarmee een kwaliteitsimpuls wordt gegeven aan de politiezorg in ons gebied en de continuïteit gewaarborgd blijft. Het nieuwe Meerjarenbeleidsplan voor politie Oost Nederland is eind 2023 ter kennisname naar de gemeenteraden gestuurd, waarbij de raden in de gelegenheid werden gesteld om op het plan te reageren. De gemeenteraad van Rozendaal heeft in december 2023 kennis genomen van het Meerjarenbeleidsplan en besloten om geen reactie te geven ten aanzien van het plan. Tussen gemeenten, politie en het openbaar ministerie zijn op basis van het meerjarenplan voor de eenheid voor de periode 2024-2027 drie prioriteiten benoemd, te weten ondermijning, digitale veiligheid en zorg & veiligheid.

Op het vlak van het tegengaan van ondermijning is vermeldenswaardig dat in 2023 een weerbaarheidsscan heeft plaatsgevonden in de gemeentelijke organisatie door het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). Dat heeft een aantal aanbevelingen voor de organisatie opgeleverd die in 2024 aan de raad zullen worden voorgelegd.

In februari heeft de raad het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 (IVB) vastgesteld, met daarin de volgende onderdelen:

- Sociale veiligheid: ondersteunen van veilig samenleven;
- Fysieke veiligheid: voorkomen van schade door ongevallen en branden;
- Digitale veiligheid: voorkomen van schade door verstoring, uitval of misbruik van digitale producten en diensten.

In het IVB worden twee lokale prioriteiten aangegeven, namelijk natuurbrandbeheersing (zie onder bij **Brandweer**) en gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. In 2023 hebben we ingezet op:

- Het benutten van ons goed gelezen gemeenteblad 'In de Roos' om informatie te delen en bewustwording te verhogen over onder meer het tegengaan van verschillende vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. Uiteraard bleef de focus ook gericht op high-impactcrimes als woninginbraak en autocriminaliteit.
- Het organiseren van een avond voor 'de wat oudere Rozendaler' over diverse vormen van gedigitaliseerde criminaliteit, zoals bankfraude en Whatsapp-fraude. Deze avond, met medewerking van een bank en de politie, werd zeer goed bezocht.

Brandweer

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) is verantwoordelijk voor besluiten die in de volle breedte gaan over passende regionale brandweezorg, preventie en risicobeheersing, waaronder het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel, huisvestingsvraagstukken, aanrijtijden en de meldkamerfunctie. Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 zesmaal vergaderd. We benoemen ten behoeve van de verantwoording een aantal hoofdlijnen:

- In 2023 is het een proces om de bedrijfsvoering van VGGM te versterken en te verbeteren voortgezet.
- Voorts is een versnelling van de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding in gang gezet.
- Ten slotte is op verzoek van een aantal raden hard gewerkt aan het opstellen van de kaderbrief 2025, om, anders dan voorheen, de raden in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen ten behoeve van de begroting voor 2025 in te dienen, voordat deze in concept aan de raden wordt aangeboden.

Opvang Zwerfdieren

Op grond van boek 5 van het Burgerlijk wetboek ontfermt de burgemeester zich over de opvang van zwerfdieren. Voor de uitvoering van die wettelijke taak hadden wij een overeenkomst met het Dierentehuis Arnhem en omstreken in Velp, die op 31 december 2023 afliep. In december 2023 heeft onze gemeente, net als acht andere gemeenten in de regio overeenstemming bereikt over een nieuwe overeenkomst, waarbij ten behoeve van een toekomstbestendige opvang is gestart met nieuwbouw op de vaste locatie in Velp. De zwerfdieren worden tot die tijd opgevangen op een tijdelijk locatie in Arnhem.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	500	500	361	-139
totaal baten	500	500	361	-139
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	126.099	137.599	136.316	1.283
1.2 Openbare orde en veiligheid	12.520	12.520	3.816	8.704
totaal lasten	138.619	150.119	140.132	9.987
Saldo van baten en lasten	-138.119	-149.619	-139.771	9.848
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-138.119	-149.619	-139.771	9.848

Toelichting

De kosten vallen lager uit doordat er geen afrekening voor de inzet van BOA's is ontvangen vanuit Rheden. Daarnaast zijn de incidentele kosten voor de opvang van zwerfdieren lager uitvallen doordat het aantal zwerfdieren lager lag dan gebruikelijk.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Wat wilden we bereiken?

Binnen dit programma werken we aan resultaatgericht verkeers- en vervoerbeleid gericht op veilig gebruik van de wegen en goede verkeerscirculatie voor alle weggebruikers en een goed openbaar vervoersnet. Hieronder vallen de reguliere werkzaamheden van onze gemeente voor het onderhoud van de wegen (inclusief trottoirs) en fietspaden waarvan wij beheerder zijn, het nemen van verkeersbesluiten als noodzakelijk, alsook het volgen van de verkeersveiligheidsbeleving en oriënteren op kansen voor een veiliger en toegankelijker Rozendaal. Concreet hebben we in 2023 ingezet op de volgende thema's.

- Zorgdragen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling en -circulatie.
- Handhaven van het bestaande openbaar vervoersnet.
- Meedenken met het verhogen van de verkeersveiligheid op de N785.
- Investeren in duurzaam en planmatige onderhoud aan de wegen, door stapsgewijs asfalt te vervangen door klinkerbestrating op basis van noodzaak tot renovatie.
- Verduurzamen en veiliger maken van de fietspaden in ons buitengebied.
- Het vervangen van openbare verlichting voor energiezuiniger LED-armaturen met waar mogelijk dimbare verlichting.
- Inzichtelijk krijgen welke verkeersborden vervangen of verwijderd dienen te worden.
- Duurzaam behouden van de recreatieve waarde van de Posbank en de bijzondere natuurwaarde te beschermen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Kerklaan-Beekhuizenseweg

In 2022 is de herinrichting verkeersmaatregelen aan de Kerklaan-Beekhuizenseweg gerealiseerd. Om te evalueren of deze maatregelen effect hebben gehad is er op 29 maart 2023 gesproken met de aanwonenden van deze wegen. Als basis van deze evaluatie diende een schriftelijke enquête en observaties van de externe adviseur. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat we er in geslaagd zijn de verkeersveiligheid ten opzichte van de situatie voor 2022 te verbeteren. In de ogen van de aanwonenden kan dit nog beter. Met tijdelijke verkeersmaatregelen hebben wij gehoor gegeven aan dit verzoek. Het is nu nog te vroeg om te melden of deze maatregelen het gewenste effect hebben en of dit leidt tot aanvullende investeringen.

Openbaars vervoersnet

De route van lijn 88 hebben wij voor de Rozendaler weten te behouden. Wij blijven ons onverminderd inzetten om dit ook in de toekomst te realiseren.

Verkeersveiligheid N785 (Schelmseweg-Ringallee)

In 2023 hebben we intensief samengewerkt met de provincie, gemeente Rheden en de belangengroep N785 Veilig en Leefbaar om te komen tot een plan voor het groot onderhoud door de provincie in 2026 van dit traject. Dit is voor ons ook de uitgelezen mogelijkheid gebleken om te kijken naar het verbeteren van de verkeersveiligheid. We hebben erop toegezien dat de provincie de aanwonenden laat participeren in het leefbaar en verkeersveilig maken van de N785. In september is er door de provincie een concept-ontwerp gepresenteerd in Het Rhedens die door veel belanghebbenden is bezocht. Veel van de aanwezigen hebben naar aanleiding van deze bijeenkomst een zienswijze ingediend bij de provincie en deze zijn inmiddels door de provincie beantwoord. In gezamenlijkheid wordt nu bekeken welke aanpassingen verwerkt kunnen worden in het concept-ontwerp om te komen tot een definitief ontwerp. Het definitieve ontwerp wordt in overeenstemming gebracht met het beschikbare budget van de provincie. Aangegeven is door de provincie dat de aanpassing van het traject bij Het Rhedens binnen het definitieve ontwerp prioriteit heeft. Het traject voor groot onderhoud loopt vanaf de rotonde Daalhuizerweg tot en met de rotonde Biljoen Velp. Enkele jaren geleden is het stuk Schelmseweg tussen rotonde Daalhuizerweg en rotonde Kerklaan voorzien van nieuw asfalt en deze is daarom voorlopig nog niet toe aan groot onderhoud.

Baron d'Yvoylaan

In 2023 hebben we mede op verzoek van de bewoners van de Baron d'Yvoylaan een drietal plantvakken gerealiseerd in de bestrating om de verkeersveiligheid voor voetgangers/spelende kinderen te verhogen.

Groot onderhoud wegen 2023

Na burgerparticipatie is aan de Petronella van Hoornstraat groot onderhoud gepleegd, waarbij de straat is voorzien van gebakken klinkers. Tegelijkertijd zijn de trottoirs voorzien van nieuwe tegels en zijn er nieuwe trottoirbanden aangebracht. Tot slot hebben wij hier ook extra ondergrondse opvang van regenwater gerealiseerd. De vrijkomende grond is gebruikt voor de renovatie van 't Rond.

Fietspadenplan voor onderhoud en renovatie van de fietspaden buitengebied

De raad heeft op 28 maart 2023 ingestemd met het Fietspadenplan voor onderhoud en renovatie van de fietspaden buitengebied Rozendaal. Hierin is het besluit genomen dat we in 2025 een nieuw afstemmingsmoment hebben voor renovaties in de komende jaren. Ook is definitief een bedrag ad. € 5.000 per jaar beschikbaar gesteld voor het intensiever onderhoud aan de resterende asfalt fietspaden. We hebben in 2023 extra aandacht besteed aan de asfalt fietspaden en het gewenste onderhoud uitgevoerd. De komende jaren zal het extra bedrag van € 5.000 wel nodig blijven om geen verdere achterstand in het onderhoud op te lopen totdat deze fietspaden worden gerenoveerd in beton fietspaden.

Vervanging armaturen openbare verlichting door LED

We hebben in 2023 de resterende 178 traditionele armaturen vervangen door LED-armaturen. Door deze vervanging zijn alle armaturen in Rozendaal nu LED- armaturen met uitzondering van de lichtmasten op de Rosendaalselaan en een paar van hetzelfde type op de Kerklaan/Beekhuizenseweg. Op 26 armaturen na zijn de LED-armaturen voorzien van een installatie waardoor de verlichting dimbaar is. We zijn binnen het beschikbare budget gebleven.

Deelname aan en uitvoeren van Masterplan Veluwezoom

In 2023 zijn we verder invulling gaan geven aan het uitvoeringsplan Masterplan Veluwezoom. Doel is een betere balans tussen natuur en recreatie en met name het terugbrengen van de verkeersoverlast. Het plan zit nog in de ontwerpfase, maar ligt wel nog op schema ondanks de inmiddels opgeloste capaciteitsproblemen. De enige kanttekening die hierbij geplaatst moet worden is de mogelijke bezwaarperiode bij de genomen verkeersbesluiten in Rheden en Rozendaal. De raad is in 2023 tweemaal schriftelijk op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen en voortgang binnen dit project.

Financieel gezien heeft Rozendaal een bedrag van maximaal € 215.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering. Er is in het kader van de regiodeal een subsidie van € 1,7 miljoen toegekend door de provincie aan dit project. In juni 2023 is een extra subsidie van € 600.000 vanuit de Regiodeal Veluwe toegezegd. Dit bedrag is bedoeld als bijdrage aan:

- Herinrichting parkeerplaats Beekhuizen ((€ 300.000);
- Duurzame inrichting ontvangstplein Bezoekerscentrum Natuurmonumenten (€ 100.000);
- Opzetten pilot duurzaam vervoer (€ 200.000).

In het kader van de provinciale recreatiezonering is een subsidie van ongeveer € 734.330 toegekend. € 250.000 betreft hier een bijdrage aan een gemeentelijk deelproject (Rozendaalse Veld). De subsidie recreatiezonering ad. € 734.330 is in juli 2023 door de provincie toegekend.

Wandelknooppuntennetwerk

Het routebureau heeft in 2023 het wandelknooppuntennetwerk in de regio en voor de gehele Veluwe uitgerold. Het wandelnetwerk maakt onderdeel uit van de netwerksamenwerking VeluweAlliantie. De werkzaamheden in Rozendaal zijn afgerond. De provincie heeft 50% van de kosten gefinancierd. Rozendaal heeft een eenmalige investering van € 6.000 gedaan. Dit is in lijn met de besluitvorming onttrokken uit de reserve.

Onkruidbestrijding

Er is veel te doen rondom het onderwerp onkruidbestrijding. Via verschillende kanalen bereiken ons de berichten dat het bestrijden van het onkruid niet voldoet aan de verwachting van de inwoners van Rozendaal. De gemeente is regelmatig over dit onderwerp in gesprek met de aannemer. Deze geeft aan dat de kwaliteit van het de onkruidbestrijding voldoet aan de gestelde beeldkwaliteit. In 2023 heeft er een schouw plaatsgevonden om te bepalen of de huidige aannemer aan de afgesproken verplichting heeft voldaan. Op het moment van de schouw bleek dat er aan de afgesproken uitvraag van beeldkwaliteit werd voldaan. Onze aannemer is ook actief bij de gemeente Rheden. Uit navraag daar blijken er daar geen klachten te zijn over de onkruidbestrijding. In Rheden hebben ze grotendeels eenzelfde beeldkwaliteitseis als in Rozendaal. In Rheden wordt er met enige regelmaat een onafhankelijke schouw gedaan waaruit blijkt dat aan het beeldkwaliteit wordt voldaan.

Ondanks alle inzet blijft het gevoel van achteruitgang bestaan bij inwoners omtrent de hoeveelheid groen op trottoirs en in goten in vergelijking met de tijd dat er nog met gif gewerkt kon worden.

Straatmeubilair

In 2023 zijn de banken en de prullenbakken in de openbare ruimte geïnventariseerd. Hieruit is gebleken dat door de jaren verschillende banken en prullenbakken gebruikt zijn en dat een groot deel verouderd is en toe is aan vervanging. Om tot een samenhangender en fraaier straatbeeld te komen vindt in 2024 een eerste ronde plaats om het meest verouderde materiaal te vervangen.

Verkeersborden

Het voornemen voor 2023 was om het aantal verkeersborden terug te dringen en verouderde verkeersborden te vervangen. De inventarisatie is in 2023 niet uitgevoerd en wordt nu in 2024 opgepakt.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	0	0	850	850
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal baten	0	0	850	850
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	173.327	173.327	225.026	-51.699
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal lasten	173.327	173.327	225.026	-51.699
Saldo van baten en lasten	-173.327	-173.327	-224.176	-50.849
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	31.670	60.450	28.780
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	9.203	9.203	9.203	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	-9.203	22.467	51.247	28.780
Geraamd resultaat	-182.530	-150.860	-172.929	-22.069

Toelichting

De overschrijving van de lasten is voor € 30.000 toe te rekenen aan het Masterplan Veluwezoom. Deze kosten worden volgens raadsbesluit onttrokken uit de reserves wat ook de hogere onttrekking verklaart bij mutaties reserves. Daarnaast zijn er onderhoudskosten voor de openbare verlichting over 2022 nagefactureerd (€ 7.000) en zijn de kosten van elektra voor de openbare verlichting hoger (€ 6.000). Doordat de energieleverancier heeft aangegeven te stoppen met haar activiteiten komen afrekeningen moeizaam tot stand en moet blijken of de voorschotnota's stroken met het werkelijke verbruik.

Programma 3: Economie

Wat wilden we bereiken?

Binnen dit programma werken we aan behoud en ontwikkeling van goede randvoorwaarden op het gebied van lokale economie, toerisme en recreatie. Op het vlak van recreatie en toerisme heeft Rozendaal een regionale functie vanwege het aantrekkelijke buitengebied met veel natuur. Voor Rozendalers en niet-Rozendalers is het van belang dat dit gebied toegankelijk is. Maar ook dat daarbij een optimale balans wordt bewaard tussen exploitatie en natuurontwikkeling. Het belang voor de lokale economie in Rozendaal is beperkt: in ons dorp zijn weinig bedrijven gevestigd en staat de woonfunctie centraal.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

In 2023 zijn in de begroting geen specifieke aandachtspunten binnen dit programma voorzien. Wel leveren we via de aanleg van het Wandelknooppuntenroute (programma 2, de verdere uitwerking van het Masterplan Veluwzoom (programma 2) en het Belevingsobject (programma 5) een bijdrage aan toerisme en recreatie, met behoud van natuurwaarden.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	0	0	0	0
totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	4.015	4.015	2.523	1.492
totaal lasten	4.015	4.015	2.523	1.492
Saldo van baten en lasten	-4.015	-4.015	-2.523	1.492
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-4.015	-4.015	-2.523	1.492

Programma 4: Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

Het programma Onderwijs gaat over de uitvoering van resultaatgericht en integraal onderwijsbeleid. Hierbij denken we aan onderwijshuisvesting, passend onderwijs, volwasseneneducatie, leerlingenvervoer en leerplicht. Het gemeentelijk beleid is erop gericht om de wettelijke taken op het gebied van bijvoorbeeld huisvesting en leerplicht uit te voeren. En om ons in te zetten voor een zorgeloze ontwikkeling van schoolgaanden. Dit omvat uitdrukkelijk ook in de noodzaak om goed onderwijs te (laten) bieden aan Oekraïense kinderen. Daarnaast blijft ook het volwassenenonderwijs van belang, als tweede kans of als onderdeel van het levenslang leren. Binnen onderwijs hebben we te maken met de facilitering in de zin van Onderwijshuisvesting. Deze 'harde kant' van de onderwijs raakt aan het Volkshuisvestingsbeleid. Anderzijds heeft het beleidsterrein onderwijs een 'zachte kant' waar het raakt aan het Sociaal domein in brede zin, met name de Jeugdhulp maar ook Kunst en cultuur (bibliotheek op school, muziekonderwijs. en bijvoorbeeld de Bibliotheek).

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting primair onderwijs

- 🏠 In 2021 heeft zich een nieuwe school gevestigd in Rozendaal, in het gebouw van de voormalige Torckschool. We willen voor zover dat noodzakelijk is, ook voor deze school de wettelijke taken rondom huisvesting en inspectie op een gedegen wijze oppakken. In 2023 was vooralsnog is dit niet aan de orde geweest.
- 🏠 Voor de exploitatie IKC Dorpsschool is de VVE (Vereniging van Eigenaren) IKC Dorpsschool Rozendaal opgericht. Via het 'Handboek Exploitatie en beheer VVE IKC Dorpsschool Rozendaal' zijn de taken en verantwoordelijkheden van de eigenaren (Scholengroep Veluwezoom en gemeente) en gebruikers van het gebouw geregeld. Verder is voorzien in een gebruikersoverleg waarin de school, de kinderopvangorganisatie en de gemeente zijn vertegenwoordigd, om zo nodig aanvullende afspraken te maken over het dagelijkse gebruik van het gebouw. In 2023 zijn de eigenaren die in de VVE vertegenwoordigd zijn 2x bij elkaar gekomen. Daarnaast is incidenteel overleg geweest om de kosten beter beheersbaar te maken. In 2023 hebben we binnen de VVE het beheer van de school bij een meer gespecialiseerde partij ondergebracht om meer grip te kunnen houden op het beheer van de IKC Dorpsschool.

Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs

De sinds 2008 verplichte regionale samenwerking in het voortgezet onderwijs, tot uitdrukking komend in een Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO), moet leiden tot een goede regionale afstemming van onderwijsvoorzieningen in het voortgezet onderwijs. Het RPO 2022-2027 bevat voor Het Rhedens een wijziging. Het gaat om een verlenging van een eerdere profielaanvraag voor Het Rhedens Dieren, om onderwijs te kunnen blijven verzorgen binnen het profiel 'Dienstverlening en producten'. Dit heeft geen gevolgen voor de huisvesting. In 2023 heeft Het Rhedens Rozendaal onze gemeente benaderd vanwege de toekomst van de onderwijshuisvesting op deze locatie.

Onderwijsachterstanden

Voor het onderwijsachterstandbeleid (OAB) is er een integraal plan opgesteld voor IKC De Dorpsschool (peuteropvang en basisschool). In 2023 is de pilot Bibliotheek op School (BOS) definitief gemaakt. De bibliotheek op school wordt gefinancierd uit Onderwijsachterstandsmiddelen.

Binnen de bestaande samenwerking met ons schoolbestuur Primair Onderwijs en onze peuteropvang heeft er een jaarlijks afstemmingsgesprek plaatsgevonden. Met name noodzakelijk vanwege de regiefunctie die wettelijk bij gemeenten is neergelegd op de inzet van de onderwijsachterstandsmiddelen voor voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve).

Ook de samenwerking met het consultatiebureau is frequenter belegd. De vve-middelen worden onder meer ingezet voor de toeleiding van 'doelgroep peuters' via het consultatiebureau. Hiervoor zijn nu separaat afspraken gemaakt tussen de GGD van VGMM en onze gemeente.

Muziekonderwijs

Naast bibliotheek op school wordt het muziekonderwijs op school al geruime tijd gesubsidieerd met een gemeentelijke bijdrage voor een vakdocent in de groepen 7 en 8. Dit onderwijs is ook van belang voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en wordt daarom meegenomen in het jaarlijkse overleg met de school over de ontwikkelingen in het onderwijsachterstandsbeleid (OAB). We zoeken in samenspraak met Rheden uit of het muziekonderwijs uit OAB-middelen kan worden gefinancierd.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In januari 2022 hebben wij een plan van aanpak vastgesteld voor de besteding van onze NPO-middelen. Het gaat om een gezamenlijk plan met de gemeente Rheden: omdat kinderen van Rheden en Rozendaal gebruik maken van dezelfde (onderwijs-) voorzieningen, hebben onze gemeenten besloten bij de besteding van deze middelen gezamenlijk op te trekken. De looptijd van het NPO, gericht op de bestrijding van corona gerelateerde onderwijsachterstanden, is met twee jaar verlengd tot en met schooljaar 2024-2025. Binnen de besteding van de NPO wordt onderscheid gemaakt tussen inzet op zorg en inzet op socialisering. De middelen zijn onder meer besteed aan versterking van het Schoolmaatschappelijk werk (SMW) op de PO en VO scholen in Rheden en Rozendaal. Daarnaast zijn er vakantie-activiteiten en naschoolse activiteiten georganiseerd in de drie grote kernen van de gemeente Rheden en het Biljoenbad in Velp. Bij deze activiteiten werkten cultuurbedrijf RIQQ, Incluzio, de bibliotheek en sportbedrijf 'Sport in Rheden' samen. Ook heeft het SMW cursussen gegeven, gericht op het welzijn en sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Combinatiefunctionarissen 'Sport en cultuur'

Sinds 2017 werken we ten behoeve van de Dorpsschool met gemeente Rheden samen bij de inzet van combinatiefunctionarissen 'Sport & bewegen, Gezonde leefstijl, Cultuur en digitaal burgerschap'. Deze samenwerkingsovereenkomst is verlengd voor de periode 2023 t/m 2026 en wordt gefinancierd uit een nieuwe Specifieke Uitkering (SPUK), de zogenoemde Brede SPUK, zie verder bij Programma 7 Volksgezondheid.

Leerlingenvervoer

De uitvoering van het leerlingenvervoer is gemandateerd aan de gemeente Rheden. Het gaat hierbij om de beoordeling wie ervoor in aanmerking komt: een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het feitelijke vervoer wordt uitgevoerd door Avan (Aanvullend vervoer regio Arnhem-Nijmegen), onder verantwoordelijkheid van de BVO DRAN. Het (route gebonden) leerlingenvervoer is een opneindregeling: de uitgaven kunnen sterk fluctueren afhankelijk van het aantal kinderen waarvan de ouder(s) voor een vergoeding in aanmerking komen. De Rozendaalse bijdrage aan BVO DRAN voor het leerlingenvervoer is in 2023 afgenomen, omdat het extra vervoer is afgenomen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	57.240	57.240	108.687	51.447
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	0	64.000	64.000
totaal baten	57.240	57.240	172.687	115.447
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	76.970	76.970	135.307	-58.337
4.2 Onderwijshuisvesting	368.419	368.419	404.470	-36.051
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	56.445	56.445	96.030	-39.585
totaal lasten	501.834	501.834	635.806	-133.972
Saldo van baten en lasten	-444.594	-444.594	-463.119	-18.525
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	111.791	111.791	113.791	2.000
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	111.791	111.791	113.791	2.000
Geraamd resultaat	-332.803	-332.803	-349.328	-16.525

Toelichting

De lasten en baten bij openbaar basisonderwijs vallen hoger door de SPUK voor COVID19 vertraging (Nationaal Programma Onderwijs, NPO). Hiermee is een bedrag gemoeid van € 69.884.

De kosten bij onderwijshuisvesting vallen hoger uit doordat de doordecentralisatie aan het Rhedens hoger uitvalt, die bedrag is gelijk aan de component voor huisvesting voortgezet onderwijs in het Gemeentefonds.

De lasten en baten bij onderwijsbeleid vallen hoger uit doordat de SPUK onderwijsachterstandenbeleid (€ 64.000) hier wordt verantwoord. De onttrekking uit de reserves betreft de onttrekking van de afschrijving van de Dorpschool uit de reserve kapitaallasten.

Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Wat wilden we bereiken?

- 🏡 Binnen dit programma zijn verschillende thema's gebundeld tot een programmatische aanpak op gemeentelijk niveau en in regionaal verband om te komen tot randvoorwaarden voor een passend sport- en cultuuraanbod voor de inwoners van de gemeente Rozendaal en voor het stimuleren van een gezonde leefstijl. Waar daar de noodzaak toe is, richten we ons op specifieke doelgroepen, zoals jongeren, ouderen en mensen met een beperking. In regionaal verband (o.a. Veluwe op1) werken we samen om toerisme te stimuleren om naar onze regio te komen en daarnaast de juiste balans te vinden tussen recreatie en natuur op de Veluwe. In de opgaven van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zetten we ons in het bijzonder in op de Opgave Ontspannen Regio en de Opgave Groene Groei. In 2023 ging dat in het bijzonder over het volgende.
- 🏡 Het komen tot randvoorwaarden voor een passend sport- en cultuuraanbod voor de inwoners van de gemeente Rozendaal en voor het stimuleren van een gezonde leefstijl;
- 🏡 Het beheren van de uitstekende kwaliteit van de openbare ruimte door goed onderhoud en duurzaam openbaar groen;
- 🏡 Het op peil houden van de cultuurvoorzieningen;
- 🏡 In stand houden van de binnen de gemeente aanwezige monumenten;
- 🏡 Het opstellen van een meerjarig bomenplan om het groene karakter van Rozendaal te behouden;
- 🏡 Onze speelplaatsen voorzien van uitdagende en veilige speeltoestellen;
- 🏡 Een grondige aanpak van onderhoud van 't Rond aan de Kraijesteijnlaan om een stabiele, onderhoudsvriendelijke en aantrekkelijke situatie te bereiken.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Sport en preventieakkoord

Het Sport- en beweegakkoord 2020-2022 Rheden en Rozendaal is in 2023 geëvalueerd en deze evaluatie heeft input opgeleverd voor een Plan van Aanpak voor een nieuwe SPUK (Specifieke uitkering). Het Rijk heeft budgetten voor het Lokaal sport- en beweegakkoord 2020-2022 in 2023 toegevoegd aan deze nieuwe SPUK de 'specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026'. De SPUK wordt ook weer gezamenlijk met Rheden uitgevoerd. Een deel van de middelen die wij ontvangen, wordt ingezet in het 'Plan van Aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord 2023-2026'.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

In 2023 is de gemeente Rheden begonnen met een deel van het groot onderhoud aan Openluchttheater De Pinkenberg. Het betreft een aanvulling op een eerdere, kleinere renovatie. De kern hiervan wordt gevormd door renovatie van de tribune en het podium, inclusief sanering van de hier aanwezige vervuilde grond.

Een verzoek van de gemeente Rheden om een financiële bijdrage is gehonoreerd in 2020 en deze bijdrage is in 2023 door ons aan de gemeente Rheden overgemaakt. Het Openluchttheater wordt geëxploiteerd door het Rhedense cultuurbedrijf RIQQ.

Via subsidies wordt een aantal culturele activiteiten en organisaties ondersteund, zoals het (Veluwe)Zoom! Kamermuziekfestival, Festival Klaterklanken en de Koninklijke Rozendaalsche Kapel.

Daarnaast is in 2023 de samenwerking tussen bibliotheek Velwezooom met RIQQ een volgende fase ingegaan door het aanstellen van één directeur voor beide organisaties. Met ingang van 1 januari 2024 gaan beide organisaties samen verder onder de naam "De Zoomerij"

Monumenten

In 2023 zijn er geen subsidies verstrekt voor onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten. Wel zijn er verschillende vergunningen verleend voor het plaatsen van zonnepanelen op monumenten en/of woningen in het gemeentelijk beschermd dorpsgezicht. Dit is mogelijk na een aanpassing van het welstandsbeleid

(Nota ruimtelijke kwaliteit). In december 2023 hebben wij de Brandtoren Rozendaalse veld aangewezen als gemeentelijk monument.

Bibliotheek

Op grond van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) moet elke gemeente haar inwoners toegang verschaffen tot een bibliotheekvoorziening. Door subsidiëring van bibliotheek Velp, als onderdeel van bibliotheek Veluwezoom (Rheden, Renkum en Rozendaal), heeft Rozendaal ook in 2023 aan deze wettelijke verplichting voldaan. De Wsob wordt aangepast en per 2025 krijgen gemeenten in plaats van de huidige bevorderingstaak voor het bibliotheekwerk een zorgplicht, zodat de inwoners binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. In de voorbereiding op deze zorgplicht hebben wij in samen met de gemeente Rheden en de bibliotheek een eenmalige specifieke uitkering (SPUK) aangevraagd, de 'Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen'. Primaire doel van deze SPUK is het versterken van de bibliotheek in Velp.

Bomenplan

Er is een start gemaakt met omliggende gemeenten om samen een plan van aanpak op te stellen rondom de problematiek over waardevolle bomen als gevolg van klimaatverandering. De verdere uitwerking hiervan vindt plaats in 2024.

't Rond

In het najaar van 2023 is begonnen met de renovatie van 't Rond aan de Kraijesteijnlaan. Dit is gebeurd in goed overleg met omwonenden. Een grote hoeveelheid grond is overgebracht van verschillende locaties in Rozendaal om de helling van het talud minder scherp te construeren en deze zo meer klimaatbestendig te maken. Door de destijds erg slechte weersomstandigheden is een groot deel van de afrondende werkzaamheden verzet naar het voorjaar van 2024.

Beheer openbaar groen

Om het groene karakter van de gemeente Rozendaal te behouden wordt er samen met de werknemers van Scalabor en verschillende buitenbedrijven in goede samenwerking met de gemeente het hele jaar het onderhoud gepleegd op verschillende plakken in het openbaar groen. In verschillende houtwallen is er door het kappen van ongewenste bomen en struiken meer licht en ruimte gecreëerd om zo de groei van wilde soorten te stimuleren. Een groot deel van het gazon aan de Bremlaan is ingeplant met breed bloeiend bloembollen pakket. Op verschillende locaties worden gazons zijn niet meer gemaaid en zijn ingezaaid met een meerjarig bloemenmengsel zodat bloemrijk gras kan ontstaan om zo de biodiversiteit te bevorderen. In 2022 zijn de plantsoenen aan de Steenhoek gerenoveerd. In samenwerking met een groep zeer enthousiaste omwonende wordt er onderhoud gepleegd aan deze plantsoenen. Niet alle beplanting is goed aangeslagen en in 2023 zijn er verschillende acties geweest om de ontstane gaten te vullen.

In juli 2023 heeft de raad de aanscherping van de Groenvisie 2022-2026 aangenomen. De aanscherping geeft een duidelijker beeld op welke locaties de biodiversiteit versterkt wordt en biedt zicht op hoe wij de positie van fauna willen verstevigen in Rozendaal.

In april 2023 heeft de gemeente samen met de werkgroep biodiversiteit de week van de groene tuin georganiseerd. In deze week zijn er lezingen gehouden en activiteiten georganiseerd rondom klimaatadaptatie en biodiversiteit. Week van de groene tuin is ontstaan na een onderzoek van Van Hall Larenstein met als doel om de communicatie rondom biodiversiteit te verstevigen.

Belevingsobject

In Rozendaal is in 2023 één belevingsobject geplaatst op de kruising Kerklaan-Beekhuizenseweg. Met dit belevingsobject willen we inwoners en bezoekers kennis laten nemen van het unieke erfgoed dat een toonbeeld is van (inter)nationale tuin en landschapskunst en zich daarmee (meer) verbonden voelen. Verspreid door het gebied (gemeenten Brummen, Rheden, Rozendaal en Arnhem) worden meerdere mini-exposities (belevingsobjecten) geplaatst in de vorm van interactieve buitenobjecten. Rozendaal heeft een eenmalige

bijdrage ad. € 6.600 ingebracht.

Groene Metropoolregio

Voor wat betreft de resultaten binnen de Groene Metropoolregio (Opgave Groene Groei en Ontspannen Regio verwijzen we naar programma 8.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	26.304	26.304
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	177.527	177.527
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0
totaal baten	0	0	203.831	203.831
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	3.265	3.265	41.887	-38.622
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.880	4.880	78.072	-73.192
5.5 Cultureel erfgoed	1.690	1.690	4.780	-3.090
5.6 Media	39.635	39.635	215.241	-175.606
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	121.073	149.803	146.821	2.982
totaal lasten	170.543	199.273	486.802	-287.529
Saldo van baten en lasten	-170.543	-199.273	-282.971	-83.698
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	18.258	46.988	103.523	56.535
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	18.258	46.988	103.523	56.535
Geraamd resultaat	-152.285	-152.285	-179.447	-27.162

Toelichting

De lasten en baten bij sport vallen hoger uit door het onderdeel sport van de brede SPUK hier moet worden verantwoord (€ 26.000).

De lasten bij kunst vallen hoger uit door de bijdrage aan theater de Pinkenberg (€ 75.000) welke volgens raadsbesluit wordt onttrokken uit de algemene reserve wat de hogere onttrekking bij mutaties reserves verklaard.

De lasten en baten bij media vallen hoger uit door de SPUK Bieb (€ 176.000).

Programma 6: Sociaal domein

Wat wilden we bereiken?

Als gemeente willen we in brede zin mogelijkheden scheppen en randvoorwaarden creëren voor het welzijn en de ontwikkeling van onze inwoners in het algemeen en van specifieke doelgroepen in het bijzonder. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan jongeren die in hun ontwikkeling worden bedreigd en aan kwetsbare ouderen. De kern van het sociaal domein wordt gevormd door de drie gedecentraliseerde wetten: de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Maar het gaat in dit programma ook om onderwerpen zoals kinderopvang, de huisvesting van statushouders en het verlenen van welzijnssubsidies. In 2023 is, naast een groot aantal reguliere taken, invulling gegeven aan:

- 🏠 We willen kwetsbare mensen op een deugdelijke wijze ondersteunen. Daarvoor is er voor gekozen om de uitvoering van wettelijke taken, in het bijzonder de toegang tot de (wettelijke) voorzieningen te beleggen bij de gemeente Rheden.
- 🏠 Het tegen gaan van energiearmoede.
- 🏠 Invulling geven aan het vraagstuk Beschermd Wonen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Regionale samenwerking: een betrouwbare partner

Voor het bereiken van onze resultaten in het Sociaal domein zijn we in hoge mate aangewezen op samenwerking met anderen. Het gaat dan niet alleen over onze samenwerking met Rheden, al jaren onze 'preferred partner' in het brede sociaal domein.

Vanaf de inwerkingtreding van de drie sociale decentralisaties, in 2015 (nieuwe Wmo (de Wmo2015), Participatiewet 'nieuwe stijl' en Jeugdwet), wordt er steeds meer regionaal samengewerkt. Ingegeven door de praktische noodzaak, maar ook door verplichtingen zoals de VNG Norm voor opdrachtgeverschap die voor zwaardere zorgvormen (Beschermd Wonen en Jeugdzorg), regionale samenwerking afdwingt. Gemeenten werken onder meer samen in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (2017), kortweg MGR SD-CG. Waarbij als eerste samenwerkingsmodule de inkoop van maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp en Wmo regionaal is georganiseerd. Ook het doelgroepenvervoer is vanaf 2016 regionaal vormgegeven in een GR, de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN).

Herzien samenwerkingsafspraken Sociaal Domein met Rheden

In 2023 hebben de colleges van Rheden en Rozendaal overeenstemming bereikt over nieuwe samenwerkingsafspraken in het Sociaal domein, inclusief afspraken over de bekostiging voor 2024 en 2025. Deze nieuwe afspraken houden onder meer in een overdracht van beleidstaken naar Rheden, naast de al eerder bij Rheden belegde uitvoering en ondersteunende werkzaamheden.

Energiearmoede

Onder energiearmoede verstaan we een situatie waarin 'een substantieel deel (als richtsnoer: meer dan 10%) van het besteedbaar inkomen wordt uitgegeven aan het adequaat warm houden van de woning'. Door stijgende energieprijzen wordt dit een maatschappelijk probleem. De bestrijding van energiearmoede gaat, waar deze leidt tot besparingsmaatregelen, goed samen met de energietransitie, een andere gewenste ontwikkeling. Zie Programma 7 Volksgezondheid en milieu. Bij de aanpak van energiearmoede is naast de facilitering van besparingsmaatregelen, ook sprake van een eenmalige energietoeslag. Deze regeling is 2023 nog één keer gecontinueerd en in Rheden en Rozendaal uitgebreid tot de doelgroep met een inkomen t/m 150% van het wettelijk sociaal minimum. Waarbij voor de inkomensgroep tussen 120% en 150% Wsm een lichte vermogenstoets gold. In 2023 hebben 17 huishoudens een eenmalige energietoeslag ontvangen.

Welzijnssubsidies (overige)

- Efficiëntere uitvoering. Op basis van onze ASV en de hiervan afgeleide Subsidieregeling Sociaal domein worden enkele grote en verschillende kleinere organisaties/activiteiten binnen het Sociaal domein in brede zin gesubsidieerd. Vanaf 2023 werken wij voor de kleinere welzijnssubsidies (tot € 5.000) met een subsidiekader, met een werkingsduur tot en met 2026. Dit heeft geleid tot een vermindering van administratieve lasten, zowel voor de aanvragers als voor de gemeente.
- In 2023 is het Huisbezoek Vitaal en Veilig Thuis gestart met een doorloop in 2024. Het gaat om een herziene versie van het Huisbezoekproject 75plus. Ook nu vormen ouderen van 75 jaar en ouder de doelgroep, maar het bereik is uitgebreid met veiligheid.

Vluchtelingen

In 2023 heeft onze gemeente twee statushouders gehuisvest, waarmee tot 1 januari 2024 aan de huisvestingstaakstelling is voldaan. De maatschappelijke begeleiding wordt verzorgd door Vluchtelingenwerk.

Opvang Oekraïners

Op 1 april 2023 zijn op 'De Bosrank' 55 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen gerealiseerd. De opvang van de Oekraïense vluchtelingen heeft gezorgd voor een verhoging van onze baten en lasten. In de paragraaf Opvang vluchtelingen en ontheemden komen wij hier uitgebreid op terug.

Sociale werkvoorziening

Per 2018 hebben de tien bij het voormalige regionale SW-bedrijf (GR Presikhaaf Bedrijven) aangesloten gemeenten hun Wsw-medewerkers voor vijf jaar ondergebracht bij het nieuw gevormde arbeidsontwikkelingsbedrijf BV Scalabor. In 2021 hebben Scalabor en de gemeenten besloten de samenwerking vanaf 2023 in beginsel voort te zetten, tegen een hogere vergoeding voor Scalabor. De uitstroom van Wsw-medewerkers, merendeels door pensioen, wordt niet gecompenseerd doordat de toegang tot de Wsw vanaf 2015 is afgesloten voor nieuwe medewerkers. De nieuwe overeenkomst geldt voor 2023 en 2024. Voor Rozendaal gaat het om twee personen. Daarnaast is in 2023 de overeenkomst met Scalabor voor inwoners met een lagere arbeidsproductiviteit ('Module 8') met twee jaar verlengd. Hierbij zijn geen Rozendalers betrokken.

Participatiewet

In 2023 is leefgeld uitgekeerd aan 38 Oekraïense gezinnen. In het verlengde van de reguliere afspraken werd de uitvoering van deze regeling tegen een extra vergoeding door Rheden verzorgd. Het leefgeld wordt betaald uit het budget Bijzondere bijstand. De gemeente krijgt dit vergoed vanuit het Rijk.

In 2023 hebben we over 2022 € 11.577 terugontvangen vanuit de Vangnetregeling Participatiewet. We konden hiervoor in aanmerking komen omdat de uitgaven aan uitkeringen aanmerkelijk hoger waren dan ontvangen via het ministerie van SZW. De ontwikkelingen in de Uitkeringen in 2023 zijn dusdanig, dat we ook over 2023 weer een beroep zullen moeten doen op de Vangnetregeling.

Dit is overigens een tijdelijke situatie. De financiering vindt voor onze gemeente, als kleine gemeente met minder dan 20.000 inwoners, plaats op basis van historische gegevens. Hierbij is sprake van een vertraging van twee jaar (T-2 systematiek), dus de hogere aantallen over 2022 vinden hun doorwerking in 2024.

(Wet) Maatschappelijke ondersteuning

Sinds 2019 geldt er een abonnementstarief Wmo voor maatwerkvoorzieningen (natura en persoonsgebonden budget (PGB), zoals hulp bij het huishouden, hulpmiddelen, trapliften en woningaanpassingen) en voor algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie. Omdat de Wmo een openeinderegeling is, en het in Rozendaal om kleine aantallen gaat, kunnen de uitgaven sterk fluctueren. Zo was er in 2023 sprake van hoge uitgaven aan woningaanpassingen, veroorzaakt door één grote voorziening. Ook de uitgaven voor hulp bij het huishouden zijn gestegen.

Beschermd wonen

Met de doordecentralisatie is de taak voor het Beschermd Wonen (en Maatschappelijke Opvang) niet meer bij 43 centrumgemeenten, maar bij elke gemeente afzonderlijk belegd. Rozendaal participeert in de regionale

samenwerking Centraal Gelderland voor beschermd wonen voor mensen met een lichte verstandelijke beperking en met psychische problematiek. Het woonplaatsbeginsel voor Beschermd Wonen treedt naar verwachting op 1 januari 2026 in werking. (De uitvoering van Maatschappelijke Opvang (opvang van kwetsbare groepen zoals dak- of thuislozen) blijft bij Arnhem belegd.)

Bij de decentralisatie van Beschermd Wonen (BW) wordt de centrumgemeenteconstructie weliswaar beëindigd, maar gemeenten moeten regionaal blijven samenwerken. Over 2021, 2022 en 2023 het Rijk ambulantiseringmiddelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld die door Arnhem over gemeenten verdeeld zijn. Voor 2021 gaat het bij deze middelen, bedoeld voor zorg en ondersteuning van zelfstandig wonende BW-cliënten, voor Rozendaal om € 3.839. Voor 2022 en 2023 gaat het om substantiële bedragen: € 165.900 voor onze gemeente (opgebouwd uit basisbudget € 150.000 en € 15.900 objectief budget (=o.b.v. een nog verder uit te werken objectief verdeelmodel). Rozendaal ontvangt overigens geen middelen voor zogeheten secundaire kosten omdat onze gemeente geen cliënten BW heeft, noch voorzieningen op haar grondgebied. In 2023 hebben de samenwerkende gemeenten regionale financieringsafspraken gemaakt, dit omvat onder meer een tijdelijke solidariteitsregeling.

Mocht er een aanvraag BW komen dan schatten wij de kosten op € 70.000 in. Dit bedrag nemen wij mee bij de risico-inventarisatie bij de begroting 2024 waarmee dit tot uitdrukking komt in de weerstandsratio. Daarnaast is het, gezien de hoogte van het bedrag, raadzaam deze middelen in ieder geval de eerste jaren te reserveren ter opvang van mogelijke kosten. De kosten voor eigen inwoners in BW en van een eventuele aanvraag vanuit de regio over de solidariteitsregeling kunnen hiermee worden afgedekt.

Daarnaast kunnen uit zo'n budget ook kosten voor de uitvoering van de sociaal-domeintaken door de gemeente Rheden worden betaald. Beschermd wonen valt onder de Wmo en daarmee onder de samenwerkingsafspraken met gemeente Rheden. Het ligt in de rede een deel van de middelen die worden ontvangen voor BW in te zetten voor de uitvoering van BW door de gemeente Rheden. Gemeenten dienen een Uitvoeringsplan te schrijven en de gemeente Rheden doet dat mede namens onze gemeente.

Meld- en adviespunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld

Veilig Thuis Gelderland Midden (VT) is als zelfstandige stichting ondergebracht bij VGGM. De rol van VT is sinds 2019 uitgebreid op grond van de herziene Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De gemeentelijke bijdrage is grotendeels gebaseerd op aantal inwoners en voor nog geen 10% op 'productie' (daadwerkelijk aantal casussen).

Jeugdhulp inclusief geëscaleerde zorg

De uitvoering van de Jeugdwet is aan de gemeente Rheden gemandateerd. Het Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein is het vigerende beleidskader. De afgelopen jaren is het aantal jeugdigen dat een beroep deed op jeugdhulp landelijk en ook in Rozendaal toegenomen. Om besparingen in de Jeugdhulp te realiseren, werken we regionaal samen.

De coronapandemie heeft de problematiek van kwetsbare jeugdigen verscherpt. We zien dat in terug in zwaardere en langere trajecten en daarmee hogere uitgaven. De verscherpte problematiek zal bij een aantal kwetsbare jongeren mogelijk nog enkele jaren doorwerken. Dit vormt een onderstreping van de financiële risico's die we lopen, op grond van onze kleine aantallen.

Regionale ontwikkelingen jeugdhulp

In Centraal Gelderland wordt binnen het sociaal domein al een aantal jaar intensief samengewerkt. In het voorjaar 2023 zijn de regionaal samenwerkende gemeenten gestart met een Regionaal Uitvoeringsplan Jeugd. In het Uitvoeringsplan wordt beschreven hoe de gemeenten de drie thema's: Kind- en Gezinsbescherming, Versterken Lokale Toegang en Complexe Hulpvragen, gezamenlijk willen vormgeven en uitvoeren. Landelijke ontwikkelingen kunnen in de komende jaren aanleiding zijn om sommige activiteiten gezamenlijk te heroverwegen of regionaal bij te stellen.

Lokale ontwikkelingen Jeugdhulp:

In 2021 is Rheden mede namens onze gemeente gestart met de opdracht 'lokaal maatwerkdiensten jeugdhulp' (uitvoering door acht jeugdhulporganisaties). Daarnaast zijn de ondersteuners Jeugd en Gezin (OJG, ook bekend als POH'ers (praktijkondersteuners huisartsen) gestart. Hiervoor zijn in eerste instantie middelen ingezet vanuit het regionale Transformatieplan Jeugd, voor het versterken van de lokale toegang. De Rozendaalse middelen zijn hierbij samengevoegd met die van Rheden en ingezet voor de financiering van een OJG (praktijkondersteuner), gerelateerd aan de huisartsen in Velp. De OJG biedt laagdrempelige hulp en vormt een voorliggende voorziening. Deze brengt kosten met zich mee maar levert een besparing op, met name op uitgaven Jeugd GGZ.

Echter, wij zien in 2023 een grote toename van de uitgaven aan jeugdhulp. Bij de lokale maatwerkdiensten is de toename geringer dan in 2022, toen sprake was van een verdubbeling ten opzichte van 2021. Maar ook nu nog is er sprake van een forse toename. Bij de begroting 2024 – 2027 is al rekening gehouden met de structureel hogere kosten.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	3.431.451	3.431.451
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	61.000	72.577	79.560	6.983
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	9.000	9.000	5.225	-3.775
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	331.800	331.800
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal baten	70.000	81.577	3.848.036	3.766.459
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	54.423	54.423	3.450.708	-3.396.285
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	121.900	121.900	156.877	-34.977
6.4 Begeleide participatie	68.177	68.177	69.580	-1.403
6.5 Arbeidsparticipatie	1.085	1.085	2.368	-1.283
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	220.998	350.298	364.887	-14.589
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	155.579	141.579	170.046	-28.467
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	285.940	285.940	474.968	-189.028
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	331.800	-331.800
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal lasten	908.102	1.023.402	5.021.234	-3.997.832
Saldo van baten en lasten	-838.102	-941.825	-1.173.198	-231.373
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	7.000	7.000	0	-7.000
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	7.000	7.000	0	-7.000
Geraamd resultaat	-831.102	-934.825	-1.173.198	-238.373

Toelichting

De lasten en baten op 6.1 samenkracht en burgerparticipatie vallen hoger uit doordat de lasten en baten van project OOR hier worden verantwoord. Daarnaast worden hier de kosten van project Een mens is geen nummer voor € 33.000 verantwoord. De energietoeslag heeft € 22.000 gekost.

De kosten bij 6.3 inkomensregelingen vallen hoger uit door een hoger aantal bijstandsgerechtigden. De kosten bij 6.6 maatwerkvoorzieningen vallen hoger uit door de inhuurkosten die nodig waren als gevolg van het vertrek van een van de medewerkers.

De kosten bij 6.72 maatwerkdienstverlening vallen hoger uit door stijgende kosten voor PGB's en toenemende kosten bij jeugdzorg als gevolg van een stijging van het aantal cliënten met ruim 20%.

De kosten en opbrengsten bij 6.81 geëscaleerde zorg betreffen de inkomsten m.b.t beschermd wonen.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Wat wilden we bereiken?

- Werken aan het brede begrip duurzaamheid.
- Wij gaan het hitteplan opstellen voor de toenemende hittestress.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaats om deze duurzaam in stand te houden met zijn unieke karakter.
- Een aantal monumentale grafkelders en graven begint in vervallen staat te verkeren. In 2023 willen wij inzichtelijk krijgen wat de financiële consequenties zijn voor de gemeente
- Uitvoering geven aan inentingsprogramma's.
- Wij willen vanaf 2023 vanuit een nieuwe, binnen regioverband lokaal ingekleurde, gezondheidsvisie gaan werken.
- In 2023 willen we het aantal kilo's restafval per huishouden doen afnemen.
- We willen in het beheer van ons gemeentelijk vastgoed (in het bijzonder het gemeentehuis) een bijdrage leveren aan vermindering CO2-uitstoot en energiebesparing.
- In het kader van de DPRA (Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie) willen we de wateroverlast in de omgeving van de Kapellenberglaan samen met de gemeente Rheden (componistenbuurt) verminderen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Energietransitie

Uitvoeringsagenda Rozendaal Energieneutraal 2050

Op 13 september (B&W) en op 27 september (gemeenteraad) is de uitvoeringsagenda Rozendaal energieneutraal 2050, inclusief bijbehorende budgetten vastgesteld. Met deze uitvoeringsagenda voor de planperiode 2023-2025 wordt ingezet op voortzetting van de ingezette werklijnen richting een Energieneutraal Rozendaal in 2050 en is de uitvoering daarvan voor de komende periode (begrotingstechnisch) geborgd.

Start opstellen buurtuitvoeringsplannen warmte

Vanuit de in 2021 vastgestelde Transitievisie warmte zijn we in 2022 gestart met het proces voor het opstellen van buurtuitvoeringsplannen voor de wijken Delhoevelaan, Leermolens Enk en Moestuyn. Samen met bewoners brengen we in beeld hoe woningen aardgasvrij gemaakt kunnen worden. Dit proces wordt vervolgd in 2023.

Regionale Energie Strategie

Binnen de regionale samenwerking in de Groene Metropoolregio is een regionale Energie Strategie 1.0 opgesteld. Vooruitlopend op het opstellen van een milieueffectrapportage voor de RES 2.0 is een notitie 'reikwijdte en detailniveau (NRD)' opgesteld. Onze zienswijze op het NRD is op 13 december 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Riolering

In 2022 is door uw raad het geactualiseerde verbreed gemeentelijk Rioleringsplan 2023 t/m 2027 (vGRP) vastgesteld, dat als basis zal dienen voor een beleidsmatige aanpak water(berging).

In overeenstemming met het verbreed gemeentelijk Rioleringsplan zijn in 2023 voorzieningen getroffen om meer hemelwater te bergen in Rozendaal. Dit betreft een aantal voorzieningen in de Petronella van Hoornstraat als onderdeel van het groot onderhoud wegen.

Afvalstoffenbeheer

In 2023 is een onderzoek ingesteld naar de doelmatigheid van onze huidige milieustraat en afvalverwerking en wordt een plan gemaakt voor het kunnen opvangen van de verschillende milieustromen eventueel met andere gemeenten. In december hebben we de raad op de hoogte gesteld van de plannen om de activiteiten van onze huidige milieustraat op te heffen en elders te gaan onderbrengen. Onderzoek naar een alternatieve locatie loopt.

Verminderen wateroverlast omgeving Kapellenberglaan

In samenspraak met de gemeente Rheden is er in 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor het verminderen van wateroverlast in de omgeving van de Kapellenberglaan en de componistenbuurt in Velp. Dit in het kader van de regeling DPRA (Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie). De start voorbereiding is gepland in 2025 en de uitvoering in 2026. Dit gezamenlijke project komt in aanmerking voor de impulsregeleng klimaatadaptatie.

Begraafplaats

In het najaar van 2023 hebben er snoei- en kapwerkzaamheden plaatsgevonden op de begraafplaats. Aan de hand van de tweejaarlijkse veiligheid controle is dit uitgevoerd om er voor te zorgen dat vallend hout geen schade kan toebrengen aan monumenten en bezoekers. Er is begonnen duidelijkheid te creëren ten aanzien van de verantwoordelijkheid en financiële gevolgen rondom de monumentale graven.

Volksgezondheid

In 2023 hebben we besloten geen nieuwe Nota Publieke gezondheid op te stellen. In plaats daarvan wordt publieke gezondheid geïntegreerd in ons Visiedocument Sociaal domein, uit te brengen in het voorjaar van 2024. Verder hebben we, samen met Rheden en begeleid door VVGM/GGD, een lokaal Hitteplan uitgebracht; een communicatieplan om de nadelige gevolgen van langdurige hitte te beperken.

Een Lokaal integraal Plan, het 'Gezond en Actief Leven Akkoord' vormde de basis voor het aanvragen van een nieuwe Specifieke Uitkering (SPUK): de 'Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026'. In het kader van deze zogenoemde SPUK BREED is in 2023 € 70.001 ontvangen. Eveneens in 2023 zijn het bestaande Sport- en beweegakkoord Rheden Rozendaal en het Preventieakkoord geëvalueerd en samengevoegd tot één Sport- en Preventieakkoord Rheden Rozendaal. Een deel van de Brede SPUK is in 2023 ingezet voor: - combinatiefuncties Sport & Bewegen, Gezonde leefstijl, Cultuur & Digitaal burgerschap; - bovengenoemd Sport- en preventieakkoord en - versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
7.1 Volksgezondheid	10.000	10.000	34.523	24.523
7.2 Riolering	158.655	158.655	160.095	1.440
7.3 Afval	232.457	232.457	282.860	50.403
7.4 Milieubeheer	0	0	100.595	100.595
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	103.304	103.304	81.450	-21.854
totaal baten	504.416	504.416	659.523	155.107
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	71.634	76.134	101.744	-25.610
7.2 Riolering	135.137	135.137	153.448	-18.311
7.3 Afval	183.561	183.561	175.726	7.835
7.4 Milieubeheer	52.115	171.865	181.012	-9.147
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	37.474	37.474	39.602	-2.128
totaal lasten	479.921	604.171	651.531	-47.360
Saldo van baten en lasten	24.495	-99.755	7.992	107.747
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	19.590	275.090	179.687	-95.403
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	127.750	127.750	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	19.590	147.340	51.937	-95.403
Geraamd resultaat	44.085	47.585	59.929	12.344

Toelichting

De baten en lasten bij volksgezondheid vallen hoger uit doordat hier twee SPUK's worden verantwoord. Preventie voor € 10.000 en de brede SPUK (onderdeel volksgezondheid) € 24.000.

De lasten bij riolering zijn hoger door onderhoudskosten als gevolg van verzakkingen, wateroverlast (pomp Rosendaalselaan) en kosten aan de IBA's in het buitengebied.

De baten bij afval zijn een stuk hoger doordat wij kosten vanaf 2020 alsnog in rekening brengen aan de stichting Nedvang, welke vergoedingen verstrekt voor ingezameld PBD afval.

De opbrengsten bij milieubeheer betreffen de ontvangen CDOKE middelen (€ 89.000) voor de klimaattransitie en een subsidie van de Provincie Gelderland (€ 8.000). Hiermee worden de kosten grotendeels bekostigd waardoor er slechts beperkt een beroep wordt gedaan op de beschikbaar gestelde kredieten.

De opbrengst van de leges op de begraafplaats zijn lager uitgevallen.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat wilden we bereiken?

- 🏠 Uitvoering geven aan taken binnen de Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening.
- 🏠 Zorg dragen voor een prettig woon- en leefklimaat.
- 🏠 Voorbereiding op de Omgevingswet.
- 🏠 Het eenduidig registreren van basisgegevens over gebouwen en adressen.
- 🏠 Het behandelen van planschadeverzoeken.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Prettig woon- en leefklimaat/taken binnen Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening

We willen als regio 'groeien in balans': groei in woningen, wegen, fietspaden en werkgelegenheid, in balans met groei van de kwaliteit van onze leefomgeving (natuur, landschap, cultuur, toerisme en recreatie). Om hier invulling aan te geven zijn als onderdeel van de Opgave Ontspannen regio de kansen voor het versterken van 'het groen en blauw' (simpel gezegd: de droge en natte natuur) in kaart gebracht in een zogenaamde groen-blauw raamwerk. Soms gaat het om kansen om natuur uit te breiden, soms om kansen door het slim combineren van natuur en landschap met bijvoorbeeld waterberging of duurzame energieopwekking. In november 2023 is in dat kader onder meer het regioarrangement vastgesteld als uitwerking van de verstedelijkingsstrategie, die de raad in het najaar van 2022 heeft vastgesteld. Met betrekking tot volkshuisvestelijk beleid heeft de gemeenteraad in februari 2023 ingestemd met de actualisatie van de Woondeal 2.0 en is in december 2023 de regionale huisvestingsverordening vastgesteld die ziet op de regionale toewijzing van sociale huurwoningen.

Vorbereidingen invoering Omgevingswet

In 2023 hebben we, naast de uitvoering van de reguliere taken, samen met onder meer de verschillende ketenpartners zoals provincie en ODRA, de noodzakelijke voorbereidingen getroffen in het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Hiervoor zijn in december 2023 vier verordeningen aangepast en zijn de technische aanpassingen doorgevoerd voor de ontsluiting voor het digitale stelsel Omgevingswet (DSO).

Daarnaast zijn de voorbereidingen voor het opstellen van de omgevingsvisie getroffen, onder meer door met adviseurs vanuit de flexpool Groene Metropoolregio een eerste onderzoek uit te voeren naar de (on)mogelijkheden om woningen toe te voegen binnen Rozendaal. Ook zijn er verschillende bijeenkomsten geweest met een werkgroep vanuit de gemeenteraad over de omgevingsvisie/woonvisie.

Basisregistraties ruimtelijk domein

In 2023 zijn de taken in het kader van de BAG, BGT en aanpalende zaken, zoals gegevensbeheer voor de WOZ belegd bij De Connectie. De uitvoering daarvan verloopt volgens afspraken.

Planschade

Naar aanleiding van de herziening van het bestemmingsplan die de bouw van IKC Dorpsschool Rozendaal planologisch mogelijk maakt zijn er 12 planschadeverzoeken ingediend. Deze verzoeken worden binnen de wettelijke kaders afgehandeld. Voor de afwikkeling heeft de raad krediet beschikbaar gesteld.

De termijn om verzoeken in te dienen is op 31 januari 2023 geëindigd, hierdoor is nu duidelijk hoeveel verzoeken er zijn ingediend. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de definitieve hoogte van de planschade is en wanneer deze definitief wordt vastgesteld. Dit is afhankelijk van lopende (beroeps)procedures, dit is het geval bij 8 van de 12 verzoeken. Kosten voor de eventueel te vergoeden planschade en daarbij horende kosten voor onder meer juridische ondersteuning worden in lijn met staande kaders gedekt uit de algemene reserve.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Baten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	0	50.000	50.000
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	300	300
8.3 Wonen en bouwen	51.510	26.510	24.488	-2.022
totaal baten	51.510	26.510	74.788	48.278
Lasten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	13.200	27.200	292.840	-265.640
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	69.220	69.220	91.829	-22.609
totaal lasten	82.420	96.420	384.669	-288.249
Saldo van baten en lasten	-30.910	-69.910	-309.880	-239.970
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	4.000	18.000	227.268	209.268
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	4.000	18.000	227.268	209.268
Geraamd resultaat	-26.910	-51.910	-82.612	-30.702

Toelichting

De lasten bij ruimtelijke ordening zijn hoger dan begroot omdat de uitgekeerde planschades (€ 225.000) hier zijn verantwoord. Deze kosten worden volgens raadsbesluit onttrokken uit de reserve. Dit verklaart ook de hogere onttrekking bij de mutaties reserves.

De lasten bij bouwen en wonen zijn hoger door de verantwoording van de SPUK isolatie woningen. Door de lagere realisatie bij de bouwleges (€ 23.000) zien we dit niet 1 op 1 terug bij de baten.

Bijlage wettelijke beleidsindicatoren

Per programma worden de verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. De informatie die het CBS hanteert is niet in alle gevallen actueel, accuraat (bijvoorbeeld naar peildatum), of adequaat (naar referentiegegevens). Waar mogelijk wordt de informatie in perspectief geplaatst.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Indicator	Begroting Rozendaal 2023	Rekening Rozendaal 2023
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	7	7
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	7	7
Apparaatskosten (€ per inwoner)	1.089	1.115
Externe inhuur (% van de totale loonsom)	13%	16%
Externe inhuur (de totale kosten inhuur externen)	181.120	206.378
Overhead (% van totale lasten)	24%	25%

Toelichting: Voor deze indicatoren zijn geen landelijke cijfers bekend. Een vergelijking met bijvoorbeeld gemeenten < 25.000 is dan ook niet op basis van deze informatie te maken. T.a.v. de post overhead wordt een nadere uitwerking gegeven in de paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

Programma 1 Veiligheid

In onderstaande tabellen presenteren we de meest recente informatie zoals die door het CBS is aangeleverd via waarstaatjegemeente.nl. De landelijk beschikbare informatie onderschrijft het beeld van Rozendaal als zeer veilige gemeente.

In 2019 was er een piek in het aantal verwijzingen naar Halt. We zien dit als een incidentele omstandigheid.

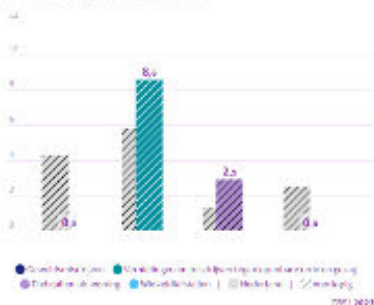
Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | 2018 - 2022

Op het vlak van misdrijven scoort Rozendaal bijzonder goed.

Misdrijven
Rozendaal, per 1.000 inwoners

Programma 2 Verkeer en vervoer

Er zijn geen voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma.

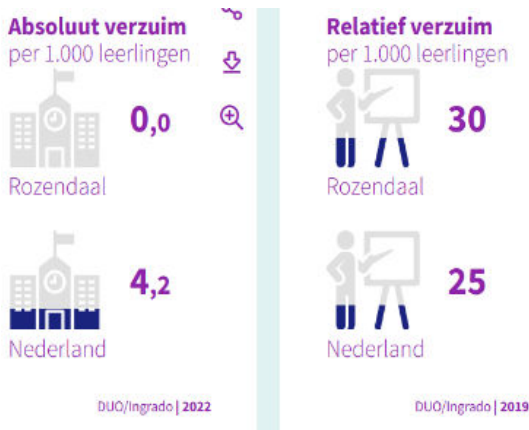
Programma 3 Economie

Hieronder staat de verhouding tussen banen en woningen. Dat varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Het betreft de zogeheten functiemenging. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Het relatief hoge aantal vestigingen wordt beïnvloed door het hoge aantal zzp'ers dat Rozendaal rijk is.

Programma 4 Onderwijs

De onderstaande gegevens laten zien in hoeverre er in Rozendaal sprake is van schoolverzuim. Absoluut verzuim heeft betrekking op de schoolplichtige en/of kwalificatieplichtigen in Rozendaal die niet staan ingeschreven bij een school (absoluut). Relatief verzuim betreft de vraag in hoeverre een schoolplichtige wel staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde periode lessen/praktijk verzuimt.

Onderstaande tabel geeft weer in hoeverre er sprake is van voortijdig schoolverlaten in Rozendaal, afgezet tegen het gemiddelde in Nederland

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

0,6% Rozendaal **1,7%** Nederland

DUO/Ingrado | 2020

Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

In Rozendaal wordt door een relatief hoog aantal inwoners gesport (volgens de definitie van het CBS). De landelijke trend is dat er steeds minder gesport wordt. In Rozendaal is het percentage niet-sporters min of meer gelijk gebleven.

Niet-sporters

33,9% Rozendaal **46,4%** Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Programma 6 Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

403,5 Rozendaal **825,4** Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Rozendaal **1%** Nederland

CBS Jeugd | 2015

Netto arbeidsparticipatie

76,8% Rozendaal **73,1%** Nederland

CBS | 2023

De netto arbeidsparticipatie drukt uit welk percentage van de potentiële beroepsbevolking daadwerkelijk werkzaam is.

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

Rozendaal

74,1

Nederland

344,8

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

0,0 *

Rozendaal

191,5 *

Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Rozendaal

9,6

Nederland

11,1

✓ Voorlopig

Jongeren met jeugdbescherming

Geen data

Rozendaal

1,0% *

Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data

Rozendaal

0,3%

Nederland

CBS Jeugd | 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

per 10.000 inwoners

280

Rozendaal

640

Nederland

CBS MSD WMO | 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

per 10.000 inwoners

310

Rozendaal

710

Nederland

CBS GMSD Wmo | 2022

Kinderen in uitkeringsgezin

% kinderen tot 18 jaar

0

Rozendaal

Dashboard

Bekijk deze cijfers in het dashboard 'Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein' > 'Gemeentelij...

CBS | 2015

Werkloze jongeren
%
Rozendaal

Databank

[Bekijk deze cijfers in de databank →](#)

CBS | 2022

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

We zien een afname in het huishoudelijk afval onder het nationale niveau. kg).

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

Rozendaal

Nederland

CBS | 2022

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

27,5%

Rozendaal

33,1%

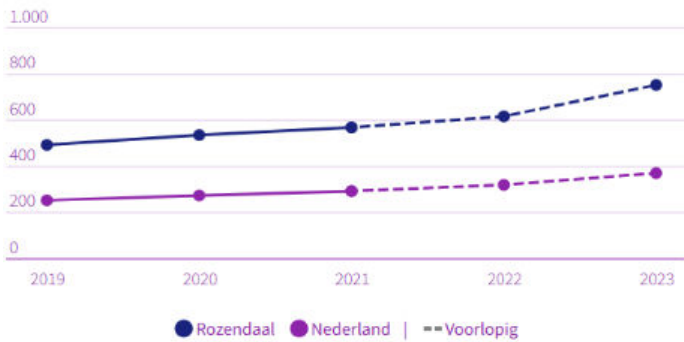
Nederland

berekening | 2021

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde

x €1.000

CBS | 2019 - 2023

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

4,3
Rozendaal

Databank

[Bekijk deze cijfers in de databank →](#)

Syswv | 2021

Dashboard

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden € 1.208
 Rozendaal

Bekijk deze cijfers in het dashboard 'Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)' →

COELO | 2024

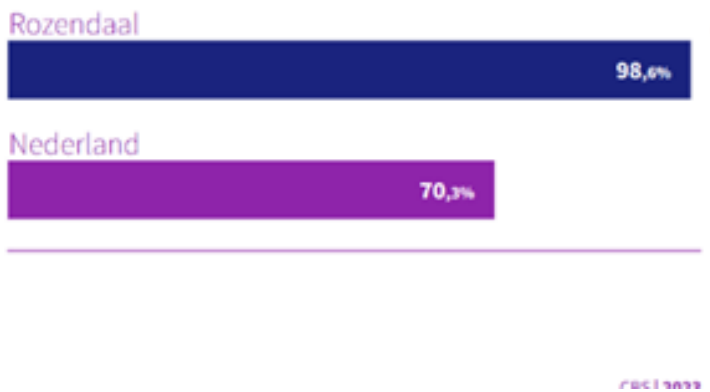
Dashboard

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden € 1.243
 Rozendaal

Bekijk deze cijfers in het dashboard 'Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)' →

COELO | 2024

Demografische druk

Het CBS hanteert de volgende beschrijving van demografische druk: het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder, per honderd personen van 20 tot 65.

Paragrafen

Inleiding

Naast programma's zijn er in de begroting ook financiële paragrafen opgenomen. Waar programma's direct gericht zijn op de burger, geven de paragrafen een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een overzicht, waardoor de raad een goed inzicht krijgt. Gezien de raad in het stelsel van dualisme kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De raad legt in de paragrafen de beleidslijnen vast met betrekking tot de beheersmatige aspecten.

Daarnaast zijn de verplichte paragrafen bedoeld om de raad en het college de financiële positie van de gemeente beter te laten beheersen. De verplichte paragrafen zijn:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen (externe samenwerking);
- grondbeleid;
- openbaarheidsparagraaf Woo.

Daaraan is een paragraaf Informatieveiligheid (en privacy) toegevoegd. Deze is wettelijk niet verplicht, maar de grote bewegingen op dit terrein, vervlochten met andere bedrijfsvoering aspecten én met alle inhoudelijke programma's, maken dat we hier aandacht aan besteden.

Door het effect op de gemeente Rozendaal in 2023 hebben wij ervoor gekozen om voor de opvang van Vluchtelingen en ontheemden een aparte paragraaf in het leven te roepen.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

In de jaarrekening wordt ingegaan op de begrote en werkelijke opbrengsten ten aanzien van de lokale heffingen. Het beleid, en eventuele wijzigingen daarin, komen aan de orde in de begroting evenals relevante kengetallen en vergelijkingen.

Uitgangspunten tarieven

Uitgangspunten voor de lokale heffingen in de begroting 2023 waren als volgt:

- 🔍 We corrigeren jaarlijks OZB-tarieven met het inflatiepercentage, voor 2023 was dat 8,5%.
- 🔍 Het tarief voor afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.
- 🔍 Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op 100% kostendekkend (begrotingsbasis).
- 🔍 Op de leges is eveneens het inflatiepercentage van 8,5% toegepast (met uitzondering van producten waarvoor wettelijk vastgestelde tarieven gelden).

	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
OZB	498.518	498.022	-496
Afvalstoffenheffing	232.457	282.860	50.403
Rioolheffing	158.655	160.095	1.440
Leges	163.474	118.577	-44.897
Totaal	1.053.104	1.059.555	6.451

OZB en Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

In 2023 zijn in het kader van de wet WOZ 742 objecten beschikt waarop in totaal 120 bezwaarschriften zijn ingediend. In 60 gevallen (objecten) is de WOZ-waarde verlaagd. Het percentage gegrond verklaarde bezwaarschriften ten opzichte van het totaal aantal WOZ-objecten komt daarmee uit op 8,0 %. Het hoge aantal bezwaren laat zich verklaren door de gestegen WOZ-waardes en de no-cure-no-pay bureaus die zeer actief zijn geweest. Dat er relatief veel bezwaren zijn gehonoreerd zegt mogelijk iets over de waardering. Hierover gaan we in gesprek.

Afvalstoffenheffing

Per saldo vallen de opbrengsten van afval € 50.400 hoger uit. Dit wordt veroorzaakt door de een na verrekening van opbrengsten van het PBD afval vanaf 2020.

Rioolheffing

Geen bijzonderheden ten aanzien van deze heffing.

Leges

Hieronder vallen de opbrengsten op basis van de legesverordening, zoals:

- 🔍 Producten van burgerzaken;
- 🔍 (Omgevings)vergunningen;
- 🔍 Huwelijken;
- 🔍 Grafrechten;
- 🔍 Overige leges.

Vooraf de opbrengsten van de begraafplaats en de omgevingsvergunningen zijn in 2023 lager geweest dan geraamd. De opbrengsten van de overige leges voor liggen rond het begrote bedrag.

Kwijtschelding

De kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijke regeling kwijtschelding. Kwijtschelding kan worden aangevraagd door particuliere belastingplichtigen voor de volgende belastingen:

- Onroerende zaakbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

In 2023 hebben er in totaal 6 huishoudens kwijtschelding ontvangen.

Kostendekkendheid van tarieven

Onderstaande tabel toont de mate van kostendekkendheid die in 2023 is gerealiseerd.

	Begroot baten 2023	Werkelijk baten 2023	Saldo 2023	Werkelijk lasten 2023	Dekkingspercentage 2023
Bestemmingsbelastingen					
Afvalstoffenheffing	232.457	282.860	50.403	222.658	127%
Rioolheffing	158.655	160.095	1.440	172.928	93%
subtotaal	391.112	442.955	51.843	395.586	112%
Retributies					
Rijbewijzen/reisdocumenten	14.310	16.990	2.680	43.292	39%
Huwelijken/Burg stand	18.850	17.108	-1.742	29.884	57%
APV-vergunningen	500	361	-139	7.351	5%
Begraafrechten	103.304	81.450	-21.854	120.330	68%
Omgevingsvergunning	26.510	2.667	-23.843	49.350	5%
subtotaal	163.474	118.577	-44.897	250.206	47%
Totaal	554.586	561.532	6.946	645.792	87%

Ten aanzien van afvalstoffenheffing en rioolrecht wordt de kostendekkendheid van de tarieven (100%) berekend op basis van de begroting. Afwijkingen op realisatie worden als onderdeel van het rekeningresultaat beschouwd en niet verrekend met een egalisatiereserve.

Verder geldt dat door de kleine schaal van Rozendaal een groot aantal leges niet kostendekkend is te krijgen. Dit geldt met name voor de rijbewijzen/reisdocumenten en de APV-vergunningen. Daarnaast is er door die kleine schaal soms ook sprake van een uitschieter naar boven (> 100%). Bij afval komt dat door een na verrekening van de opbrengsten van het PDB afval vanaf 2020.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is te zien hoe de lokale lastendruk zich heeft ontwikkeld, ook ten opzichte van de andere gemeenten. De gemeente op rang 1 heeft de laagste gemeentelijke woonlasten. De relatief slechte klassering voor de lasten van woningeigenaren heeft te maken met de hoge woningwaarde in Rozendaal. De cijfers zijn ontleend aan de atlas lokale lasten van Coelo (Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden).

Jaar	Eigen woning			Huurwoning		
	eenpersoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	Ranglijst Coelo	eenpersoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	Ranglijst Coelo
2020	982	1011	365	226	255	45
2021	1005	1036	350	244	275	37
2022	1052	1084	314	251	283	37
2023	1142	1177	329*	274	309	49*

* hoogste woonlasten is nummer 352

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Voldoende weerstandsvermogen gaat over twee vragen:

1. Welke risico's lopen we?
2. Wat is de beschikbare weerstandscapaciteit?

Risico's

Een risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente. Een gemeente loopt tal van risico's die we in meer of mindere mate kunnen inschatten en beheersen. Gemeentelijke risico's kunnen voortkomen uit de politiek, de aansprakelijkheid, de strategie, financiële samenwerking, het bedrijfsproces en het milieu. Daarnaast zijn zaken als verbonden partijen, open einde regelingen en grondexploitaties bekende onderwerpen waar de gemeente belangrijke risico's loopt.

Risicoprofiel

Er zijn meer methoden om een gekwantificeerd risicoprofiel op te stellen, uiteenlopend van meer wetenschappelijke methoden tot meer praktische modellen. Voor alle methoden geldt dat ze geen 100% garantie bieden op volledigheid. Het gaat er immers om risico's zo goed mogelijk te benoemen waar nog niet op één of andere manier in is voorzien. De eigenschap van een risico is echter dat men niet weet wat, wanneer of hoe het zich aandient. Voor deze paragraaf kiezen we voor een pragmatische aanpak. Basis voor het risicoprofiel is een organisatie brede inventarisatie van risico's die tweemaal per jaar plaatsvindt (begroting en rekening). Deze hebben we zo goed mogelijk gekwantificeerd en voorzien van een risicoscore (kans x impact), op basis van de volgende tabellen.

Kans	Score
Gering (minder dan 1 x per 4 jaar)	1
Gemiddeld (ongeveer 1 x per 4 jaar)	3
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5

Financieel gevolg	Score
Gering (< 0,1% omzet = < € 4.000)	1
Beperkt (> 0,1% omzet < 0,5 % omzet = tussen € 4.000 en € 20.000)	2
Groot (> 0,5 % omzet = > € 20.000)	3

Omzet: lasten programma's Rozendaal (begroting 2023: afgerond structureel € 5,2 miljoen)

De risicoscore komt tot stand door de kans te vermenigvuldigen met de impact. Hoe hoger de score hoe groter het risico. De uitkomst zetten we af tegen de volgende tabel:

Ranking	Gevolg
Scores \geq 10	Hoog risico. Als het een financieel risico betreft dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn.
5 < Scores < 10	Beperkt risico. Als het een structureel financieel risico betreft wordt deze voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandsvermogen (spreiding over 4 jaar). Een incidenteel risico wordt voor 50% meegenomen.
Scores < 5	Gering risico. Voor zover het financiële gevolgen betreft worden die geacht binnen de reguliere bedrijfsvoering gedragen te kunnen worden.

De risicoscore houdt ook rekening met het feit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Wanneer hiermee geen rekening wordt gehouden is de kans groot dat een behoorlijk deel van het vermogen (ofwel algemene reserve) onnodig geblokkeerd wordt.

Structureel of incidenteel

Van belang is onderscheid te maken tussen risico's met structurele en incidentele effecten, in het profiel is dit onderscheid ook aangebracht. Risico's met structurele effecten hangen meestal samen met de bedrijfsvoering zoals rente of hogere kosten vanwege een hoger aantal bijstandontvangers. Wanneer dit soort risico's zich voordoen dienen ook structurele maatregelen genomen te worden door ze mee te nemen in het financieel meerjarig perspectief. Het kan zijn dat het perspectief hiervoor op korte termijn geen ruimte biedt en dat moet worden omgebogen binnen de begroting. Om die reden wordt het risico voor 100% meegenomen wanneer het hoog is en voor 25% wanneer het beperkt is om het eerste jaar eventueel te overbruggen met behulp van het weerstandsvermogen. Wanneer zich een incidenteel risico voordoet dient deze in principe ineens ten laste van de weerstandscapaciteit gebracht te worden, wanneer deze niet kan worden opgevangen in het rekeningresultaat.

Uit het profiel valt op te maken dat op verschillende manieren rekening wordt gehouden met de verschillende risico's. Wanneer met alle risico's voor 100% rekening gehouden zou worden zou een gemeente een onevenredig deel van haar reserves moeten blokkeren, het is immers niet reëel dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Weerstandscapaciteit

Voor een oordeel over ons weerstandsvermogen is naast het risicoprofiel ook een inschatting van onze weerstandscapaciteit nodig, ook hierbij wordt in principe onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele middelen. Bronnen van weerstandscapaciteit zijn de algemene reserve, vrij aanwendbare bestemmingsreserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorziene uitgaven.

Stille reserves kunnen hierbij ook een rol spelen. Het betreft eigendommen die lager zijn gewaardeerd (boekwaarde) dan de waarde in het economisch verkeer (bij gebouwen is uitgegaan van de WOZ-waarde met peildatum 1-1-2023). Omdat deze niet onmiddellijk in een feitelijk dekkingsmiddel kunnen worden omgezet, laten we deze bij de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing. Het gebouw aan de Kerklaan en de Werf zijn immers nodig voor de 'bedrijfsvoering' en zijn zodoende niet eenvoudig te gelde te maken. We benoemen deze wel zoals voorheen.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Economische waarde	Stille reserve
Kerklaan 1 en 3	0	1.133.000	1.133.000
Wurf	0	147.000	147.000
Totaal			1.280.000

Structureel

Dit wordt met name gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit (en dan met name OZB aangezien er al voor 100% dekking is gekozen voor afval en riool) en het bedrag voor onvoorzien. De onbenutte belastingcapaciteit kan berekend worden door aansluiting te zoeken bij artikel 12 van de financiële verhoudingswet.

Artikel 12

Bij een eventuele 'artikel 12-aanvraag' geldt ook een normtarief voor de OZB als één van de toelatingseisen. In dat geval dient een gemeente minimaal 20% meer OZB te heffen dan het landelijk gemiddelde (redelijk peil 2023: 0,1614%). Op basis van die norm bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit voor de gemeente Rozendaal ongeveer € 435.000.

Echter, de feitelijke hoogte van de onbenutte belastingcapaciteit (met uitzondering van een artikel 12-aanvraag) is vooral een politieke keuze. Op basis van het gewenste financiële beleid (OZB verhoging zoveel mogelijk

beperken tot inflatiestijging) is er feitelijk geen onbenutte belastingcapaciteit. Om die reden wordt voor de bepaling van de structurele weerstandscapaciteit alleen het bedrag voor onvoorzien meegenomen.

Incidenteel

De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de som van alle reserves waaraan nog geen specifieke bestemming is gegeven en eventuele bestemmingsreserves zonder concrete verplichting die daardoor herbestemd kunnen worden. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit beperken we ons tot de algemene reserve. De overige reserves hebben in principe allemaal een bestemming waarvan het niet wenselijk is om deze opnieuw te bestemmen. Het genoemde bedrag betreft de stand per ultimo 2023 (balansdatum).

Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Onvoorzien	10.000
subtotaal structureel	10.000
Incidenteel	
Algemene reserve	3.783.218
Totale weerstandscapaciteit	3.793.218

Risicoprofiel

De onderstaande tabel betreft de risico-indicatie zoals gehanteerd bij begroting 2024-2027 en jaarrekening 2023. Deze inventarisatie wordt vanaf 2022 twee keer per jaar herzien.

Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	K	I	Bedrag	Risico score	%	Bedrag
Open einde regelingen								
WWB	Meer aanvragen	Geen, conjunctuurgevoelig	3	2	15.000	6	25%	3.750
WMO	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid aan te passen	3	2	40.000	6	25%	10.000
Jeugdzorg	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid (gedeeltelijk) aan te passen	3	3	100.000	6	100%	100.000
Kinderopvang	Meer aanvragen SMI	Geen	3	2	5.000	6	25%	1.250
Leerlingenvervoer	Meer aanvragen	Geen	3	3	15.000	9	25%	3.750
Beschermde wonen	Meer aanvragen	Geen	3	3	70.000	9	25%	17.500
Overige risico's met structureel effect								
Algemene uitkering	Samen trap af	Geen	3	3	100.000	9	25%	25.000
Renterisico (uitgaven)	Schommelingen op de geld- en kapitaalmarkt	Op dit moment geen lening en anders wordt dit risico afgedekt via de renterisiconorm	1	1	0	1	0%	0
Renterisico (inkomsten)	Daling van rentevergoeding over uitgezette eigen middelen	Door de gestegen rente heeft rozen daal weer rente-inkomsten, zekerheid creëren door langere wegezetting van middelen.	2	3	150.000	6	25%	37.500
Kapitaalgoederen	Onvoorzien en onverwacht onderhoud aan gebouwen of wegen	Actuele beheerplannen en periodiek inspectie	3	3	50.000	9	25%	12.500
Verduurzaming vastgoed/tra	Verplichtingen tot verduurzaming kunnen aanzienlijke kosten veroorzaken	Anticiperen op regelgeving en ontwikkelingen meenemen in de begroting	3	3	50.000	9	25%	12.500
Klimaat/droogte	Door veranderend klimaat ontstaan er problemen met vegetatie, riool en water	Anticiperen op wetgeving en ontwikkelingen en meenemen in de begroting	3	3	100.000	9	25%	25.000
Kortleven pensioen wethouders	Het vroegtijdig overlijden van een (ex) bestuurder kan financiële consequenties hebben (verzekeraar)	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	1	3	50.000	3	0%	0
Wachtgeldverplichtingen bestuurders	Bij mutaties in het college kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	2	3	100.000	6	25%	25.000
Juridische procedures	Bewaren en rechtszaken bij projecten en/of belissingen	Binnen projectplannen en besluitvorming aandacht voor hebben	3	2	15.000	6	25%	3.750

Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	K	I	Bedrag	Risico score	%	Bedrag
Gemeenschappelijke regelingen	Het algemeen bestuur kan besluiten nemen met financiële consequenties waaraan de gemeente vanwege de constructie gehouden is	Feitelijk niet aanwezig	5	3	50.000	15	100%	50.000
Personeel	Lastig vervulbare vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is	Aantrekkelijke werkgever blijven	3	3	50.000	9	25%	12.500
Veranderende wetgeving	Aanpassing in wetgeving leveren kosten op die niet altijd voldoende worden gecompenseerd	Anticiperen op ontwikkelingen	3	3	50.000	9	25%	12.500
subtotaal structureel								352.500
Risico's met incidenteel effect								
Ramp c.q. groot incident	Gemeente wordt door bijvoorbeeld het ministerie niet volledig gecompenseerd voor de kosten die gemaakt zijn	Feitelijk niet aanwezig	3	3	50.000	9	50%	25.000
Rechtspositionele consequenties	Binnen elk bedrijf kunnen situaties aan de orde zijn waarbij er kosten optreden voor besluiten met rechtspositionele consequenties. De gemeente is hiervoor eigen-risico-drager.	Voorziening voor treffen dan wel opvangen binnen weerstandsvermogen	3	3	75.000	9	50%	37.500
Personeel	Langdurige uitval door ziekte	Goede begeleiding zieke werknemers	3	3	80.000	9	25%	20.000
ICT	Hacks, privacyissues, uitval systemen	Beveiliging op orde, bewustwording	3	3	100.000	9	25%	25.000
Schades	Schade door eigendommen van de gemeente (bijvoorbeeld door bomen)	In principe geldt hiervoor de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente, echter er is altijd een risico dat het niet past binnen de voorwaarden, bijvoorbeeld het niet uitvoeren van inspecties	2	3	30.000	6	50%	15.000
Planschade	Niet binnen de exploitatieovereenkomst af te dekken planschaden	Feitelijk niet aanwezig	2	3	25.000	6	50%	12.500
Project OOR	Geen volledige compensatie voor kosten (o.a. zorg)	Sturen op zorgvragers	2	3	150.000	6	50%	75.000
subtotaal incidenteel								210.000
Totaal								562.500

Weerstandratio

Deze confrontatie van risicoprofiel en weerstandscapaciteit is opgenomen in de volgende tabel. Het vervolgens gepresenteerde overzicht geeft aan hoe de ratio gewaardeerd kan worden.

Weerstandsvermogen		Beschikbaar		Benodigd
Structureel	A	10.000	B	326.250
Incidenteel	C	<u>3.783.218</u>	D	<u>210.000</u>
Totaal	E	3.793.218	F	536.250
Structureel (A/B)		0,03		
Incidenteel (C/D)		18,02		
Totaal (E/F)		7,07		

Ratio	Waardering
> 2,0	uittestekend
1,5 - 2,0	ruim voldoende
1,0 - 1,5	voldoende
0,8 - 1,0	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

Conclusie

De weerstandsratio van 7,07 is meer dan uitstekend, waarbij de stille reserves niet in de berekening zijn meegenomen.

De gemeente Rozendaal is hiermee uitstekend in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Daarnaast is voor financiële tegenvallers binnen het sociaal domein nog steeds een afzonderlijke bestemmingsreserve van ruim € 368.000 aanwezig waarmee in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening is gehouden.

Staat van Reserves en Voorzieningen (inclusief toelichting op mutaties)

Overzichtstabel

	Saldo 1-1-2023	Onttrek- kingen	Toevoe- gingen	Saldo 31-12-2023	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.321.436	538.217	0	3.783.218	389.930
subtotaal A	4.321.436	538.217	0	3.783.218	389.930
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	20.959	0	0	20.959	0
Reserve sociaal domein	283.962	0	84.248	368.210	0
Reserve gemeentelijke gebouwen	95.939	0	6.686	102.625	0
Reserve digitalisering	61.024	5.314	0	55.710	20.000
Reserve fietspaden	63.264	0	0	63.264	0
Reserve wegen	95.408	0	9.203	104.611	0
Reserve begraafplaats	18.913	0	0	18.913	0
Reserve dekking kapitaallasten	4.875.332	205.971	259.132	4.928.493	4.928.493
Reserve energietransitie	137.151	32.642	232.750	337.260	0
subtotaal B	5.651.953	243.927	592.019	6.000.045	4.948.493
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	976.000	0	91.000	1.067.000	0
Voorziening pensioenen wethouders	332.129	7.733	2.220	326.616	0
subtotaal C	1.308.129	7.733	93.220	1.393.616	0
Totaal	11.281.517	789.877	685.239	11.176.879	5.338.422

A. Algemene reserve

Vrije algemene reserve

Doel	Weerstandsvermogen en dekking van incidentele kosten c.q. projecten.
Claim	Niet alle besluiten die ten laste komen van de algemene reserve zijn op 31 december 2023 volledig uitgevoerd. Voor het restant daarvan rust er nog een claim op een aantal reserves. Het gaat om een totaalbedrag van € 389.930 dat beschikbaar is gesteld voor verschillende kredieten. De voornaamste kredieten zijn: Digitale agenda, masterplan Veluwezoom, omgevingswet, planschades en additionele wensen De Del
Mutatie	In 2023 is de uitvoering van diverse raadsbesluiten ten laste van de algemene reserve gebracht. Het gaat hierbij zowel om besluiten uit 2023 als eerdere jaren.

	In 2023 sprake van de volgende onttrekkingen:	
	Digitale agenda	51.380 (Pr. 0)
	Masterplan Veluwezoom	25.000 (Pr. 2)
	Masterplan (grote krediet)	4.723 (Pr. 4)
	Pinkenberg (theater)	75.000 (Pr. 5)
	Het Rond	26.431 (Pr. 5)
	Naar reserve energietransitie	127.750 (Pr. 7)
	Planschades	227.225 (Pr. 8)
	Omgevingswet	43 (Pr. 8)
	Totaal	538.217

B. Bestemmingsreserves

1. Reserve monumenten

Doel	Bekostiging van verleende subsidies aan inwoners ten behoeve van monumentenzorg.
Claim	N.v.t.
Mutatie	Geen

2. Reserve sociaal domein

Doel	Opvang van eventuele tegenvallers in het sociaal domein en/of egalisatie van de kosten voor de WWB.
Claim	N.v.t.
Mutatie	Een deel (€ 84.248) van het jaarrekening resultaat 2022 is toegevoegd aan deze reserve.

3. Reserve gemeentelijke gebouwen

Doel	Opvang van kosten van vervanging van inventaris, (ICT)apparatuur. Daarnaast worden voortaan de kosten van het schilderwerk en overig groot onderhoud voor het gemeentehuis aan deze reserve onttrokken.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk.

4. Reserve digitalisering

Doel	Opvang van kosten/investeringen op het gebied van digitalisering (basisregistraties, digitale ontsluiting van gegevens, koppelingen met landelijke registraties e.d., geen hardware)
Claim	De eerdere claim met betrekking tot een investering voor de uitvoering van de digitale agenda (DA)
Mutatie	De kosten voor de DA zijn onttrokken (€ 5.314)

5. Reserve fietspaden

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud fietspaden.
Claim	Geen
Mutatie	Geen

6. Reserve wegen

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud wegen.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging betreft de jaarlijkse dotatie ten behoeve van het wegenonderhoud van geasfalteerde wegen.

7. Reserve begraafplaats

Doel	Opvang van kosten voor het op peil houden van de begraafplaats en het onderhoud van de paden.
Claim	N.v.t.
Mutatie	N.v.t.

8. Reserve dekking kapitaallasten

Doel	Bij de invoering van het BBV is de systematiek van dekking van afschrijvingen gewijzigd. Voorheen werden sommige investeringen direct uit een reserve/voorziening gedekt. Volgens de voorschriften moet eerst worden geactiveerd. Vervolgens worden de afschrijvingslasten van een investering (die t.l.v. een reserve is gebracht) uit de reserve geboekt. Deze reserve is in feite de som van de toekomstige afschrijvingen.
Claim	In feite zijn alle middelen in deze reserve een claim voor de toekomstige afschrijvingslasten.
Mutatie	In 2023 uit het jaarrekeningsaldo 2022 ruim € 259.000 toegevoegd aan deze reserve ten behoeve van de toekomstige afschrijvingslasten van de school. De onttrekkingen betreffen de afschrijvingen van investeringen die eerder zijn gedaan. De grootste daarvan betreft de nieuwe Dorpsschool. De totale onttrekking voor de egalisatie van die kapitaallasten bedraagt € 190.000.

9. Reserve energietransitie

Doel	De reserve kan worden ingezet voor een breed aantal maatregelen met als doel Rozendaal op lange termijn klimaatneutraal. Wanneer de plannen (en hoogte van de investeringen) meer concreet zijn vindt een dotatie vanuit de algemene reserve plaats. Die storting kan worden aangevuld met aanvullende middelen die het rijk beschikbaar stelt om bij te dragen vanuit het Interbestuurlijk Programma.
Claim	Geen.
Mutatie	In 2023 is vanuit het jaarrekeningsaldo 2022 een bedrag van € 105.000 toegevoegd. Daarnaast is er € 127.750 vanuit de algemene reserve overgeheveld. Voor inhuur is een bedrag van € 25.735 onttrokken en voor de werklijnen 2023 een bedrag van € 4.907. De afronding van de klimaatsubsidies vergde nog een bedrag van € 2.000. Deze bedragen vallen lager uit doordat er gebruik gemaakt kon worden van de CDOKE-middelen.

C. Voorzieningen

Voorziening riolering

Deze voorziening dient ter dekking van kosten groot onderhoud en vervanging. Op basis van het verbrede gemeentelijk rioleringsplan. Jaarlijks wordt er gestort volgens het vGRP. Betreft de jaarlijkse dotatie aan de voorziening voor de toekomstige rioolinvesteringen op basis van het rioleringsplan (hiermee is in het tarief rekening gehouden).

Voorziening pensioen wethouders

De toekomstige pensioenverplichtingen en wachtgeldverplichtingen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Naast storting van ingehouden pensioenpremies, heeft de jaarlijkse berekening uitgewezen dat er een bedrag van € 7.700 moest worden vrijvallen om de voorziening op het juiste peil te brengen. De aanpassing van de rekenrente verklaart de onttrekking.

Overige financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Doel is in 1 oogopslag de gemeenteraad meer inzicht te bieden in de financiële positie van de gemeente.

Financiële kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022	Gelderland*
Netto schuldquote	-55%	-100%	-107%	67%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-55%	-100%	-107%	59%
Solvabiliteitsratio	67%	77%	79%	29%
Kengetal grondexploitatie	0%	0%	0%	6%
Structurele exploitatieruimte	39%	0%	10%	1%
Belastingcapaciteit	120%	127%	120%	103%

* ter vergelijking gemiddelde van Gelderland toegevoegd, betreffen begrotingscijfers 2022

De percentages nemen flink af. Dit betreft een tijdelijk effect doordat de begroting door OOR fors hoger is dan gebruikelijk.

Betekenis van de kengetallen

Net als bij het weerstandsvermogen gelden ook voor deze kengetallen geen harde normen. Wel zijn er algemene bandbreedtes waarmee een indruk kan worden verkregen over de waarde van het kengetal, de Provincie Gelderland heeft bijvoorbeeld de volgende categorieën aangeduid:

	Categorie A Voldoende	Categorie B Matig	Categorie C Onvoldoende
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	< 90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Kengetal grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr <u>en</u> Mrj >0%	Begr <u>of</u> Mrj >0%	Begr <u>en</u> Mrj <0%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

Netto schuldquote inclusief alle verstrekte leningen

Beide zijn voor Rozendaal gelijk omdat er geen door-verstrekte geldleningen aan bijvoorbeeld woningcorporaties zijn. De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90% (groen), oranje is hoog en rood betekent gevarenzone, het gemeentebestuur moet er dan werk van maken om de schuld te verlagen. In Rozendaal is de schuldquote onverminderd uitstekend.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Rozendaal in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen, ook deze is onverminderd hoog.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben (zowel positief als negatief). Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor Rozendaal. Door de afsluiting van de grondexploitatie De Del is deze niet meer van toepassing.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er begrotingsruimte is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in Rozendaal. De gemiddelde WOZ waarde in Nederland bedroeg in 2022 € 369.000 en in Rozendaal € 753.000. Dat is dan ook de voornaamste reden voor het hoge percentage. Dit zegt dus niets over de uiteindelijke belastingcapaciteit. Zoals elders in deze paragraaf aangegeven is dat een politieke keuze (gerelateerd aan de 'Artikel 12-norm' bedraagt die capaciteit ongeveer € 435.000).

Berekening van de kengetallen

	Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
1A Netto Schuldquote (incl. verstrekte leningen)				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	567.451	1.000.000	1.005.976
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	2.793.494	75.000	389.078
D	Financiële activa (cf. art 36 lid d, e en f)	1.854.817	1.606.008	1.943.101
E	Uitzettingen < 1 jaar	6.346.816	4.168.174	5.086.286
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	2.166	25.000	41.813
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	319.434	50.000	205.269
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	9.338.875	4.774.580	5.480.135
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-55%	-100%	-107%
2. Solvabiliteitsratio				
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	9.657.920	8.715.679	10.421.769
B	Balanstotaal	14.412.481	11.266.472	13.124.952
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	67%	77%	79%
Kengetal grondexploitatie				
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	0	0	0
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	9.338.875	4.774.580	5.480.135
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte				
A	Structurele lasten	6.296.707	4.849.959	5.322.687
B	Structurele baten	9.759.075	4.731.550	5.699.044
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	143.639	15.889	9.907
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	333.764	141.831	190.326
E	Totaal baten	9.338.875	4.774.580	5.480.135
	Structurele exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E) x 100%	39,1%	0,2%	10,2%
Belastingcapaciteit, woonlast meerpersoonshuishouden				
A	OZB lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	648	549	581
B	Rioolheffing voor een gezin	220	220	220
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	309	309	283
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	1177	1078	1084
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in 2022*	904	904	904
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	130%	119%	120%

De berekende woonlast (F) wordt gepresenteerd vanuit het perspectief van de belastingbetaler, het betreft immers ook de feitelijke aanslag. Binnen de algemene uitkering wordt er echter (via een korting gebaseerd op de WOZ-waarde) vanuit gegaan dat een gemeente met een gemiddelde hoge WOZ-waarde in staat is meer eigen inkomsten te genereren via de OZB (hier bestaat een relatie met de onbenutte belastingcapaciteit). Om die reden komt het percentage hoog uit, wanneer het OZB-% vergeleken zou worden met het OZB-% van andere gemeenten ligt dat onder het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Rozendaal beslaat een oppervlakte van 2.795 hectare. Hier wonen, werken en recreëren mensen waarvoor een aantal zogenaamde kapitaalgoederen nodig zijn. In deze paragraaf geven we inzicht in de onderhoudstoestand en de kosten van onze belangrijkste groepen kapitaalgoederen (wegen, riolering/water, openbare verlichting, groen en gebouwen). Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De lasten hiervan komen in verschillende programma's tot uitdrukking.

Beleid voor beheer kapitaalgoederen

Voor het onderhoud hanteerden we in 2023 de volgende plannen:

Nota	Jaar van vaststelling/beoordeling
Onderhoudsplan wegen (2022 -2029)	2022
Onderhoudsplan riolering (2023 - 2027)	2022
Groenvisie	2022

Wegbeheer

Als uitvloeisel van het coalitieakkoord is in 2018 besloten om op het moment van onderhoud voor de binnenwegen het asfalt te vervangen door klinkers. Dat betekent dat die kosten voortaan geactiveerd worden en als kapitaallast in de meerjarenbegroting worden opgenomen. Voordat tot daadwerkelijke uitvoering van het wegbeheer wordt overgegaan wordt ook het riool geïnspecteerd om te beoordelen of er 'werk met werk' gemaakt kan worden en voorkomen we dat niet veel later diezelfde weg weer open moet voor periodiek onderhoud aan het riool. In 2023 is er groot onderhoud aan de Petronella van Hoornstraat uitgevoerd.

Financieel

Exploitatie (zie ook programma 2)

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Programma 2				
2.1 Verkeer en vervoer	173.327	173.327	225.026	-51.699

Voor een toelichting op de verschillen verwijzen wij u naar programma 2.

Investerings (zie ook overzicht investeringen en kredieten)

	Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2022	Uitgegeven in 2023	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	5.000	25.000	30.000	0	0	0	reserves

Riolering

In 2022 is het laatste verbreed rioleringsplan (vGRP) 2023 - 2027 vastgesteld. Dit plan is de uitvoering van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsplan moet hebben. In dit plan zijn de normen bepaald voor de kwaliteit van het onderhoud en milieu en wordt aangegeven welke investeringen jaarlijks nodig zijn om aan de gestelde voorwaarden uit het plan te voldoen. De hieruit voortvloeiende lasten zijn in de begroting verwerkt. Als blijkt dat investeringen niet direct noodzakelijk zijn, dan zullen deze investeringen worden uitgesteld.

Verder hebben metingen uitgewezen dat wij voldoen aan de basisinspanning (afkoppelen) zoals deze is opgelegd door de Provincie. Dit is vastgelegd in het BRP (Basis rioleringsplan) en getoetst door het waterschap Rijn&IJssel. Door de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken zijn gemeenten vanaf 2008 verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van maatregelen die de waterbeheerder betreft. Daarnaast kent de wet drie zorgplichten toe aan gemeenten: afvalwater, hemelwater en grondwater. In het vGRP is met deze zorgplichten rekening

gehouden. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de verplichting voor het opstellen van een GRP vervallen. De zorgplichten worden wel overgenomen in de Omgevingswet.

Naast het opstellen en periodiek herzien van het vGRP (vooral ook bedoeld om tijdig de kosten voor riolering in beeld te hebben) wordt er jaarlijks zo'n 1500 meter riolering geïnspecteerd. Daaruit volgen aanbevelingen voor onderhoud dan wel herstel/vervanging zodat die activiteiten op het juiste moment worden uitgevoerd en er ook geen onnodige kosten worden gemaakt.

In 2023 is een drukrioolpomp aangelegd op de Rosendaalselaan. En een IBA vervangen op Terlet.

Financieel

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Programma 7				
7.2 Riolering	135.137	135.137	153.448	-18.311

Een toelichting hierop is te vinden bij programma 7.

Gemeentebouwen

Om het benodigde onderhoud uit te kunnen voeren is jaarlijks per gebouw een budget in de begroting opgenomen. Om deze budgetten te kunnen bepalen is een onderhoudsplanning gemaakt waarbij gebruik is gemaakt van ervaringscijfers. De budgetten in de begroting waren toereikend voor de huisvestingskosten.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	46.345	40.908	5.437

Groenvisie

In juli 2023 heeft de raad de aanscherping van de Groenvisie 2022-20226 aangenomen. De aanscherping geeft een duidelijker beeld op welke locaties de biodiversiteit versterkt wordt en biedt zicht op hoe wij de positie van fauna willen verstevigen in Rozendaal.

	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Programma 5				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	121.073	149.803	146.821	2.982

Zie ook programma 5 voor een nadere toelichting.

Fietspaden

In 2023 zijn er naast het reguliere onderhoud geen bijzonderheden te melden.

Water

We hebben slechts 1 beek binnen de gemeente waarmee geen bijzonder onderhoud voor de gemeente Rozendaal is gemoeid.

Paragraaf 4 Financiering

De paragraaf Financiering geeft jaarlijks inzicht in de ontwikkelingen rond de meer-jaren-financiering, het te voeren beleid op dit gebied en in de risico's die de gemeente daarbij loopt. Zoals wettelijk voorgeschreven hanteren we hiervoor een Treasurystatuut dat door de raad is vastgesteld. In het Treasurystatuut staat aan welke partijen en onder welke condities de gemeente geld mag uitlenen en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid. De gemeente verricht geen 'near banking'- of 'banking'-activiteiten omdat dit niet tot de kernactiviteiten van de gemeente behoort.

Risicobeheer

In deze paragraaf wordt, via onderstaande tabel, inzicht gegeven in de risico's met betrekking tot de vlottende schuld (kasgeldlimiet) en de risico's op de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op opgenomen kortlopende geldleningen tot een acceptabel maximum te beperken. Kortlopende leningen zijn immers 'goedkoper' dan langlopende leningen. Een risico hierbij is echter dat het lagere rentepercentage ook voor een korte periode van toepassing is. Om te voorkomen dat gemeenten met omvangrijke kortlopende leningen bij forse rentestijgingen in de problemen komen is er een landelijke kasgeldlimiet vastgesteld.

Kasgeldlimiet

Grondslag: omvang begroting per 01-01-2023	Rekening 2023
Omvang begroting per 1 januari 2023 (afgerond)	4.948.463
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5% begroting)	420.619
2. Omvang vlottende korte schuld (rekening-courant Gemeente)	3.311.175
3. Vlottende middelen (kortlopende vorderingen)	6.633.214
4. Totaal kasgeld (2) – (3)	-3.322.039
5. Toegestane kasgeldlimiet (1)	420.619
6. Overschrijding (+) / ruimte (-) onder kasgeldlimiet (4-5)	-3.742.658

Het negatieve bedrag bij de overschrijding van de kasgeldlimiet betekent dat we ruim voldoen aan de norm.

Renterisiconorm

Eventuele renterisico's op de langere termijn worden beheerst door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op eenzelfde moment een omvangrijke herfinanciering van langlopende leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. Met het toepassen van een renterisiconorm worden de renterisico's gespreid.

De gemeente Rozendaal kent momenteel (en dat is ook niet voorzien) geen langlopende leningen, daarom is berekening van de norm niet aan de orde.

Uitgezette middelen

De gemeente Rozendaal heeft een goede liquiditeitspositie. In 2023 is gemiddeld een bedrag van € 5 miljoen aangehouden bij de schatkist. Door de gestegen rente is hier een behoorlijk rendement op behaald.

Garanties op leningen aan derden

In november 2022 is een garantstelling afgegeven ten behoeve van de nieuwbouw van het dierenasiel. Het gaat daarbij om een bedrag van € 35.200. Dit is een aflopend bedrag naar € 971,- in 2053 waarna de lening volledig is afgelost door het dierentehuis.

Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF)

De decentrale overheden hebben door deze wet nog eens nadrukkelijk dezelfde verantwoordelijkheid als de centrale overheid opgelegd gekregen voor een gedegen begrotingsbeleid. Doel is om samen het Nederlandse begrotingstekort binnen de perken te houden. Er wordt gewerkt met het zogenaamde EMU-saldo en Europese normeringen hiervoor. Ook is bepaald dat overtollige kasmiddelen belegd dienen te worden bij het Rijk.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering richt zich op de ondersteunende diensten die nodig zijn om de beoogde resultaten en effecten uit het beleidsplan en de programma's te bereiken. Bedrijfsvoering omvat de vakgebieden Personeel en Organisatie, Informatisering, Juridische zaken, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. Deze paragraaf behandelt die aspecten van de bedrijfsvoering die niet, of niet uitvoerig onder programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn behandeld. Daarbij gaan we in op de onderdelen Planning en Control (paragraaf 5.1), Organisatieontwikkeling en P&O (paragraaf 5.2), Informatievoorziening en digitalisering (paragraaf 5.3), en kosten van de diverse bedrijfsvoeringsonderdelen (personeel, huisvesting e.d.) (paragraaf 5.4).

Planning en control

P&C-cyclus

Het door ontwikkelen van P&C-documenten is een blijvend aandachtspunt. Het streven is om producten op te leveren aan de raad die slank, gericht en overzichtelijk zijn vormgegeven. De aanpassing van de Meerjarenbegroting 2024-2027 zorgt voor een grote stap in die richting. De in de begroting opgenomen voornemens zijn vertaald naar werkprogramma's. Deze geven inzicht in de uit te voeren werkzaamheden versus de beschikbare capaciteit. Met deze aanpak kunnen knelpunten beter benoemd worden. Voor de jaarrekening 2023 volgen wij echter de vormgeving van de Meerjarenbegroting 2023-2026.

Sturen op risico's

Twee keer per jaar wordt er een nieuwe weging gemaakt op de bestaande risico's die wij zien. In de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing schetsen we op procesniveau de risico's en geven we waar gewenst aan welke beheersmaatregel aan de orde zijn om de risico's in te dammen. Door een stevige reservepositie, kunnen we de geschetste risico's goed opvangen. Dat is terug te zien in een uitstekende weerstandsratio. Daarnaast blijven we maatregelen nemen om risicobeheersing te vergroten. Tot slot herzien we ook jaarlijks de frauderisico-analyse.

Sturen op rechtmatigheid

Het jaar 2023 is het eerste jaar waarbij het college een uitspraak doet over de rechtmatigheid. Om dit te kunnen bewerkstelligen zijn in raadsvergadering van 16 mei 2023 de aanpassingen op het controleprotocol, de controleverordening en de financiële verordening. Ook is bij de raadsvergadering van 6 februari het definitieve normenkader voor 2023 vastgesteld. Het oordeel op de rechtmatigheid is gebaseerd op de begrotings- en kredietrechtmatigheid, de spendanalyse (aanbestedingsgrens) en de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) op het Sociaal Domein. De VIC is uitgevoerd de gemeente Rheden en door de gemeente Rozendaal beoordeeld. De verdere ontwikkeling van het controleplan wordt afgerond in 2024.

Op bladzijde 82 staat de toelichting op de rechtmatigheid en op bladzijde 95 van dit Jaarverslag is een overzicht opgenomen van onrechtmatigheden. Hieronder treft u een nadere toelichting op deze onrechtmatigheden.

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking tot de Europese aanbestedingen.

Financiële functie

Vanaf de jaarrekening 2016 is Stolwijk Kelderman door de raad als accountant benoemd. De opdracht voor Stolwijk Kelderman is verlengd tot de behandeling van de jaarrekening van 2024. Halverwege 2024 vindt de aanbesteding voor het benoemen van een nieuwe accountant, voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025 en verder plaats.

Administratieve organisatie

Op tal van terreinen dient de gemeente (verplichte) controles, audits en zelfevaluaties uit te voeren. Deze zijn allemaal succesvol uitgevoerd.

Op het gebied van projectmatig werken hebben we in 2023 verder stappen gezet met de uitvoering van de Digitale Agenda. Daarnaast heeft de opvanglocatie 'De Bosrank' de nodige projectmatige inzet geëist.

De eerste stappen voor het opstellen van de beleidskaders op het gebied van inkoop zijn gezet. De vaststelling door het college heeft in 2024 plaatsgevonden.

Het contractmanagement is in 2023 blijven liggen door andere werkzaamheden met een hogere prioriteit. Uiteraard blijft dit onze aandacht houden.

Organisatieontwikkeling en P&O

De doelstellingen van de organisatieontwikkeling en het P&O-beleid zijn:

1. mens en organisatie verder ontwikkelen met als kernwaarden klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en samenwerkingsgerichtheid;
2. bouwen aan een toekomstbestendige gemeentelijke organisatie;
3. goed werkgeverschap waarbij wij medewerkers weten te boeien en te binden.

Om toe te groeien naar een organisatiemodel dat op (middel)lange termijn houdbaar is, is een aanpak uitgewerkt waarin is beschreven hoe het college de komende jaren wil omgaan met ontwikkelingen in personeelsverloop en andere organisatievraagstukken. We werken niet toe naar een vastomlijnd organisatieplaatje of model ('op Rozendaal staat geen maat'), maar werken stap-voor-stap verder aan een wendbare en weerbare organisatie, zoals omschreven in de raadsinformatiebrief van oktober 2023.

Er zijn (nieuwe) bestuurlijke (principe)afspraken over samenwerking Rheden en Rozendaal gemaakt voor het sociaal domein. Daarmee zijn de beleidstaken zowel financieel als in kwantitatieve en kwalitatieve zin meer toekomstbestendig georganiseerd. Hierdoor ontstaat ook in de interne organisatie meer tijd en ruimte voor invulling van versterkte regie (strategievorming, contractmanagement en een gerichte rol in het netwerk).

We hebben voor Rozendaalse begrippen vele personeelwisselingen in goede banen weten te leiden. Mede als gevolg van uitstroom en doorstroom, maar ook door uitval/ziekteverzuim zijn er diverse wervingstrajecten geweest.

Kengetallen P&O

Omschrijving	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021
Formatieplaatsen (fte)	12,1	12,3	11,9
Medewerkers (aantal)	13	14	13
Mannen (%)	54%	64%	58%
Vrouwen (%)	46%	36%	42%
Ziekteverzuim (%)	8,13%	6,82%	6,81%
Instroom (%)	14%	7%	8%
Uitstroom (%)	7%	7%	0%
Deeltijders (%)	39%	50%	46%
Leeftijd (gemiddeld)	53,7	52,4	51,1
Maximum Salarisschaal (%)	69%	86%	85%
Budget opleidingen (% loonsom)	1,22%	0,64%	0,84%

Het aantal formatieplaatsen is met 0,2 fte afgenomen. Door voorgenomen overgang van beleidswerk naar Rheden en de uitdiensttreding van de medewerker sociaal domein neemt de bezetting af met 0,4 fte. Daar staat een kleine uitbreiding tegenover van de functie voor bestuursondersteuning (budgetneutraal).

Ziekteverzuim

	2023	2022	2021
Verzuimpercentage	8,1%	6,8%	6,8%
Kort (0-8 dagen)	0,7%	0,7%	0,2%
Middellang (8-43 dagen)	0,5%	0,6%	0,7%
Lang (>43 dagen)	6,9%	5,5%	5,9%

Het reguliere verzuimpercentage is in Rozendaal traditioneel laag, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van om en nabij de 5,5%. De hogere percentages van de laatste jaren zijn deels veroorzaakt door effecten die twee medewerkers ondervinden als gevolg van corona besmettingen en twee langdurig ziektegeval. Twee van de langdurig zieken zijn inmiddels weer volledig hersteld.

Integriteit

In de wet is bepaald dat het college over het gevoerde integriteitbeleid voor de ambtenaren jaarlijks verantwoording dient af te leggen aan de gemeenteraad. Hiervoor is aandacht geweest bij de invoering van de Wet bevordering integriteit en functioneren decentraal bestuur (inwerkingtreding 1 januari 2023). Daarbij is geconstateerd dat de staande aanpak voor de integriteitsaanpak past binnen de kaders van die wet. Wel vergt dit blijvend aandacht bij de werving van nieuwe medewerkers. Zo vragen we een Verklaring omtrent gedrag van zowel tijdelijk externe krachten, als nieuwe interne medewerkers en hebben de nieuwe interne medewerkers de ambtseed (of gelofte) afgelegd. Als onderdeel van het inwerkprogramma voor de nieuwe raad heeft in 2022 een avond met de raad over integriteit plaatsgevonden.

Informatisering en digitalisering

Wij hebben afscheid genomen van onze servers en zijn gaan werken met diverse Cloud-oplossingen. Door het vereenvoudigen van onze infrastructuur zijn wij erin geslaagd om niet meer afhankelijk te zijn van de Kerklaan om onze werkzaamheden te kunnen uitvoeren met uitzondering van enkele burgerzakenapplicaties die nog wel locatie gebonden zijn. Hiermee hebben wij een grote noodzakelijke inhaalslag gemaakt met de digitalisering en modernisering van onze gemeente. Daarnaast zijn er diverse voorbereidingen getroffen voor de implementatie van de wettelijke vereisten op digitaal vlak.

2023 was het eerste jaar waarin wij volledig met het nieuwe DMS-systeem hebben gewerkt. Door het gebruik van het DMS konden wij het systeem verder finetunen naar de Rozendaalse maatstaven.

Een uitgebreidere toelichting op de behaalde resultaten zijn terug te lezen in de raadsinformatiebrief Digitale Agenda 2022-2023 die begin 2024 verstuurd is.

Onderdeel	Budget 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
Kosten informatisering en automatisering (licenties software, kapitaallasten diverse applicaties)	236.097	242.921	-6.824

Door de uitbreiding van onze organisatie door de inhuur van diverse specialisten zijn de kosten voor (het beheer) van de beschikbaar gestelde apparatuur en de benodigde accounts hoger uitgevallen.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In artikel 1 lid b BBV wordt het als volgt gedefinieerd: *“Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.”*

Op 1 juli 2022 is de Gewijzigde Wet Gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. De doelstelling hiervan is het versterken van de democratische legitimatie. Door de wijziging zijn er nieuwe instrumenten geïntroduceerd om de gemeenteraden meer in positie te brengen. Alle gemeenschappelijke regelingen moeten voor 1 juli 2024 zijn aangepast aan deze gewijzigde wet. De afgelopen periode zijn er al diverse besluiten op dit onderwerp genomen.

Wat is ons beleid?

Rozendaal is als kleine gemeente sterk afhankelijk van de samenwerking met de partners in de omgeving om aan haar doelstellingen te voldoen. Het zwaartepunt ligt daarbij op het degelijk en deugdelijk organiseren van de uitvoering van de wettelijke taken. Dit speelt in het bijzonder bij de partners Rheden en De Connectie. Maar ook andere samenwerkingsrelaties zijn essentieel voor het voldoen aan wettelijke taken. Denk aan de BVO DRAN, waar de uitvoering van het doelgroepenvervoer is belegd en de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein. Deelname aan een verbonden partij wordt dan ook bepaald door doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering van de taak.

Op voorkomende beleidsterreinen stimuleren de hogere overheden samenwerking in een verbonden partij. Als voorbeeld geldt de jeugdzorg die na de transitie feitelijk bestaat uit drie onderdelen: de landelijke, de bovenlokale en de lokale zorg. Het rijksbeleid is erop gericht om de bovenlokale zorg onder te brengen bij gemeenten of samenwerkingsverbanden met 100.000+ inwoners. Een ander voorbeeld is de wettelijk verplichte Omgevingsdienst, waar Rozendaal taken heeft belegd van met name milieurechtelijke aard. Ook de deelname in een Veiligheidsregio en een GGD is geregionaliseerd, in ons geval de Veiligheids- en Gezondheidsdienst Gelderland Midden (VGGM).

Wat is het belang voor de gemeenteraad?

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Allereerst voeren de verbonden partijen vaak beleid uit dat gemeenten in principe zelf ook kunnen uitvoeren. We dragen taken op, of over aan de verbonden partijen. Daarbij houden we veelal de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Voor de raad blijft er dus nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Daarnaast zijn er de financiële risico's die we met verbonden partijen kunnen lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Bij het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is van belang om:

- af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren;
- te bekijken welke manier de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals we voor ogen hebben;
- te zorgen dat we voldoende inhoudelijk en financieel inzicht hebben en houden in het uitvoeren van een taak.

Bestuur en toezicht

De meeste verbonden partijen van de gemeente zijn gemeenschappelijke regelingen, deze zijn gebaseerd op de wet gemeenschappelijke regelingen. Als publiekrechtelijke lichamen zijn bepalingen van Gemeentewet, Provinciewet of Waterschapswet ook voor de gemeenschappelijke regelingen van toepassing. Via vertegenwoordiging in dagelijks en/of algemeen bestuur is het toezicht (governance) geregeld. Voor de privaatrechtelijke rechtspersonen (de vennootschappen) hebben we minder instrumenten in handen. Hier maken we gebruik van de beschikbare wettelijke mogelijkheden als het stemrecht van de aandeelhouder en toezicht door raden van commissarissen.

Invloed

Over het algemeen is de invloed van de gemeente Rozendaal, vanwege de omvang en het belang, zeer klein te noemen. Van belang is voortdurend af te wegen welke bestuurlijke en ambtelijke capaciteit dan geïnvesteerd wordt in de betreffende verbonden partij gegeven dat belang. Het is ook niet altijd noodzakelijk omdat de deelname van meerdere gemeenten in gemeenschappelijke regelingen ook voor een soort natuurlijk aantal 'checks en balances' zorgt waar het gaat over bestuur en toezicht.

Door de steeds verder toenemende kosten die de verbonden partijen doorrekenen aan de gemeente hebben de wethouders Financiën in december 2023 in gezamenlijkheid een brief gestuurd naar de verbonden partijen in de regio. De boodschap van deze brief is dat de verbonden partijen kritisch moeten kijken naar de kosten. Vanaf het ravijnjaar 2026 zal het ook noodzakelijk zijn dat de verbonden partijen de broekriem aantrekken.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen worden onderscheiden in drie groepen:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Stichtingen en verenigingen;
3. Coöperaties en vennootschappen
4. Overige verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Deelname in een gemeenschappelijke regeling gebeurt in de gevallen waarin de gemeente, taken waar zij verantwoordelijk voor is, niet anders dan in samenwerking met anderen kan uitvoeren, of als die samenwerking bijdraagt aan een doelmatige aanpak. De Wet gemeenschappelijke regelingen regelt deze samenwerkingsvorm. Het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt meestal gevormd door een afvaardiging van de deelnemers en de besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. In hoeverre er sprake is van overdracht van taken en daarmee van autonomie hangt sterk af van het type regeling. Voor Rozendaal geldt dat voornamelijk wordt deelgenomen in relatief lichte samenwerkingsvormen waarbij het type bevoegdheid dat wordt overgedragen (voor zover überhaupt sprake is van taakoverdracht) een uitvoerend karakter heeft.

De door de gemeente aangewezen vertegenwoordigers in de besturen informeren college en raad over relevante ontwikkelingen. De betreffende organen leggen hun begroting, rekening en andere beleidsplannen voor aan de gemeente.

Onderstaande informatie wordt gepresenteerd in lijn met de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). We hanteren de meest actuele (officiële) beschikbare cijfers.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 1 Veiligheid en Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Openbaar belang	De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: a. Brandweezorg; b. Publieke gezondheid c. GHOR d. Rampenbestrijding en crisisbeheersing e. Gemeenschappelijke meldkamer
Ontwikkelingen en risico's	Diverse ontwikkelingen, waaronder de wenselijke versteviging van de bedrijfsvoering VGGM-breed, de discussie over de regionale verdeling van de huisvestingskosten van de brandweer, en zaken als de krappe arbeidsmarkt en de toenemende inflatie, leiden tot voorstellen voor uitzetting van de begroting.
Financieel belang	2023 bijdrage van € 132.339 (brandweer) en € 78.297 (GGD + JGZ 0-4)
Bestuurlijk belang	De burgemeester en de wethouder sociaal domein zijn lid van het algemeen bestuur

Financiële gegevens	31-12-2022		31-12-2023	
	Eigen vermogen	€ 7.806.000	Eigen vermogen	€ 7.579.000
	Vreemd vermogen	€ 51.358.000	Vreemd vermogen	€ 50.562.000
	Resultaat 2022	€ 707.000	Resultaat 2023	€ 1.730.000

Gelders Archief (GR)				
Vestigingsplaats	Arnhem			
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning			
Openbaar belang	Hoofdtak van het Gelders Archief is het beheren van de archiefstukken en collecties van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal en de provincie Gelderland.			
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen en/of risico's te benoemen.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2023 bedroeg € 12.473.			
Bestuurlijk belang	Namens Rheden/Renkum en Rozendaal is de burgemeester van Renkum lid van het algemeen bestuur.			
Financiële gegevens	31-12-2022		31-12-2023	
	Eigen vermogen	€ 461.845	Eigen vermogen	€ 852.027
	Vreemd vermogen	€ 20.372.876	Vreemd vermogen	€ 20.093.663

Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)				
Vestigingsplaats	Arnhem			
Programma	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu en programma 8 (VHROSV)			
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Ook het belang van goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland			
Ontwikkelingen en risico's	Op dit moment zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen en risico's.			
Financieel belang	Basistaken worden uitgevoerd tegen uurtarief op basis van jaarlijks te sluiten overeenkomsten, bijdrage 2023: € 35.560.			
Bestuurlijk belang	Eén lid algemeen bestuur uit Rozendaal. Eén lid dagelijks bestuur (wethouder Renkum) namens Doesburg, Renkum, Rheden en Rozendaal			
Financiële gegevens	31-12-2022		31-12-2023	
	Eigen vermogen	€ 863.000	Eigen vermogen	€ 857.000
	Vreemd vermogen	€ 5.825.000	Vreemd vermogen	€ 7.099.000

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)				
Vestigingsplaats	Arnhem			
Programma	Programma 4 Onderwijs en programma 6 Sociaal domein			
Openbaar belang	Adequaat en efficiënt vervoer van diverse doelgroepen			
Ontwikkelingen en risico's	Op dit moment zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen en risico's.			
Financieel belang	De Rozendaalse bijdrage in 2023 bedroeg € 42.161.			
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het bestuur, de wethouder sociaal domein			
Financiële gegevens	31-12-2022		31-12-2023	
	Eigen vermogen	€ 0	Eigen vermogen	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 10.313.756	Vreemd vermogen	€ 10.678.180

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland (MGRSD)				
Vestigingsplaats	Arnhem			
Programma	Programma 6 Sociaal domein			
Openbaar belang	Regio Centraal Gelderland is een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in het sociaal domein. Gezamenlijk wordt de transformatie in het sociaal domein zo goed mogelijk vorm gegeven met als doel optimale dienstverlening voor de inwoners. Rozendaal draagt bij aan de onderdelen Beheer, Inkoop, Regionaal Bureau Leerlingzaken, Werkgevers ServicePunt en Werkgeverschap SW.			
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen en risico's te melden.			
Financieel belang	De aan Rozendaal doorbelaste en gecumuleerde kosten voor 2023 zijn € 90.273			
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de wethouder financiën. Deze heeft één stem. De wethouder Sociaal Domein heeft zitting in de bestuurscommissies die onderdeel uitmaken van de MGR.			
Financiële gegevens	31-12-2022		31-12-2023	
	Eigen vermogen	€ 685.000	Eigen vermogen	€ 714.000
	Vreemd vermogen	€ 4.388.000	Vreemd vermogen	€ 7.149.000

Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GRMAN)				
Vestigingsplaats	Elst			
Programma	Divers			
Openbaar belang	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMRAN) is een samenwerkingsverband van 18 gemeenten. De uitdaging van deze GR is hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: groene groei.			
Ontwikkelingen en risico's	De bijdrage voor 2024 stijgt en wordt € 16.736. Dit is als volgt opgebouwd: Regiobureau € 4.742; TEB 2024 € 1.752; Verbonden regio € 2.770; Productieve regio € 1.844; Circulaire regio € 2.726; Ontspannen regio € 1.162; Groene groeiregio € 1.740.			
Financieel belang	In 2023 was de Rozendaalse bijdrage € 14.910.			
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de burgemeester. Deze heeft één stem.			
Financiële gegevens	31-12-2022		31-12-2023	
	Eigen vermogen	€ 347.799	Eigen vermogen	€ 380.937
	Vreemd vermogen	€ 4.928.520	Vreemd vermogen	€ 5.323.902

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) (Vereniging)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning		
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. gemeenten in het proces van besluitvorming bij rijksoverheid en provincies		
Ontwikkelingen en risico's	De VNG zet zich in stabiele financiën vanuit het Rijk voor gemeenten. Daarnaast is de VNG bezig met het ontwikkelen van de nieuwe VNG-strategie 2030.		
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 3.788 NL + € 213 VNG Gelderland		
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap		
Financiële gegevens	De VNG heeft haar jaarverslag 2023 nog niet gepubliceerd.		

K80	
Vestigingsplaats	Beesel
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. kleine gemeenten (< ca. 25.000 inwoners) in het hele proces van besluitvorming bij VNG, de rijksoverheid en provincies; samenwerking en kennisdeling tussen kleine gemeenten
Ontwikkelingen en risico's	Door gezamenlijk te werken aan de genoemde aspecten van wendbaarheid, nabijheid en samenhang vergroten wij onze resultaten als kleine gemeenten. Deze onderwerpen zijn zeker niet limitatief. Denkend vanuit wendbaarheid en ons aanpassingsvermogen werken gemeenten binnen de K80 samen op onderwerpen en ontwikkelen samen nieuwe aanpakken daar waar de vraag rijst.
Financieel belang	De financiële bijdrage in 2023 bedroeg € 2.200
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap, AB-DB

Stichting Veilig Thuis (zelfstandige stichting onder verantwoordelijkheid van de GR VGGM)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 6 Sociaal Domein
Openbaar belang	Een autonome, slagvaardige organisatie met als opdracht het uitvoeren van de wettelijke en overige taken van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) voor de zestien gemeenten van Gelderland-Midden
Financieel belang	2023 bijdrage van € 11.532
Bestuurlijk belang	Er is een Raad van Toezicht bestaande uit ten minste vijf leden, waaronder leden van het college van deelnemende gemeenten, die benoemd worden door het AB van de VGGM

Bestuurlijke Partner Overleg VeluweAlliantie	
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Programma	Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie
Openbaar belang	Een netwerkorganisatie die is gericht op promotie van de Veluwe ten behoeve van toerisme, recreatie en werkgelegenheid
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen of risico's.
Financieel belang	Op basis van inwoneraantal.
Bestuurlijk belang	Eén vertegenwoordiger van iedere partij neemt deel in de VeluweAlliantie.

Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning en programma 3 Economie		
Openbaar belang	De Economic Board is een regionale samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. De belangrijkste opgave voor deze Triple Helix samenwerking is het stimuleren van duurzame economische groei en innovatie in de regio.		
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen of risico's		
Financiële bijdrage	De gemeente heeft een bijdrage ad € 1 per inwoner per jaar gedurende 5 jaar gegarandeerd.		
Bestuurlijk belang	De samenwerkende gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen wijzen één lid aan in de geleding overheden.		
Financiële gegevens	31-12-2022	31-12-2023	
	Eigen vermogen € 44.593	Eigen vermogen € 40.615	
	Vreemd vermogen € 103.639	Vreemd vermogen € 175.139	

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid is een belangrijk instrument in het kader van het ruimtelijke beleid. Na afsluiting van de grondexploitatie de Del in december 2022 zijn er geen lopende grondexploitaties meer binnen de gemeente Rozendaal.

Risicomanagement in relatie tot weerstandsvermogen

Het risico op de grondexploitatie is een integraal onderdeel van het totale risicoprofiel van de gemeente, daardoor is een afzonderlijke reserve voor grondexploitaties niet nodig. Met het afsluiten van de grondexploitatie is er geen sprake meer van een risico.

Paragraaf 8 Wet open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan.

Gerealiseerd beleid in relatie tot de beleidsvoornemens

Bij de begroting 2023 is nog geen beleid opgenomen ten aanzien van de Woo, omdat deze pas in werking is getreden per 1 juli 2023. Bij deze jaarrekening hebben wij dan ook geen realisatie te melden. Er ligt inmiddels een plan van aanpak. Wij verwachten eind 2025 de Woo volledig geïmplementeerd te hebben.

Paragraaf 9 Informatieveiligheid en privacy

Doelstelling informatieveiligheidsbeleid en privacy

We zijn in onze organisatie steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare informatie, maar worden daarbij ook blootgesteld aan risico's. Burgers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geeft de wettelijke kaders aan en eist dat organisaties aantonen dat zij de juiste organisatorische en technische maatregelen hebben genomen voor de verwerking van persoonsgegevens. Doel daarvan is de privacy van personen die in onze informatiesystemen zijn opgenomen te beschermen. We hebben de maatregelen vastgelegd in ons informatiebeveiligings- en privacy beleid en voeren deze uit.

Informatiebeveiliging moet de primaire bedrijfsprocessen ondersteunen en de veilige en verantwoorde uitvoering daarvan mogelijk maken. Daarnaast moet informatiebeveiliging via passende technische en organisatorische maatregelen de privacy van personen die in onze informatiesystemen beschreven zijn beschermen.

Wetgeving en normenkaders

AVG

Op het terrein van privacy is de AVG sinds 2018 het wettelijk kader. Deze wet heeft gezorgd voor een versterking en uitbreiding van privacy rechten van burgers in de hele EU. En meer en strakker vastgelegde verantwoordelijkheden voor organisaties en dezelfde, uitgebreidere, bevoegdheden voor alle toezichthouders in de EU.

BIO

Vanaf 2020 geldt voor de gehele Nederlandse overheid één uniform normenkader voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Informatiebeveiliging vormt een belangrijk kwaliteitsaspect van de informatievoorziening van de overheid. Het beveiligen van informatie is echter geen eenmalige zaak, maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomangement een belangrijk onderdeel in dit proces. De BIO is opgezet om gemeentes vanuit een meer risico-gebaseerde denkwijze de voor hen relevante beheersmaatregelen te laten treffen. De beheersmaatregelen die in de BIO zijn opgenomen, zijn verplicht voor alle overheden. De BIO is gebaseerd op de meest actuele ISO 27002 norm. Uiteraard heeft ook de gemeente Rozendaal de ambitie om te voldoen aan de BIO. De BIO is echter geen doel op zich, het gaat om zorgvuldig omgaan met gevoelige informatie; betrouwbare en continue dienstverlening; voldoen aan wet- en regelgeving (o.a. privacy) en het beheersen van risico's.

ENSIA

ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) vloeit voort uit en is gebaseerd op de BIO. Uit het proces ENSIA volgt een beeld van de mate waarin aan de BIO wordt voldaan. Bij deze audit gaat het vooral om de beveiliging van overheidsinformatie in brede zin (waaronder persoonsgegevens). ENSIA is het instrument waarmee intern aan het college van B&W en extern aan de toezichthouders van de verschillende stelsels verantwoording wordt afgelegd. Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op basis van vragenlijsten die door de stelselhouders zijn opgesteld. Daarnaast verantwoordt de gemeente zich ook horizontaal aan de gemeenteraad via de jaarrekening. ENSIA sluit aan op de gemeentelijke P&C-cyclus.

Beleid

We hebben de doelen uitgewerkt en maatregelen vastgelegd in beleid. Het Strategisch Informatiebeveiligingsplan is voor het laatste geactualiseerd in 2020 en een nieuwe versie is momenteel onderhanden bij de CISO. Eind 2023 is het Actieplan informatiebeveiliging 2024 geactualiseerd; het Privacy beleid wordt in 2024 geactualiseerd. Het college van B&W is het besluitvormend orgaan voor beide (samenhangende) onderwerpen.

In het vervolg van deze paragraaf werken we de lijnen privacy en informatieveiligheid separaat uit. In de praktijk zijn er vele dwarsverbanden tussen beide onderwerpen.

Privacy

Actieplan Privacy

Om er voor te zorgen dat de privacy gewaarborgd blijft, wordt jaarlijks een Actieplan Privacy opgesteld. We werken vanuit een vaste PDCA-cyclus, herijken en veranderen waar nodig beleid en reglementen, in lijn met de huidige werkelijkheid. Daarnaast wordt jaarlijks o.a. gekeken naar de actualisering en borging van processen, het actualiseren van het verwerkingsregister, bewustwording en afspraken met derden. Jaarlijks wordt door de FG verslag uitgebracht van de stand van zaken rondom privacy op basis van het Privacy beleid. Voor de functie van FG (Functionaris gegevensbescherming) hebben we ook in 2023 gebruik maken van een extern bureau. De functie van PO (Privacy Officer) wordt vanaf 2022 intern ingevuld.

Digitale Agenda en privacy

De gemeente Rozendaal heeft een duidelijke ambitie voor verdergaande digitalisering, in samenwerking met derde partijen. In het kader van nieuwe wetgeving en de uitvoering van de Digitale Agenda 2022-2023 hebben er in 2022 en 2023 flinke veranderingen plaatsgevonden in processen en het digitaal werken. Op het gemeentehuis staan geen servers meer met bedrijfsgevoelige informatie. Wij werken zo veel als mogelijk is digitaal, waardoor het vinden van privacygevoelige informatie op papier is verminderd. Het werken in de Cloud zorgt ervoor dat onze gegevens veilig worden opgeslagen bij goed beveiligde en gecertificeerde servercentra.

Daarnaast zijn diverse verwerkersovereenkomsten beoordeeld dan wel opgesteld, waarbij in de regel de standaard verwerkingsovereenkomst van de VNG gebruikt wordt.

Opvang Oekraïense vluchtelingen

Ook bij de verwerking van de persoonsgegevens van de vluchtelingen (op De Bosrank) is het van belang dat kritisch wordt gekeken naar gegevensuitwisselingen. Als gegevens worden gedeeld met andere partijen (school, huisartsenpraktijk) dan moet daar een grondslag voor zijn. Er wordt rekening gehouden met dataminimalisering (alleen gegevens vragen die strikt noodzakelijk zijn) en gegevens worden goed en beveiligd opgeslagen (er wordt regelmatig gecheckt of er geen gevoelige informatie op de opvanglocatie blijft liggen).

Informatieveiligheid

Risico-gestuurde aanpak

In 2022 en 2023 zijn de diverse onderdelen van de Digitale Agenda 2022-2023 doorgevoerd in onze organisatie, de door ons gebruikte software en bij onze leveranciers. Ons netwerk en onze apparatuur is deels aangepast en/of vervangen, de manier van onderling samenwerken is deels veranderd en er is meer extern personeel aangetrokken. De nieuwe manier van (digitaal) werken brengt andere risico's met zich mee. In samenhang met deze forse ontwikkelingslag is in 2022 besloten om zelf een externe CISO aan te stellen. De nieuwe CISO is begin 2023 gestart. De samenwerking met de gemeente Arnhem in verband met de CISO-rol is eind 2022 beëindigd.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Vanaf 2023 zouden wij te maken krijgen met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Deze wet is inmiddels uitgesteld tot januari 2025. In 2022 en 2023 zijn al de nodige stappen gezet vanuit onze Digitale Agenda 2022-2023 om aan deze wet te voldoen. Bij de inrichting van onze nieuwe website is rekening gehouden met de digitale dienstverlening aan onze burgers en de servicenormen, wat o.a. inhoudt dat gebruik gemaakt kan worden van een voorleesfunctie en de implementatie van de afsprakenmodule. In de loop van 2024 zullen vervolgens de diverse formulieren en DigiD worden geïmplementeerd.

ENSIA: Suwinet en DigiD

Net als voorgaande jaren is in de tweede helft van 2023 opnieuw een (verplichte) zelfevaluatie uitgevoerd waarmee een beeld is verkregen van de stand van zaken op dat moment. In 2023 is de ENSIA voor de zevende maal toegepast (4e jaar op basis van de BIO). De werkwijze van de ENSIA voorziet erin dat er jaarlijks een zogenaamde Collegeverklaring wordt afgegeven. Daarmee legt het college verantwoording af over de kwaliteit en

veiligheid van bepaalde registraties: DigiD en Suwinet. Voor 2023 geldt daarbij dat er, net als in voorgaande jaren, een audit diende plaats te vinden op DigiD en Suwinet.

Over DigD: bij de verklaring over DigiD kan het volgende worden opgemerkt: de werkzaamheden m.b.t. de Belastingbalie zijn uitbesteed aan De Connectie. Jaarlijks zal worden onderzocht, door een onafhankelijke auditor, of opzet en bestaan van de maatregelen en procedures gericht op de ICT-beveiliging van de web omgeving van de DigiD-aansluiting voldoen aan de gestelde eisen. Hiervoor wordt een TPM (Third Party Memorandum) opgesteld. Gebleken is dat eind 2023 aan 1 punt niet volledig werd voldaan. De Connectie heeft dit onderdeel opgenomen in hun verbeterplan en inmiddels heeft er een her-audit plaatsgevonden.

Over Suwinet: de werkzaamheden m.b.t. Suwinet zijn uitbesteed aan de gemeente Rheden. Voor 2023 is een TPM (Third Party Memorandum) opgesteld door de gemeente Rheden. Hierdoor is het voor onze gemeente makkelijker te controleren of we aan alle normen voldoen. In 2023 werd aan alle normen voldaan.

ENSIA: verantwoordingsrapportage BAG (basisregistratie adressen en gebouwen), de BGT (basiskaart grootschalige topografie) en de BRO (basisregistratie ondergrond)

Naast de collegeverklaring heeft het college de verantwoordingsrapportages voor de BAG, de BGT, en de BRO vastgesteld. De BAG en de BGT worden uitgevoerd door De Connectie. De gegevenskwaliteit, proces en organisatie rond de Bag en BGT zijn op orde en we voldoen aan alle eisen. Samenhang met andere geo-registraties en het gebruik van de BAG en BGT verbetert ieder jaar. Wel is er bij de BAG een aandachtspunt. Rozendaal moet zelf gegevens aanleveren aan De Connectie. Gezien het kleine aantal mutaties, kan het niet tijdig doorsturen van aangevraagde en verleende vergunningen ervoor zorgen dat wij onder de benodigde score uitkomen. De coördinator Basisregistraties zal hier (intern) op sturen. BRO: de scores voor de BRO zijn uitstekend te noemen. Er is inmiddels een BRO-team geformeerd (Rheden/Rozendaal) en binnen dit team is een structurele afstemming georganiseerd (elk kwartaal). Wij hebben op dit moment nog geen aanleiding om te twifelen aan de kwaliteit van de gegevens die wij aanleveren. De ontwikkelingen hierover worden door het BRO-team gevolgd en waar nodig worden deze vertaald naar actie.

Bewustwording

Ieder jaar zetten we in op bewustwording: 'de mens als zwakste schakel'. In 2023 zijn een aantal bewustwordingsworkshops gehouden. Zowel de bewustwording op het vlak van informatiebeveiliging als die van de Privacy waren druk bezocht, interactief en werden verzorgd door de CISO, de ISO en de FG. Besloten is om vanaf 2024 een extra aantal bewustwordingsdagen te houden. De afgelopen jaren hebben we gebruik gemaakt van de kennis van een ethisch hacker. Vanaf 2024 gaan we gebruik maken van een Security Awareness tool die regelmatig de kennis test van alle medewerkers (incl. het bestuur) en vanaf 2022 worden jaarlijks een aantal phishingtests gedaan.

Beleid ten aanzien van incidenten

De ISO (Information Security Officer) wordt door de medewerkers geïnformeerd over beveiligingsincidenten en legt deze vast ten behoeve van rapportages. Hieronder vallen o.a. inbreuken op en (ver)storingen in de informatietechnologie, datacommunicatie of andere infrastructurele voorzieningen die gevolgen kunnen hebben voor de continuïteit en integriteit van de bedrijfsprocessen evenals signaleringen dat het informatieveiligheidsbeleid niet wordt nageleefd. Eventuele incidenten of datalekken worden bijgehouden in een afzonderlijk register en wanneer van toepassing gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De activiteiten die de gemeente onderneemt om zowel aan de BIO als de AVG te voldoen zijn talrijk en hebben veelal een technisch karakter. Ondanks alle fysieke, technische en digitale maatregelen blijft de mens (vaak onbewust) een zwakke schakel waar het gaat om informatieveiligheid. Incidenten vallen dan ook niet uit te sluiten. Het is van belang dat er sprake is van een veilige omgeving (dus niet direct afrekenen) waarin dergelijke incidenten gemeld kunnen worden om van te leren. In 2023 waren er niet alleen een paar incidenten/datalekken, maar er waren ook een aantal (voor onze gemeente) buitengewone werkzaamheden.

In 2023:

- 🇳🇱 zijn een aantal beveiligingsincidenten gemeld (en opgelost). Dit betroffen meldingen van externe verwerkers die Rozendaal op de hoogte stelden van een incident. Deze bevatten echter geen persoonsgegevens van Rozendaalse betrokkenen;
- 🇳🇱 zijn er geen klachten binnengekomen in het kader van de AVG;
- 🇳🇱 zijn er enkele inzageverzoeken en een correctie-/verwijderingsverzoek binnengekomen en naar tevredenheid afgehandeld;
- 🇳🇱 zijn een aantal datalekken gemeld. Dit betrof een aantal meldingen met een zeer laag risico voor betrokkenen;
- 🇳🇱 is Rozendaal onderdeel geweest van het tv-programma 'Burgerzaken'. De opnames hiervoor zijn in december 2022, op locatie, geweest. Hierbij was er sprake van een aantal privacyvraagstukken die we tezamen met Warner Bros. hebben opgepakt;
- 🇳🇱 zijn Oekraïense vluchtelingen ondergebracht op De Bosrank. Ook hierbij was er sprake van de nodige privacyvraagstukken. Deze zijn tezamen met de locatiemanager en coördinator van de locatie opgepakt en afgerond.

Paragraaf 10 Opvang vluchtelingen en ontheemden

Inleiding

Gemeenten zijn op drie fronten actief om voor vluchtelingen en ontheemden tijdelijke of blijvende huisvesting te realiseren. Ten eerste hebben gemeenten de taak om naar rato huisvesting te realiseren voor statushouders, vluchtelingen met een verblijfsstatus. Ten tweede is met het uitbreken van de oorlog in Oekraïne eind februari 2022 en de vluchtelingenstroom die daarmee op gang is gekomen aan de Nederlandse gemeenten gevraagd om daarnaast ook tijdelijke opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden (zijnde geen asielzoekers) te organiseren. De opgaaf voor de provincie Gelderland is tot 1 oktober gecoördineerd via de VGGM. Vanaf deze datum wordt de opvang gecoördineerd via het Regionale Coördinatiepunt Vluchtelingen Spreiding (RCVS), een samenwerkingsverband van gemeenten in Gelderland-Midden, ondergebracht bij de gemeente Rheden. Deze dient opvangplekken voor ruim 3.700 Oekraïense vluchtelingen te realiseren. Ook Rozendaal draagt hier naar vermogen aan bij door middel van de Gemeentelijke Opvanglocatie voor Oekraïners (GOO) 'De Bosrank'. Ten derde zorgt de invoering van de Spreidingswet (opvang asielzoekers, dus geen Oekraïense ontheemden) voor een extra beroep op het huisvesten van vluchtelingen. Op twee van de drie domeinen (huisvesting statushouders en opvang asielzoekers) is een coördinerende rol weggelegd voor de provincie. In onze regio is ervoor gekozen om voor alle drie de opgaven samen te werken in de regio Gelderland-Midden en met de provincie. Hierdoor ontstaan betere kansen om integraal de opvangvraagstukken te bezien.

Het opvangen van Oekraïense ontheemden heeft een dermate grote impact op onze jaarrekening 2023 dat wij ervoor hebben gekozen om alle informatie uit de diverse programma's hier te laten samenkomen. In deze paragraaf nemen wij u mee in de verschillende fases, te starten met de aanloopfase op weg naar de realisatie van 'De Bosrank' (10.1), de realisatiefase van de locatie (10.2), de beheerfase (10.3), de impact op de ambtelijke organisatie (10.4) en de financiën (10.5).

Aanloopfase

Een geschikte opvanglocatie vinden binnen de grenzen van Rozendaal is geen sinecure gebleken. In het najaar 2022 is een longlist opgesteld met 18 locaties. Hiervan is een shortlist van vijf locaties naar voren gekomen. Er is een afweging gemaakt bij overgebleven locaties en er zijn gesprekken gevoerd met de grondeigenaren. Uiteindelijk is er een huurovereenkomst getekend voor de huur van een locatie aan de Del.

Voor de tijdelijke huisvesting van vluchtelingen zijn diverse opties in de markt beschikbaar (cabins, wooncontainers, verplaatsbare units etc.). Met een bedrijf uit de regio is gekozen voor containerbouw. Hetzelfde bedrijf heeft de inrichting verzorgd. Het college heeft op 31 januari 2023 het besluit genomen om tot realisatie van de opvanglocatie voor 55 ontheemden uit Oekraïne over te gaan. Op 1 februari is de raad hierover geïnformeerd.

Realisatiefase van de locatie

Het eerste kwartaal van 2023 heeft in het teken gestaan van het realiseren van de opvanglocatie per 1 april 2023. Uiteindelijk is de locatie enkele weken na de deadline geopend, onder andere doordat levertijden voor (onderdelen van) de noodwoningen langer bleken dan verwacht; krapte in personeel en materiaal van derden en krapte op het energienet, waardoor langer dan gewenst niet helder was welke aansluiting voor het perceel aan De Del haalbaar was.

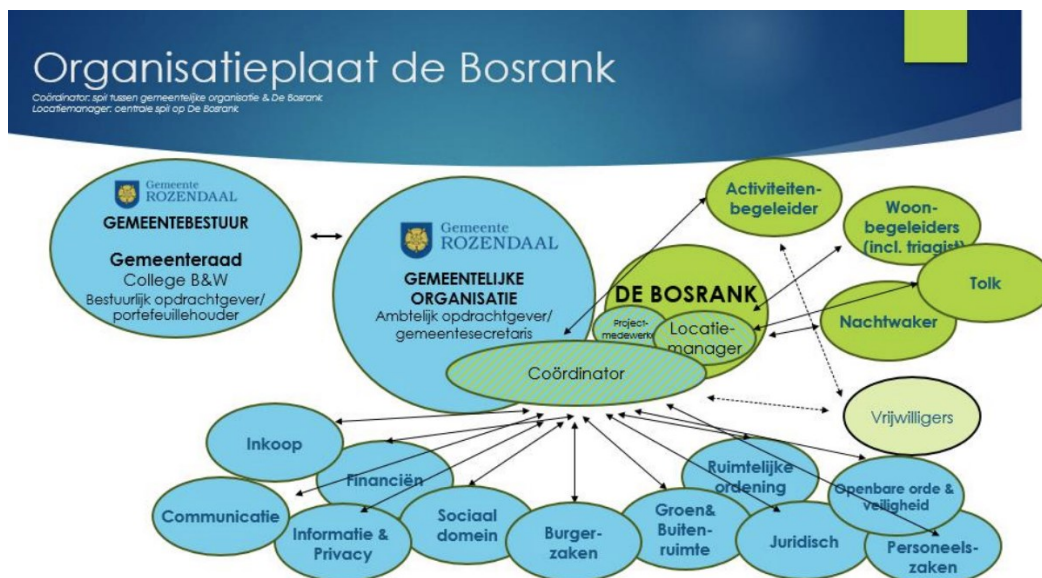
Rond de komst van de GOO vond een intensief participatieproces plaats met inwoners, via meerdere inloopbijeenkomsten, een druk bezochte open dag op locatie, een tijdelijke klankbordgroep rond de inrichting van de locatie en diverse bijeenkomsten met vrijwilligers die zich inzetten in en rond de locatie. Ook gedurende het jaar is sprake geweest van intensieve communicatie en interactie met direct om- en aanwonenden van GOO 'De Bosrank'.

Beheerfase

Op 24 april 2023 konden de deuren van 'De Bosrank' geopend worden. De beschikbare 55 plekken werden geleidelijk opgevuld door de Oekraïense ontheemden. Deze ontheemden werden op de locatie opgevangen door een coördinator, locatiemanager, woonbegeleiders en een enthousiaste groep vrijwilligers.

De situatie op de opvanglocatie is, zeker de maanden na de zomer relatief rustig. Over het algemeen kunnen we stellen dat de incidenten die in 2023 hebben plaatsgevonden (ruzies tussen bewoners, alcoholmisbruik etc.) zich voornamelijk binnen de locatie hebben afgespeeld, met geen/nauwelijks uitstraling op de directe omgeving. Wel kenden we vooral in de eerste paar maanden een relatief hoog aantal zorgdossiers en zijn hulpdiensten (politie, ambulance) vaker dan verwacht ingeschakeld. Ook vroegen (standaard) zorglijnen meer inzet vanuit de woonbegeleiders dan voorzien. Denk daarbij aan begeleiding naar huisarts/specialistische zorg/ziekenhuisopname/spoed tandarts, of het extra inregelen van doelgroepenvervoer. Het opleidingsniveau is bij een deel van de bewoners relatief laag en de baankansen van de doelgroep is mede hierdoor lager dan eerder verondersteld. Verhuisbewegingen en nieuwe instroom maken dat we continu moeten en willen blijven inzetten op ondersteuning op weg naar werk, onder andere via het Werkgeversservicepunt. We zetten in op een leefbare, veilige opvanglocatie waarin de bewoners meedraaien in de Nederlandse samenleving. Het ontwikkelen van zelfredzaamheid onder de bewoners is een belangrijk aandachtspunt. We stimuleren dat de kinderen zoveel mogelijk zelfstandig naar school gaan, dat bewoners aanhaken op bestaande activiteiten en dat zij zoveel mogelijk meedoen in het arbeidsproces. Wanneer bewoners een zelfstandig leven opbouwen heeft dit een positief effect op de rust binnen de opvanglocatie.

Impact ambtelijke organisatie

Ondanks dat de bemensing van de projectorganisatie Opvang Oekraïners Rozendaal (OOR) voornamelijk wordt ingevuld door externe inhuur heeft het een behoorlijke impact op de ambtelijke organisatie. De ambtelijk opdrachtgever is lid van de stuurgroep en aanspreekpunt voor de coördinator en locatiemanager.

Verder zijn er verschillende medewerkers in verschillende fases bij het project betrokken. Het gaat hier om:

- Burgerzaken: inschrijven van de Oekraïners in het BRP, verstrekking leefgeld (via sociaal domein Rheden);
- Openbare ruimte: groenonderhoud, afvalinzameling etc. op en rond het perceel ('schoon, heel en veilig');
- Toezicht en handhaving: afspraken wijkagent, BOA's;
- Sociaal domein: in samenwerking met de gemeente Rheden: informatie over en toeleiding naar onderwijs, werk, maatschappelijke voorzieningen etc.;
- Financiën; voor het in beeld brengen van, de juiste verwerking van en de verantwoording van de projectkosten.
- Communicatie: zowel straks met onze Oekraïense inwoners als met omwonenden en inwoners in het algemeen, in de meest brede zin.

Financiën

Het Rijk stelt als uitgangspunt bij de vergoeding van kosten voor de opvang van Oekraïners voorop dat gemeenten er niet op toe mogen leggen (budgetneutraal). Ten tijde van het collegebesluit eind januari 2023 hebben we een eerste begroting voorgelegd aan het Rijk. Op basis daarvan is ook al een voorschot uitbetaald, waaruit we lopende kosten dekken. De begroting is getoetst aan de declaratieregeling voor vergoedingen vanuit het rijk voor opvang van Oekraïners. We gaan er van uit dat de kosten die we hier in opnemen volledig onder de vergoeding van het rijk vallen. Echter: we weten pas bij definitieve besluitvorming van het Rijk over de vergoeding of en in hoeverre dit ook daadwerkelijk het geval is. Dit betekent een risico voor het geval dat het Rijk niet al onze aannames onder deze begroting onderschrijft. Om dit risico beheersbaar te maken zijn diverse mitigerende maatregelen genomen, waaronder voorbesprekingen met het Rijk; toetsen van de uitgangspunten met andere opvanglocaties; identificeren van ‘knoppen waar we aan kunnen draaien’ als er een tekort mocht ontstaan etc.

Progr.	Omschrijving	Baten		Lasten	
		2022	2023	2022	2023
0	Inzet ambtelijk apparaat				€ 45.000
6	Transitiekosten	€ 14.958	€ 851.334	€ 14.958	€ 326.425
6	Opvang Oekraïners normbedrag	€ 12.600	€2.499.338	€ 12.600	€1.915.761
6	Uitgekeerde verstrekkingen	€ 20.750	0	€ 20.750	0
6	Hart van Rozendaal	-	€ 33.000	-	€ 12.714

Balans	31-12-2023
Nog uit te geven transitiekosten	€ 524.909
Nog uit te geven normbedrag	€ 583.577
Nog uit te geven Hart van Rozendaal	€ 20.286

De jaarrekening

Balans per 31 december 2023

Activa		31-12-2023		31-12-2022
Vaste activa				
<i>Immateriële vaste activa</i>		0		0
<i>Materiële vaste activa</i>		5.888.852		5.847.350
- Investerings met een economisch nut	4.232.969		4.365.239	
- Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	193.296		175.685	
- Investerings met maatschappelijk nut	1.462.587		1.306.427	
<i>Financiële vaste activa</i>		1.854.817		1.943.101
- Overige langlopende leningen u/g	1.854.817		1.943.101	
Totale vaste activa		7.743.669		7.790.451
Vlottende activa				
<i>Voorraden</i>		395		1.133
- Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie	0		0	
- Gereed product en handelsgoederen	395		1.133	
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>		6.346.816		5.086.286
- Overige vorderingen	206.482		255.488	
- Vorderingen op openbare lichamen	631.169		441.525	
- Schatkistbankieren	5.509.165		4.389.274	
<i>Liquide middelen</i>		2.166		41.813
- Kassaldi	902		1.133	
- Banksaldi	1.264		40.680	
<i>Overlopende activa</i>		319.434		205.269
- Nog te ontv voorschotten EU	0		0	
- Nog te ontv voorschotten Rijk	0		2.406	
- Nog te ontv voorschotten Overige	176.146		201.372	
Ov. nog te ontvangen en vooruitbet.bedragen	143.288		1.491	
Totaal vlottende activa		6.668.812		5.334.502
Totaal generaal		14.412.481		13.124.952

Passiva		31-12-2023		31-12-2022
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		9.657.920		10.421.769
- Algemene reserve	3.783.218		4.321.436	
- Bestemmingsreserve	6.000.045		5.651.953	
- Gerealiseerd resultaat	-125.344		448.380	
<i>Voorzieningen</i>		1.393.616		1.308.129
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	326.616		332.129	
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen				
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.067.000		976.000	
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan een jaar</i>		0		0
- Waarborgsommen				
Totaal vaste passiva		11.051.536		11.729.898
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>		567.451		1.005.976
- Overige schulden	567.451		1.005.976	
<i>Overlopende passiva</i>		2.793.494		389.078
- Verplichtingen volgend begrotingsjaar	1.114.532		108.060	
- Van Europese en NL overheidslichamen ontv vs	1.678.962		281.018	
- Overige vooruitontvangen bedragen	0		0	
Totaal vlottende passiva		3.360.945		1.395.055
Totaal generaal		14.412.481		13.124.952

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023

Programma	Werkelijk	Begroting na	Werkelijk	Saldo
Baten	2022	wijziging	2023	2023
	2022	2023	2023	2023
0 Bestuur en ondersteuning	4.076.474	4.248.614	4.378.798	130.184
1 Veiligheid	376	500	361	-139
2 Verkeer en vervoer	3.460	0	850	850
3 Economie	0	0	0	0
4 Onderwijs	141.395	57.240	172.687	115.447
5 Sport, cultuur en recreatie	30.000	0	203.831	203.831
6 Sociaal domein	160.331	81.577	3.848.036	3.766.459
7 Volksgezondheid en milieu	473.075	504.416	659.523	155.107
8 VHROSV	595.025	26.510	74.788	48.278
<i>subtotaal baten programma's</i>	5.480.135	4.918.857	9.338.875	4.420.018
<u>Onttrekkingen aan reserves</u>				
0 Bestuur en ondersteuning	288.576	5.022	97.425	92.403
1 Veiligheid	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	278.422	31.670	60.450	28.780
3 Economie	0	0	0	0
4 Onderwijs	116.384	111.791	113.791	2.000
5 Sport, cultuur en recreatie	20.842	46.988	103.523	56.535
6 Sociaal domein	0	7.000	0	-7.000
7 Volksgezondheid en milieu	97.237	275.090	179.687	-95.403
8 VHROSV	70.275	18.000	227.268	209.268
<i>subtotaal onttrekkingen</i>	871.735	495.561	782.144	286.583
Lasten				
0 Bestuur en ondersteuning	2.423.123	2.574.732	2.555.000	19.732
1 Veiligheid	103.181	150.119	140.132	9.987
2 Verkeer en vervoer	166.947	173.327	225.026	-51.699
3 Economie	2.300	4.015	2.523	1.492
4 Onderwijs	702.888	501.834	635.806	-133.972
5 Sport, cultuur en recreatie	201.016	199.273	486.802	-287.529
6 Sociaal domein	998.632	1.023.402	5.021.234	-3.997.832
7 Volksgezondheid en milieu	547.321	604.171	651.531	-47.360
8 VHROSV	445.487	96.420	384.669	-288.249
<i>subtotaal lasten programma's</i>	5.590.896	5.327.293	10.102.724	-4.775.431
<u>Toevoegingen aan reserves</u>				
0 Bestuur en ondersteuning	6.686	6.686	6.686	0
1 Veiligheid	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	257.613	9.203	9.203	0
3 Economie	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0
6 Sociaal domein	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	127.750	127.750	0
8 VHROSV	0	0	0	0
<i>subtotaal toevoegingen</i>	312.594	143.639	143.639	0
Saldo baten en lasten	-110.761	-408.436	-763.849	-355.413
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	559.142	351.922	638.505	286.583
Totaal saldo	448.380	-56.514	-125.344	-68.830

Het financiële resultaat van de jaarrekening 2023, inclusief de mutaties op reserves, bedraagt afgerond € 59.000 bij een begroot resultaat van € 7.559. Het verschil van € 52.000 wordt grotendeels veroorzaakt door hogere rentebaten en een hogere uitkering uit het Gemeentefonds. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de toelichting bij de programma's.

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2023

De financiële toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de rekening 2023 is per programma, onder 'Wat heeft het gekost?' opgenomen in de programmabladen in deel 1 'Het Jaarverslag'.

Doordat het Jaarverslag (deel 1) en de Jaarrekening (deel 2) integraal in 1 boekwerk zijn opgenomen dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld gaat het college ervan uit dat hiermee aan (de bedoeling van) de voorschriften van het BBV wordt voldaan. Hetzelfde geldt voor een nadere toelichting op de reserves en de voorgeschreven indeling in taakvelden.

Incidentele versus structurele afwijkingen

Uit de analyse van het resultaat van de jaarrekeningen over de afgelopen jaren blijkt (zoals bij de meeste gemeenten) dat de afwijkingen overwegend een incidenteel karakter hebben, daarmee onderdeel van het jaarlijkse rekeningresultaat zijn en verder niet van invloed op de financiële positie van de gemeente. Hierna zijn de volgende twee tabellen opgenomen om dat te illustreren:

 Tabel incidentele baten en lasten (> € 5.000 **niet** zijnde fluctuaties bestaand beleid);

 Tabel incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

Incidentele baten en lasten

	Werkelijk 31-12-2023	Begroot 31-12-2023
Totale lasten	10.069.772	5.263.220
Lagere storting voorziening pensioenen	-17.000	0
Eenmalige bate ouderschapsverlof	-5.345	0
Kosten digitale agenda/DMS	-57.000	0
Naverrekening onderhoud openbare verlichting	-7.000	0
Kosten/reservering opvang Oekraïeners	-3.350.672	0
Kosten/reservering Hart van Rozendaal	-33.000	0
Woonvoorzieningen	-109.000	0
Planschades	-227.000	0
Structurele lasten	6.263.755	5.263.220
Totale baten	9.338.875	4.918.857
Onttrekking kosten digitale agenda/DMS	57.000	0
Naverrekening afval Nedvang	58.000	0
Subsidie wijk van de toekomst (energietransitie)	20.000	0
Subsidie Provincie winterfonds	8.200	0
Subsidie Provincie bodemtaken	50.000	0
Onttrekking planschades	227.000	0
Structurele baten	9.759.075	4.918.857

Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

	Werkelijk 31-12-2023
Totale toevoegingen aan reserves	143.639
Structurele toevoegingen	143.639
Totale onttrekkingen aan reserves	782.144
Digitale agenda	-56.694
Masterplan Veluwezoom	-30.388
Theater De Pinkenberg	-75.000
Het Rond	-26.431
Energietransitie (inhuur+werklijnen)	-30.642
Klimaatsubsidies	-2.000
Planschades	-227.225
Structurele onttrekkingen	333.764

Begrotingsrechtmatigheid

Programma	Constatering	Oordeel
2. Verkeer en vervoer	Overschrijding van € 51.699	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door kosten Masterplan Veluwezoom die worden afgedekt uit de reserve (€ 30.388) en door een naverrekening van onderhoudskosten van de openbare verlichting (€ 6.947) en hoger energielasten openbare verlichting (€ 6.263)
4. Onderwijs	Overschrijding van € 133.972	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal SPUK's (NPO € 69.884, OAB € 64.000). Daarnaast is de doordecentralisatie aan Het Rhedens € 34.069 hoger uitgevallen (gedekt door uitkering Gemeentefonds)
5. Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie	Overschrijding van € 287.529	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de bijdrage aan Theater De Pinkenberg (€ 75.000) welke afgedekt is door een onttrekking uit de reserves (cf raadsbesluit), de brede SPUK € 26.304, SPUK bibliotheek € 176.000 en de SPUK digitale infopunten € 1.527.
6. Sociaal domein	Overschrijding van € 3.997.932	De overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door de verantwoording van de kosten OOR € 3.350.672. Daarnaast is sprake van de SPUK inburgering € 20.999, brede SPUK € 19.174, Hart van Rozendaal € 33.000 de bijdrage beschermd wonen € 331.800 en kosten voor jeugdzorg.
7. Volksgezondheid en milieu	Overschrijding van € 47.360	De overschrijding wordt veroorzaakt door de SPUK preventie € 10.000, de brede SPUK € 24.523, CDOKE middelen € 88.446 en de SPUK energiearmoede € 3.903.
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Overschrijding van € 288.249	De overschrijding wordt veroorzaakt door de planschades die worden afgedekt uit de reserves (Cf raadsbesluiten) € 227.000 en de subsidie bodemtaken € 50.000.
Krediet	Constatering	Oordeel
Kopier	Overschrijding van € 3.800	Tussen de aanschaf van de kopier en de aanvraag van het krediet is er een prijsstijging geweest waardoor de kopier duurder uitviel. Daarnaast is in de aanbesteding voor kopier gekozen die iets duurder was, maar waarvan de levensduur lager is.

Overzicht (lopende) investeringen en kredieten

Vanaf de jaarrekening 2021 worden hier de kredieten opgenomen (met meestal een looptijd 2-3 jaar) die gedekt worden door een onttrekking aan de reserves. Van die laatste categorie (met dekking 'reserves') worden de feitelijke kosten in enig jaar binnen het betreffende programma verantwoord waarbij eveneens de dekking uit de reserve is opgenomen. Via onderstaand overzicht is voor de raad dan zichtbaar wat de uiteindelijke kosten ten opzichte van het beschikbare krediet is.

	Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2022	Uitgegeven in 2023	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking	
	1	2	3	4	5	6	7	8		
Betrekking hebbend op MVA										
1	Copier	2020	12.000	0	15.800	15.800	0	0	0	Afschrijving
1a	Ondergrondse container	2023	7.200	0	7.590	7.590	-390	0	0	Afschrijving
1b	Bureau's	2023	20.000	0	17.222	17.222	2.778	0	0	Afschrijving
1c	IBA's Terlet/Drukrioolpomp Rsndle	2023	50.000	0	29.500	29.500	20.500	0	0	GRP
1d	LED verlichting	2023	53.000	0	53.937	53.937	-937	0	0	Afschrijving
1e	P v Hoornstraat reconstructie	2023	163.000	0	155.703	155.703	7.297	0	0	Afschrijving
Totaal			305.200	0	279.752	279.752	29.248	0	0	
Overige investeringen:										
Programma 0 (waaronder overhead)										
2	DMS	2021	96.000	103.334	-7.391	95.943	57	0	57	res digitalise
3	Digitale agenda	2022	44.000		12.705	12.705	31.295	20.000	11.295	res digitalise
4	Dig.agenda projecten	2022/3	102.500	44.000	11.609	55.609	46.891	48.015	-1.124	alg reserve
5	Dig. Agenda rollen	2022	91.600	51.829	39.771	91.600	0	0	0	alg reserve
Programma 2										
6	Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	5.000	25.000	30.000	0	0	0	reserves
Programma 5										
7	Bijdr. Openluchttheater Pinkenbe	2021	88.000	0	75.000	75.000	13.000	13.000	0	alg.reserve
8	Plantvakken Steenhoek	2021	16.540	13.750	0	13.750	2.790	2.790	0	alg.reserve
9	Masterplan Veluwezoom	2022	215.000	0	5.388	5.388	209.612	209.612	0	alg.reserve
10	Renovatie het Rond	2023	28.730		26.431	26.431	2.299	2.299	0	alg.reserve
Programma 7										
11	Energietransitie (subsidiemaatreg	2019	315.000	242.318	2.000	244.318	70.682	0	70.682	res energie
12	Werklijnen energietransitie 2023	2023	85.000	0	4.907	4.907	80.093	0	80.093	res energie
13	Inhuur energietransitie 2023	2023	42.750	0	25.735	25.735	17.015	0	17.015	res energie
Programma 8										
14	Invoering omgevingswet	2019	50.000	21.568	43	21.611	28.389	28.389	0	alg reserve
15	Omgevingsvisie	2020	85.000	29.322		29.322	55.678	55.678	0	alg reserve
16	Omgevingswet	2022	15.000	2.125		2.125	12.875	12.875	0	alg reserve
<i>Totaal omgevingswet</i>			<i>150.000</i>	<i>53.015</i>	<i>43</i>	<i>53.058</i>	<i>96.942</i>	<i>96.942</i>	<i>0</i>	
17	Planschades	2022	195.000	66.503	128.497	195.000	0	0	0	alg reserve
18	Planschades	2022	115.000	0	98.728	98.728	16.272	16.272	0	alg reserve
19	Additionele wensen De Del	2023	14.000	0		0	14.000	14.000	0	alg reserve

- 1 Door het uitstel van de aanschaf en de verscherpte eisen die worden gesteld ivm de digitaliseringslag vallen de kosten hoger uit dan was begroot in 2020.
- 1 a t m e betreffen kredieten die zijn opgenomen in de begroting. De geringe overschrijdingen bij 1a en 1d zijn ontstaan door een hogere inflatie.
- 2 Dit project loopt nog
- 3 Dit project loopt nog
- 4 Dit project loopt nog
- 5 Dit project loopt nog
- 6 Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.
- 7 Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.
- 8 Dit project loopt nog
- 9 Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.
- 10 Dit project loopt nog
- 11 Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.
- 12 Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.
- 13 Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.
- 14 Dit project loopt nog. Door het vele uitstel van de wet tellen wij de diverse kredieten omgevingswet op om de kosten inzichtelijk te houden.
- 15 zie 14
- 16 zie 14
- 17 Het eerste krediet planschades is verbruikt.
- 18 Dit project loopt nog
- 19 Dit project loopt nog

Als de verwachte uitgaven op € 0 staan kan geconcludeerd worden dat de investering in 2023 is afgewikkeld.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2023

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en de lasten zijn toegerekend aan het jaar waar zij betrekking op hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot het verwerken van de algemene uitkering wordt de laatst in het jaar gepubliceerde accresmelding opgenomen.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod voor het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. In 2023 is de CAO gemeente 2023 vast gesteld. Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 op basis van deze CAO bovenwettelijke verlofuren sparen. De uren gespaard onder het verlofsparen verjaren niet. Volgens de commissie BBV dient voor de bovenwettelijke verlofuren een voorziening getroffen te worden. Binnen de gemeente Rozendaal wordt er nog geen gebruik gemaakt van deze regeling.

Normenkader

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties en ook de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 16 mei 2023 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV en ook onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 307.391) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 5.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Op dit moment is dit niet van toepassing voor de gemeente Rozendaal.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Afhankelijk van het soort investering worden de materiële vaste activa gewaardeerd tegen:

- 🔹 De aanschaffings- of vervaardigingskosten verminderd met eventuele bijdragen (subsidies) van derden, (eventueel) beschikkingen over in verleden toegepaste extra of versnelde afschrijvingen;
- 🔹 Bruto-activering, d.w.z. reserves worden niet in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

De normale jaarlijkse lineaire afschrijvingen zijn gebaseerd op de verordening ex. art 212 Gemeentewet die door de raad is vastgesteld op 8 april 2023. Afschrijving vindt plaats met ingang van het eerste jaar na ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn voor activa met een economisch nut:

- 🔹 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, school- en bedrijfsgebouwen;
- 🔹 30 jaar (maximaal): rioleringen;
- 🔹 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, kantoren, school- en bedrijfsgebouwen;
- 🔹 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen en rioolgemalen;
- 🔹 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken;
- 🔹 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
- 🔹 3 jaar: automatiseringsapparatuur;
- 🔹 niet; gronden en terreinen;

en voor activa met een maatschappelijk nut:

- 🔹 40 jaar (maximaal): klinkerwegen, pleinen, rotondes, lantaarnpalen openbare verlichting, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- 🔹 30 jaar (maximaal): parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- 🔹 20 jaar (maximaal): geluidswallen
- 🔹 15 jaar (maximaal): armaturen openbare verlichting, asfaltwegen, asfaltpleinen en asfaltrotondes;
- 🔹 10 jaar: straatmeubilair, pompen en gemalen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In hoeverre de boekwaarde (of beurswaarde) afwijkt van de nominale waarde wordt aangegeven in de toelichting op de balans.

Vlottende activa

Voorraden

Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Bouwgrond in exploitatie

Op dit moment is dit niet van toepassing voor de gemeente Rozendaal.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa

De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de balans worden de reserves gesplitst opgenomen in de volgende onderdelen:

- 🏠 algemene reserve;
- 🏠 bestemmingsreserves;
- 🏠 gerealiseerde resultaat.

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in “overzicht van reserves en voorzieningen”. Reserves worden gevormd volgens de door de raad genomen besluiten. Onttrekkingen aan de reserves geschieden volgens daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in ‘overzicht van reserves en voorzieningen’. Aan de dotaties aan de volgende voorzieningen (via verwerking in begroting gevoteerd door de raad) liggen meerjarige berekeningen ten grondslag:

- 🏠 Rioleringen;
- 🏠 Pensioenen (oud)wethouders.
- 🏠 Voorziening verlofsparen (voor Rozendaal nog niet van toepassing)

De jaarlijkse dotaties in deze voorzieningen zijn op een zodanig niveau vastgesteld dat de voorzieningen, binnen de daarvoor door de raad vastgestelde criteria, toereikend zijn om de ten laste van de voorzieningen komende uitgaven te dekken. Bij de berekening van de voorziening -pensioenen wethouders is gerekend met een rentpercentage van 3,16% en de sterftetabel GBM/GBV2016/2021 met leeftijdsterugstelling.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geschiedt tegen nominale waarde. Gedane aflossingen worden hierop in mindering gebracht.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Exploitatierkening

De lasten en baten worden tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De afschrijvingen worden volgens de onder vaste activa genoemde criteria berekend.

Overhead

Volgens het BBV worden er geen kosten voor overhead meer toegerekend aan de taakvelden, vanwege de brede eenmansfuncties geldt dit ook voor de salarislasten van medewerkers die niet tot de ondersteunde functies behoren. Daarom komen alle personeelslasten (eigen en inhuur) en overige ‘bedrijfskosten’ op het taakveld overhead (binnen programma 0) tot uitdrukking. Bij taakvelden waarvan de kosten in rekening worden gebracht bij derden (bijvoorbeeld afval en riool) wordt er in de berekening van de kosten (extracomptabel) wel rekening gehouden met een component voor bedrijfskosten.

Toelichting op de balans

In deze toelichting op de balans worden alleen cijfermatige staatjes opgenomen wanneer er daadwerkelijk sprake is van een nadere uitsplitsing van onderdelen van de balans, naast relevant inhoudelijke toelichtingen op balansmutaties.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Niet van toepassing

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Activa economisch nut							
Gronden en terreinen	167.353	0		10.537			156.816
Woonruimten	0						0
Bedrijfsgebouwen	4.015.629	0		110.660			3.904.969
Vervoersmiddelen	46.823	0		23.413			23.410
Machines, apparaten en installaties	100.726	15.800		20.804			95.722
Speeltoestellen							0
Overige materiele vast activa	34.708	17.222		7.467			44.463
Activa economisch nut met mogelijkheid van heffing							
Riolering	175.685	29.500		11.889			193.296
Ondergrondse container		7.590		0			7.590
Activa met maatschappelijk nut							
Grond-, weg en waterbouwk werken	1.306.427	209.640		53.480			1.462.587
Totaal	5.847.350	279.752	0	238.250	0	0	5.888.852

Onder gronden en terreinen zijn de kosten voor de uitbreiding van de begraafplaats opgenomen.

De toename van de boekwaarde van de machines en installaties is toe te schrijven aan de multifunctional (kopeieren/scannen e.d.). camera en audio systeem in de raadszaal. De toename van de overige materiele vast activa wordt veroorzaakt door de aanschaf van nieuw meubilair en de ondergrondse container. De toename bij riolering wordt veroorzaakt door investeringen in de IBA bij Terlet en de drukrioolpomp op de Rosendaalselaan.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2022	Bijstorten	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023
Svn	250.000	0	0	250.000
Effecten	142.941	0	142.941	0
Langlopende lening Rabobank	1.550.160	54.657	0	1.604.817
Totaal	1.943.101	54.657	142.941	1.854.817

De toename op de langlopende lening van de Rabobank betreft de bijgeschreven rente over 2023 die feitelijk na 1 januari 2024 is ontvangen.

Flottende Activa

	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen	Opbrengsten	Winst	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2023
Grondexploitatie De Del	0	0	0	0	0		0
Voorraad eigen verklaringen	1.133	0	738		395		395
Totaal	1.133	0	738	0	395	0	395

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	Saldo 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Gecorr saldo 31-12-2023	Gecorr saldo 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	631.169	0	631.169	441.525
Uitzettingen bij de schatkist looptijd	5.509.165	0	5.509.165	4.389.274
Overige vorderingen	206.482	0	206.482	255.488
Totaal	6.346.816	0	6.346.816	5.086.286

De vordering op openbare lichamen betreft de declaratie bij het BTW-compensatiefonds over 2023.

	Saldo 31-12-2022
<u>Overige vorderingen :</u>	
Bijstandebiteuren	28.954
Verhuur ruimte kopv	7.186
Afvalfonds	78.634
Verhuur gymzaal	10.060
Afr VVE IKC School 2022	3.452
Verhuur grond	5.430
Grafleges	19.478
Afr DRAN 2022	3.544
Belastingdebiteuren	6.899
Omgevingsvergunningen	13.339
Veluwezoom ozb	5.974
Overige vorderingen	23.532
Totaal	206.482

De overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2023 maar die nog niet als debiteur geregistreerd staan als de daadwerkelijke debiteuren per 31 december. In bovenstaand overzicht zijn de grotere vorderingen boven de € 5.000 specifiek benoemd. De kleinere vorderingen zijn opgenomen in 1 saldo.

De voorziening dubieuze debiteuren is op € 0 gesteld en vrijgevallen omdat het saldo van de dubieuze debiteuren onder het saldo uitkomt dat in de financiële verordening is bepaald op € 35.000.

Overlopende activa	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Nto voorschotten EU en Nederlandse overheidslich. - EU	0	0
- Rijk	2.406	0
- Overige	201.372	176.146
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.491	143.288
Totaal	205.269	319.434

Liquide middelen

	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Kassaldi	1.133	902
<u>Bankssaldi:</u>		
BNG bank	-60	-152
Rabobank	2.656	1.416
Effectenrekening ABN AMRO	38.085	0
Totaal	41.813	2.166

Deze rekeningen hebben allemaal het karakter van een rekening courant.

Kwartaal	Drempel	Gemiddeld buiten de schatkist gehouden
1e kwartaal	1.000.000	98.117
2e kwartaal	1.000.000	1.034
3e kwartaal	1.000.000	1.063
4e kwartaal	1.000.000	-4.130

Liquide middelen boven de € 1.000.000 dienen verplicht bij de schatkist te worden aangehouden. In bovenstaande tabel is per kwartaal aangegeven welk bedrag gemiddeld op de eigen bankrekening is aangehouden.

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten, waarbij het resultaat als afzonderlijk onderdeel van het eigen vermogen is opgenomen.

	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	4.321.436	3.783.218
Bestemmingsreserves	5.651.953	6.000.045
Gerealiseerd resultaat	448.380	-125.344
Totaal	10.421.769	9.657.920

Verloopoverzicht reserves

	Saldo 1-1-2023	Onttrek- kingen	Toevoe- gingen	Saldo 31-12-2023	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.321.436	538.217	0	3.783.218	389.930
subtotaal A	4.321.436	538.217	0	3.783.218	389.930
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	20.959	0	0	20.959	0
Reserve sociaal domein	283.962	0	84.248	368.210	0
Reserve gemeentelijke gebouwen	95.939	0	6.686	102.625	0
Reserve digitalisering	61.024	5.314	0	55.710	20.000
Reserve fietspaden	63.264	0	0	63.264	0
Reserve wegen	95.408	0	9.203	104.611	0
Reserve begraafplaats	18.913	0	0	18.913	0
Reserve dekking kapitaallasten	4.875.332	205.971	259.132	4.928.493	4.928.493
Reserve energietransitie	137.151	32.642	232.750	337.260	0
subtotaal B	5.651.953	243.927	592.019	6.000.045	4.948.493
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	976.000	0	91.000	1.067.000	0
Voorziening pensioenen wethouders	332.129	7.733	2.220	326.616	0
subtotaal C	1.308.129	7.733	93.220	1.393.616	0
Totaal	11.281.517	789.877	685.239	11.176.879	5.338.422

Voor een nadere toelichting op de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves, verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	332.129	326.616
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0	0
Voorzieningen voor middelen van derden	976.000	1.067.000
Totaal	1.308.129	1.393.616

Op de balans is een voorziening opgenomen voor pensioenverplichtingen voor wethouders (€ 326.616) en voor de egalisatie van kosten (en tarieven) voor riolering (€ 1.067.000). Voor een nadere toelichting wordt eveneens verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De gemeente Rozendaal heeft sinds 2001 geen lening meer afgesloten.

Flottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de overige schulden zijn de crediteuren per 31 december 2023 opgenomen en nog te betalen bedragen die betrekking hebben op 2023 maar waarvoor niet tijdig een factuur is ontvangen. In onderstaand overzicht zijn bedragen boven de € 5.000 specifiek benoemd, bedragen daaronder zijn samengenomen in één saldo.

	Saldo 31-12-2023
<u>Overige schulden :</u>	
Wegen/riool	30.664
Boombeheer	5.917
VGGM	73.675
Afval	14.879
Haagknippen	16.185
Beheerorgansiatie IC	12.614
Accountant	24.200
Groenonderhoud	10.960
Camerabewaking	6.893
Snoeiwerk begraafplaats	13.131
Buurtuitvoeringsplan	24.354
Enable u	10.708
kosten oor	23.079
Inhuur SD	14.307
Inhuur OOR	31.860
Beveiliging OOR	34.884
Woonbegeleiders	29.981
Canon copier	20.533
Verzekeringen	19.564
Werk Het Rond	24.479
Gemeente arnhem div	7.313
Scalabor groen/schoonmaak	9.737
Puck VVE	5.769
UPO bestuurderspensioenen	5.238
Website	12.463
Locatiemanager	14.566
Overige schulden	69.498
Totaal	567.451

Overlopende passiva	Saldo 31-12-2022	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Saldo 31-12-2023
Verplichtingen volgende boekjaar				
Verplichtingen 2022, betaling 2023	108.060	1.539.730	1.514.922	132.868
	108.060	1.539.730	1.514.922	132.868
Van EU, Rijk, Provincie ontvangen voorschotten inzake specif. uitkeringen				
- Tozo	0	0	0	0
- D08 Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	166.445	64.000	15.947	214.498
- D14 NPO/COVID19 onderwijsachterstanden	70.526	29.040	69.884	29.682
- Sportakkoord 2021	31.429			31.429
- CTB gelden	1.856			1.856
- H12 Preventieakkoord	1.223	10.000		11.223
- G13 onderwijsroute	1.482	1.586	1.482	1.586
- C55 energiearmoede	0	3.903		3.903
- G10 inburgering	8.057	20.998	3.962	25.093
- H30 Brede SPUK		70.001	8.490	61.511
- A16 Spuk opvang oekrainers		3.350.672	2.251.839	1.098.833
- D23 SPUK Bieb		176.000		176.000
- C94 Isolatie woningen		21.821		21.821
- C92 Digitale informatiepunten		1.527		1.527
Overige vooruitontvangen bedragen	0			0
Totaal	281.018	3.749.548	2.351.604	1.678.962

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Artikel 53 BBV bepaalt onder meer dat in de toelichting van de balans wordt vermeld:

de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de provincie of de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.

De Commissie BBV heeft hierover de volgende stellige uitspraak gedaan: “neem meerjarige contracten, die zouden moeten voldoen aan Europese regels, op in de toelichting op de jaarrekening bij de ‘niet uit de balans blijvende verplichtingen’ voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten”. Wanneer er bijvoorbeeld sprake zou zijn van een onrechtmatigheid bij de contractverlening, zou deze jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring kunnen blijven doorwerken omdat de gemeenteraad geen afwijkingen van hogere regelgeving kan sanctioneren.

Onder dit onderdeel worden dus alleen die (meerjarige) contracten opgenomen waarvan de waarde boven de Europese aanbestedingsgrens komt, niet zijnde eenmalige investeringen die Europees zijn aanbesteed.

De gemeente Rozendaal heeft 1 garantie uitstaan aan dierenasiel De Dierenborgh voor een bedrag van € 35.200. De garantie kent een aflopend karakter en loopt af in het jaar 2053. Voor overlopende vakantiedagen en vakantietoelagen (volgens de bedoeling van het Besluit Begroting en Verantwoording) is geen verplichting of voorziening opgenomen. Niemand heeft zich aangemeld om gebruik te maken van verlofsparen. De werkelijke lasten hiervan komen tot uitdrukking in het jaar van uitbetaling.

Met inachtneming van bovenstaande vallen, op dit moment, onderstaande zaken onder de voorwaarden.

Eigen bijdragen WMO van het CAK

Met betrekking tot de WMO-eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en inkomensgegevens van de aanvrager. In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Rozendaal ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Bij de gemeente Rozendaal zijn de eigen bijdragen beperkt tot een totaalbedrag van ongeveer € 5.000 en daarmee niet materieel van aard.

Rechtmatigheidsverantwoording 2023

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten en ook de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en ook de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 6 februari 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 307.391. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	Constatering
1A. Overschrijding lasten programma's	
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	€ -
Programma 1. Veiligheid	€ -
Programma 2. Verkeer en vervoer	€ 51.699
Programma 3. Economie	€ -
Programma 4. Onderwijs	€ 133.972
Programma 5. Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie	€ 287.529
Programma 6. Sociaal Domein	€ 3.997.832
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	€ 47.360
Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ 288.249
1B. Overschrijding (investerings)kredieten	€ 3.800
2. Afwijkingen begrote mutaties reserves	€ 286.583
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	€ 4.451.507
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 9.548.531
4. Totaal van begrotingsonrechtmatigheid dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ -
5. Resterend saldo aan begrotingsrechtmatigheden	€ 9.548.531
Voorwaardencriterium	
- Europese aanbestedingen	€ -
- Onrechtmatigheden in PW	€ -
- Onrechtmatigheden WMO en Jeugd	€ -
- Onrechtmatigheden subsidies	€ -
M&O criterium	
- Identificatie WMO	€ 13.000
- Ten onrechte genoten uitkeringen mutatie boekjaar	€ 24.944
Totaal onrechtmatigheden	€ 9.586.475

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wet normering topinkomens (WNT)

Op basis van de Wet normering topinkomens moeten in de jaarrekening de inkomens van de zogenaamde topfunctionarissen worden gepubliceerd, ongeacht de hoogte hiervan.

De topfunctionarissen binnen de gemeente Rozendaal zijn de griffier en de gemeentesecretaris.

Functie en naam	Gemeentesecretaris B. Pelgrum	Gemeentesecretaris B. Boelens	Griffier K.M. Schaap
2023			
Duur dienstverband in boekjaar	1-3-2023 31-12-2023	n.v.t.	1-1-2023 t/m 31-12-2023
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	70.785	n.v.t.	79.905
Beloningen betaalbaar op termijn	9.123	n.v.t.	13.380
subtotaal	79.908	n.v.t.	93.285
Individueel toepasselijk maximum	186.953	0	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvang	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	79.908	n.v.t.	93.285
Bedrag van overschrijding + reden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
toelicting op vordering onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2022			
Duur dienstverband in boekjaar	01-01-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 30-9-2022	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	71.316	82.638
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	14.969	12.788
Subtotaal	n.v.t.	86.285	95.426
Individueel toepasselijke maximum	n.v.t.	216.000	216.000
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De WNT-norm voor 2023 bedraagt € 223.000.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1		Kees de Haas		
Functiegegevens		gemeentesecretaris		
Kalenderjaar	2023	2022	2021	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1-1 t/m 28-2;	14-9 t/m 31-12;		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2	4		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar				
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206	€ 199	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 59.000	€ 114.400		
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 169.066		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 45.047	€ 66.690	€ 0	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 111.737		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag		€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW		€ 111.737		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling				

Single information, single audit (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitringingscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 1.150.380	€ 766.805	€ 326.425	€ 0	€ 0	
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
€ 0	€ 0	€ 2.243.610	€ 2.291.918					
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak (in jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			0	0	0	0		
			Wijziging keuze per (2023/2024) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/16
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPLUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: C55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: C55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			0	0	0	0	0	0
Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: C55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09						
0	0	0						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, voetsolatie, spouwmuurisolatie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. venangen, koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verliging energiegebruik/energierekening tot gevolg. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15			
0	0	0	0	0	0			

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstekker	Uitkeringcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Ja				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 0	€ 0	0	0	0	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LAI23-03614675	€ 0	€ 0	0	0	€ 0
			2					
			100					
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Bedrag van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
			1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			100					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 15.947	€ 0	€ 0	€ 0	€ 32.000	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
			1					
			2					
			100					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 69.884	€ 0	€ 0	€ 0	€ 70.526	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1					
			2					
			100					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienuummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1 SB230192		€ 0	€ 176.000		€ 0
			2					
			100					
				Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07				
			1	Nee				
			2					
			100					
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T), salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T), kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T), overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 88.446	€ 0	€ 88.446	€ 0	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07				
			1	Nee				
			2					
			100					

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023	Baten (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
		€ 85.397	€ 3.128	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
		Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12	Aard controle R Indicator: G2/12
		€ 16.892	€ 4.311	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
		Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14					
		€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
		Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06	Aard controle R Indicator: G3/06
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gemeente	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gemeente	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gemeente	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gemeente	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gemeente
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	Aard controle R Indicator: G3/12	Aard controle R Indicator: G3/12
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	Aard controle R Indicator: G3/12	Aard controle R Indicator: G3/12
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06	Aard controle R Indicator: G4/06
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10			
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
		6 Totaal	0	0	N.v.t.			
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Kapitaalverstrekingen - (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente		
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19			
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6 Totaal	0	0	0			

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024										
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Gemeente	Gemeente	Gemeente					
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03					
			€ 3.962	€ 0	Ja					
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Gemeente	Gemeente	Gemeente					
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03					
			€ 0	€ 0	Ja					
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
					Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)		
					Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1	1042473	€ 18.858	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2							
			3							
			4							
					Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
					Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1	1042473	Nee					
			2							
3										
4										
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventiepakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04				
			€ 0	€ 0	Ja	Nee				
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?		
					Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 3.039	€ 0	€ 608	€ 0	Ja	
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 20.925	€ 8.353	€ 4.185	€ 8.353	Ja	
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 4.675	€ 0	€ 935	€ 0	Ja	
			4	Kansrijke Start	€ 3.507	€ 0	€ 701	€ 0	Ja	
			5	Mentale Gezondheid	€ 1.637	€ 0	€ 327	€ 0	Ja	
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 4.091	€ 0	€ 818	€ 0	Ja	
			7	Valpreventie	€ 12.040	€ 0	€ 2.408	€ 0	Ja	
			8	Leefomgeving	€ 2.340	€ 0	€ 468	€ 0	Ja	
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 584	€ 0	€ 117	€ 0	Ja	
			10	Versterken sociale basis	€ 8.532	€ 0	€ 1.706	€ 0	Ja	
			11	Mantelzorg	€ 2.340	€ 0	€ 468	€ 0	Ja	
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 2.340	€ 0	€ 468	€ 0	Ja	
			13	Welzijn op recept	€ 1.287	€ 0	€ 257	€ 0	Ja	
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 584	€ 137	€ 117	€ 137	Ja	
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 2.080	€ 0	€ 416	€ 0	Ja	
		Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?							
		Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08							
1	Lokaal Sportakkoord	Nee								
2	Brede regeling combinatiefuncties	Nee								
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Nee								
4	Kansrijke Start	Nee								
5	Mentale Gezondheid	Nee								
6	Aanpak overgewicht en obesitas	Nee								
7	Valpreventie	Nee								
8	Leefomgeving	Nee								
9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Nee								
10	Versterken sociale basis	Nee								
11	Mantelzorg	Nee								
12	Eén tegen eenzaamheid	Nee								
13	Welzijn op recept	Nee								
14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Nee								
15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Nee								
		Eindverantwoording (Ja/Nee)								
		Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09								
		Nee								

Overzicht baten en lasten per taakveld

Overzicht baten en lasten per taakveld		
	Werkelijk baten	Werkelijk lasten
	2023	2023
0.1 Bestuur	7.733	489.019
0.2 Burgerzaken	34.099	75.316
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12.090	0
0.4 Overhead	35.118	1.956.238
0.5 Treasury	206.332	0
0.61 OZB woningen	434.700	34.427
0.62 OZB niet-woningen	63.323	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	3.585.404	
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	136.316
1.2 Openbare orde en veiligheid	361	3.816
2.1 Verkeer en vervoer	850	225.026
3.4 Economische promotie	0	2.523
4.1 Openbaar basisonderwijs	108.687	135.307
4.2 Onderwijshuisvesting	0	404.470
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	64.000	96.030
5.1 Sportbeleid en activering	26.304	41.887
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	78.072
5.5 Cultureel erfgoed	0	4.780
5.6 Media	177.527	215.241
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	146.821
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.431.451	3.450.708
6.3 Inkomensregelingen	79.560	156.877
6.4 Begeleide participatie	0	69.580
6.5 Arbeidsparticipatie	0	2.368
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	364.887
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.225	170.046
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	474.968
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	331.800	331.800
7.1 Volksgezondheid	34.523	101.744
7.2 Riolering	160.095	153.448
7.3 Afval	282.860	175.726
7.4 Milieubeheer	100.595	181.012
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	81.450	39.602
8.1 Ruimtelijke Ordening	50.000	292.840
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	300	0
8.3 Wonen en bouwen	24.488	91.829
totaal baten	9.338.876	10.102.724
Saldo voor onttrekkingen en toevoegingen	763.848	
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)		782.144
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	143.639	
Geraamd resultaat (verlies)	125.343	

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van de gemeente Rozendaal

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Rozendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeente Rozendaal op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester en Wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door de Raad op 16 mei 2023;
- het controleprotocol, vastgesteld door de Raad op 16 mei 2023;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Rozendaal zoals vereist in

- de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta);
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de onrechtmatigheden

Wij vestigen de aandacht op de Rechtmatigheidsverantwoording 2023 waarin het College van Burgemeester en Wethouders de bedragen presenteert van de onrechtmatige baten, lasten en balansmutaties. Wij benadrukken dat het College van Burgemeester en Wethouders de onrechtmatigheid in de verantwoording toelicht. De uitvoering over het jaar 2023 is niet in alle aangelegenheden rechtmatig geweest, aangezien de totale onrechtmatigheid boven de grens van 3% ligt. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 102.464. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Raad overeengekomen dat wij aan de Raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 5.123 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College van Burgemeester en Wethouders inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het College van Burgemeester en Wethouders het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de baten hoofdzakelijk bestaan uit de Algemene uitkering, subsidie ontvangsten van het Rijk en Provincies, lokale heffingen en leges, onderkennen we geen frauderisico in de verantwoording van de baten. De algemene uitkering en de subsidie ontvangsten zijn beperkt tot een opgave van derden. De lokale heffingen en leges betreffen een veelheid van posten van beperkte omvang waardoor geen risico ontstaat op een afwijking van materieel belang.

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de waaronder de concerncontroller, de gemeentesecretaris en de portefeuillehouder financiën. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico dat het management of het College van Burgemeester en Wethouders maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Controlewerkzaamheden en observaties

Het College van Burgemeester en Wethouders en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het College van Burgemeester en Wethouders of het management.

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management of het College van Burgemeester en Wethouders beïnvloed worden

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald

Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van de integriteitschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht dat het College van Burgemeester en Wethouders geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2024 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van Burgemeester en Wethouders heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van Burgemeester en Wethouders over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van Burgemeester en Wethouders verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat het door het College van Burgemeester en Wethouders gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van Burgemeester en Wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van Burgemeester en Wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa.

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van Burgemeester en Wethouders voor de jaarrekening

Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van Burgemeester en Wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van Burgemeester en Wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van Burgemeester en Wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van Burgemeester en Wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van Burgemeester en Wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de Raad voor de jaarrekening

De Raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door de Raad op 16 mei 2023;
- het controleprotocol dat is vastgesteld door de Raad op 16 mei 2023;
- het Controleprotocol WNT 2023;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van Burgemeester en Wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van Burgemeester en Wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 4 juli 2024

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA